



వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి



శరీరమును కండ్లను సర్వము కాపాడును
అన్ని విధ శోషోగములను బోగొట్టును
పార్శ్వబొప్పిలను దూరము చేయును
కణిడిబొప్పిలను నిర్మూలము చేయును
పీచుశోగముల రానివ్వదు
మెదడును బలము కలుగజేయును (శని)
కష్ట శ్వాసముల పవిత్రమును
కండ్లకు గలుగును
అపస్మాగులను దూరము చేయును
తలనొప్పిలను బలమునిచ్చును (1045)
శ్మేతిరోగములకు హితము
మూర్ఛలను బోగొట్టును
తలచుండను బోగొట్టును
శ్మెతులను నెరవేరుచుండ జేయును
నెరవైన శ్మెతులను నలుపుచేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము
మాడుబొట్టును నిర్మూలము చేయును
విద్యాధులకు సర్వదాహితము
చర్మరోగులకు మంచిదేయును
తలచుంటులను మాన్పును
అధిక నిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు దెలుసును.
వెల లుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.
ప్యాకింగు పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.
అయు రై దా క్ర మం,
41, చంద్రావత్తునీవిధి, తి.టి. మదరాసు.

నవనాథినరసర్పిల్లా

రక్తసోమనాథ రక్తమయోక్త శరీరభారమును బోగొట్టు
అంతులు చేర్చుకొని గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోనోనందు ఎచ్చటికైనను కపాలాభివృద్ధి
ప్రతిభాగా వంతులను. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనసవాడి, బాంబాయి.

త్రివృత్ లేవ్యము

త్రివృత్ లేవ్యము: చిన్న పిల్లలకు మనలివారి!
సుఖముగా విరేచనము చేయును.
త్రివృత్ లేవ్యము: మూలవ్యాధులను బోగొట్టును.
త్రివృత్ లేవ్యము: ప్రతివేలలోను బుచ్చుకొనిన
సుఖవిరేచనము అగును.
త్రివృత్ లేవ్యము: విరేచనావధములలో కల్ల మంచి
దీని చిరకాలాభివృద్ధి కల్పనానుభూతి
చెప్పియున్నాను. అక్షరభావము, వేళ
తప్పిన భావముకల్ల బాగా జీర్ణముగా
పేగులలో ఉండి, కడుపుపొంగు, అన్నము
ఇష్టములేపోవుట, ఆశక్తి మొదలగు గుణ
ములుగలిగి ఉన్న త్రివృత్ లేవ్యము
బుచ్చుకొనిన ఒకటి రెండు విరేచనము అగు
నట్లుజేసి తేలిక గలిగించును. (3166)
10 తులముల వెల రూ 1-0-0
40 ,, వెల రూ 2-0-0
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు అచంట లక్ష్మీవతి
బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
(శని) 19, హారిన్ రోడ్డు,
మాంటురోడ్ - మదరాసు.

నీకు పురుషత్వ శక్తి నంపూర్ణముగ నున్నదా?

ఆపురుషత్వశక్తిని బలమును మరల సంపా
దించుటకు వ్యాధిని పూర్తిగా కుదర్చుకొనిన ఔష
ధము నీకు తక్షణం కావలసి యున్నదా లేదా?
వృషయోగమును వాడి చూచుము.
ఇది, మకరధ్వజము, స్వర్ణము, కస్తూరి ము
న్నగువానినిచేయు వజ్రలీని శరీరమునందు జీర్ణముగు
రూపముతో చేయబడినది. అది ఫలితములకు
పూచీపడును. అది ఉత్సాహమును జీవశక్తిని
శీఘ్రముగా మరిల కలిగించును. అత్యధిక పురుష
శక్తిని కలిగించును. ఎ-(3346)
30 దినములకు సరిపోవు ఔషధము ఉబ్బా
1-కి రూ 5-0-0. వి. సి. ఖర్చులతో సహా రూ 5-5-0.
The Kalpataru Ayurvedic works and Stores
94 Grey Street, Calcutta.

ఆంధ్రజాల మహేంద్రజాల

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి
కాస్తూరునామ, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మంత్రకాస్తూరు
భూతలైద్యము, యాంత్రికములు, అమెరికావాసి చీట్లకేక రహ
సాలు విశిష్ట విశోధనవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనమ్యాది
మాయముచేయుట, మామిడివెల్లును పుట్టించుట, తీగముతో
నమాధియగుట, శరీరములేని రలకాచారిత్ర మాటలాడుట
భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు వివిధత్రయముల అనేకములు అన్నవి. ఈ గ్రంథ
మున చదివిన ఆత్మద్యుతముగా మేటికే లేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0 లు. (2118-893)
డి. ఆర్. జగదీశ్వరం వార్యులు, ఓంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

అపాయములు

ప్రతిదినము, ప్రతిచోటను కలుగుచుండును.
రక్తము కాకుట, ఎముక విరుగుట, బెణుకులు, మూర్ఛ,
శ్వాసావరోధము, నీళ్ళలోపడుట, కాలిన గాయములు, నలు
వలు, గాయములు మున్నగునవి ఎచ్చటనో యొక్కచోట
తప్పక ప్రతీదినము కలుగుచుండును.
సరిమైన సహాయము లేకపోవుటచే తలచుగా మరణ
ములు, శాశ్వతమైన దుష్ఫలత, స్థిరమైన కురూపములు కలుగు
చుండును. గనుక బాలురు, బాలికలు, పురుషులు, స్త్రీలు,
ప్రతియొక్కరను చదువుకొని ప్రథమ చికిత్సను చేయుటకు
తెలుసుకొనట మంచిది.
డాక్టరు యు. రామారావుగారిచే వ్రాయబడిన అపాయ
ములకు ప్రథమ చికిత్స" అను గ్రంథము అపాయములు గలిగి
నప్పుడు డాక్టరు వచ్చునంతదనుక చేయవలసిన ప్రథమ చికిత్స
లను తెలుపును. అది బహు ముఖ్యతైలిలో వ్రాయబడియున్నది.
విస్తామైన ఉదాహరణములతో అచ్చు చేయబడియున్నది.
ఆంగ్ల, తెలుగు భాషలలో ఈ పుస్తకము దొరకును.
ధర 1 కి రూ. 0-12-0 ఇప్పటికినేవేలు కాపీలు అమ్మకమైనవి.

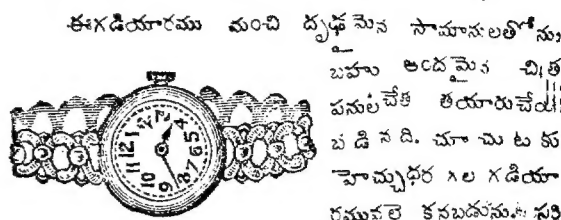
Sri Krishnan Bros.,
Chemists & Opticians
Post Box No 166 Madras.

అధరణములు		[ఔషధములు]		
(2957)	తెనుగు	రు.	అ.	క.
స్థాంపుమాన్యూల్	...	4	0	0
గ్రామోడోగ్గిగ్గిల మాన్యూల్	...	2	8	0
ఇన్ కమ్ టాక్సు మాన్యూల్	...	3	0	0
సివిల్ ప్రాక్టికల్ కోడ్	...	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాక్టికల్ కోడ్	...	6	0	0
ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్ట్	...	3	0	0
లిమిటెడ్ ఆక్ట్	...	2	0	0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	...	2	0	0
హిందూ (1911) ఆక్ట్	...	6	0	0
బాట్లనశ్రీ ముద్రపెట్టె	...	1	4	0

విక్టోరియా డిపో
మైలాపూరు - మదరాసు.

Rolled Gold Bracelet Watch రోల్డ్ గోల్డ్ బంగారు బ్రేస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీష్ మోస్తరు చేతిగడియారము)



ఈగడియారము మంచి దృఢమైన సామానులతోను,
బహు అందమైన చిత్ర
పనులచేత తయారుచేయబడినది. చూచుటకు
పామ్యధర గల గడియారముల కనబడను. సు
యగు గంటను చూపు మంచి గడియారము. స్త్రీ పురుషులు
దీనిని చేతిలో ధరియియెడల చేతికి బంగారపు ఆభరణము
వలె అందముగా వుండును. గడియారము మొదలు చేతిగొలును
వరకు అన్నియు రోల్డ్ గోల్డ్ క్యాపిట్టు బంగారుతో చేయబడి
నందువలన అగలు బంగారపు గడియారమువలె వుండును
బంగారు వన్నెకు 2 సంవత్సరముల పూచీ యివ్వగలము.
ప్రింగ్ చేతిగొలును అయినందున పెద్దచేతులకును, చిన్న
చేతులకును, ఈగడియారమును ధరించుకొనవచ్చును. అందమైన
పట్టుబాక్సులో ప్రతిగడియారము వుంచుండును.

రోల్డ్ గోల్డ్ గడియారము చేతిలో కట్టుకొను
బ్రేస్ లెట్ గొలుసుతో ధర రూ 10.
గ్యారంటీ 4 సంవత్సరములు యివ్వబడును.

లండన్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టు బాక్సు నెం. 378, మాంటురోడ్ మద్రాస్
నిష్ఠముగ తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ ఔషధములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హారిన్ రోడ్, మాంటురోడ్ - మదరాసు.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే
సంవత్సర ఫలితములను క్యాక్టర్ల దిండింగుతో సహా యెన్ని
సంవత్సరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే
తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంపాదము మున్నగు
క్యావధిభావములలో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొన
గలరు. ఇది యిండిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రూ 2 మూలకే.
గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
(3291) ఖింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా

"కత్తికట్టలు"

వెత్తికత్తి గల్లి గజము బాడుగు గలవి. సాగనైనవి.
1-కి రూ 4-0-0.
దలను కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీఖరచేత.
వలయువారు అర్ధరత్నో ఒకరూపాయి
అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
వెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)
ఔత్తీగ్రాఫిక్ ఆర్టిస్టు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెద్దాపురం

నూనెయంత్రములను కొనుటకు

ఇది మీకు తగిన సమయము
ది పేటెంటు వర్రికల్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు
(సిస్టము పావర్టిచ్-హూబర్)
6, 10, 12, 16, 20, 25, 30, 40, 50 గుణ్ణములబలముగలవి.
ధరలు 10 ఇ. హెచ్. పి. 1-కి ధర రూ 1575
" 16 " " 2175
" 25 " " 3255
(సి. వి. ఎఫ్. మద్రాసు యియలో చేరియున్నవి.)
యితర యంత్రములకు వ్రాసిన ధరలు తెలుపబడును
మానద్ర స్థాకులేదు. అర్ధరత్న యెచ్చిప తెప్పించి యివ్వబడును. మా
నిబంధనలు, వివరములు తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు వ్రాయుడు.
"H. & Klein,
Mount Road
Madras



దుర్గతినామ సం||రం మాఖ శు|| ౧౪, శనివారము

నవలక్ష్యస్తోత్ర

వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు

- క. త్రిమంజులఁ బాలించెడి
భుజవీర్య ముదారధర్మఁ బుద్ధిబలంబున్
నిజతేజము నశింపఁగ
నమగ్న మైలేమి పాపఁ బయ్యె! నమః!
- సీ. హరిహరి! యిది యేమి! పాపమేధకతక శ్రీ
యాత్రమహాత్మ్య మే పయ్యె నయ్యె?
శివశివా! యిది యేమి! భువనరాజసపది
త్రాణకృత్తియే పయ్యె నయ్యె?
రామరామ! యిది యేమి! రాక్షసివంశ వి
భ్రాతచారిత్ర మే పయ్యె నయ్యె?
హరహరా! యిది యేమి! అపరత్యాజితమహా
దానప్రభావ మే పయ్యె నయ్యె?
- గీ. అమరమానవలీల యే పయ్యె నయ్యె?
యార్యసన్నతకీల మే పయ్యె నయ్యె?
యాదిగల్గేల్వోల్వ మే పయ్యె నయ్యె?
మహితరాజస్యకులదీప! నమఃపూజ!
- సీ. అమరేంద్రుఁ డనురవిఁ క్రమము నాఁగఁగలేక
యలసి యంతర్హృదం దగుటకతన
త్రైలోక్యరాజ్యంబుఁ క్షీలలామంబు ని
కాధారదుస్థితిఁ నందుకతన
కాంతవర్తనలుఁ గ్రంఠం కల్పొట్టిదవర
లధిసాధవాంభుఁ లగుటకతన
సత్యతయాభక్తిఁ కౌనవీర్యములు నీ
యంకపు మున్నతిఁ నందుకతన
- గీ. దొరికి యాదృచ్ఛికంబుగాఁ దొరికినట్టి
వరమపదరాజ్య మనభింఁ పంఁగలేక
పామవైపోయి తిది యేమి పాప మయ్యె!
మహితరాజస్యకులదీప! నమఃపూజ!
- సీ. భక్త్యుపాప్రాప్తం భక్త్యసింహాసనా
స్థానవైభవములు చాలలేదో?
నవకల్పవిలసితి నందనానందవి
లావిహారముల్ చాలలేదో?
అతిలోకనిర్మల ప్రతిభావికాలది
కృపసంసేమలు చాలలేదో?
విరావతోచ్చైశ్శివాదిసద్వాహన
స్వర్గప్రకారముల్ చాలలేదో?
- గీ. దివ్యమణి కామధనువుల్ దీప్తిలేని
వలవని దురాశ యేమైనఁ గలిగె నొక్కో?
పామవైపోయి తిది యేమిపాప మయ్యె?
మహితరాజస్యకులదీప! నమఃపూజ!
- క. అపూర్వము విష మైనదియో?
సముదారవిధిక్రవప్ర చారంబులు న
క్రము లైపోయినవో? న
ర్మవైపోవుట కిదేమి పాపము నమః!
- సీ. ఎప్పటికైన దేవత వేత్సరత్నము నిర్ణ
రేంద్రునిదే యన్న యెటుక లేక
ఎప్పుడు దేవతఁ లెల్లమానవులకుఁ
బూజనియాలె యన్న బుద్ధి లేక
ఎప్పటికైన భక్త శృచ్చయే సద్గతి
గలిగింపఁగల దన్న తెలివి లేక
ఎప్పుడు సాధుల నొప్పించునప్పుడే
యెదవు నాశన మన్న యూహ లేక

- గీ. మనుజుమాత్రుండ నే నన్న మాటలేక
కండకావరమునఁ గన్న గానలేక
చెట్టి లెక్క కేమిమి చేసినావా!
పామవైపోయి తిది యేమి పాపమయ్యె?
- సీ. తమకంటె పెండు ను త్రముడవు గాకున్న
దిక్పాలకులు నిన్నుఁ దెచ్చినారు
వెరవాడ వని నిన్ను నిశివంజిత ము
కొట్టిదేవతలు నివ గొలిచినారు
పదగౌరవమునే పాటించి సంయమి
శ్రేష్ఠులు నినుఁ బెద్దఁ చేసినారు
ఎవఁడైన నివుడు దేవతేంద్రుఁ డేదె యటంచు
యజమానులు నావిన్ను లంపినారు
- గీ. దుర్గభవదంబు చేతిక వొరకనవుడు
మాట దక్కించుకొనలేక మాననీయ
గౌరవము నిల్పుకొనలేక కడలఁ ద్రొక్కి
యొగతి శభోగతి వచ్చి తేమి నమః!
- సీ. ఆశ్రయం విచ్చిన యమరావతీరాజ
ధాని నిర్మలస్థితిఁ తం బటంచు
నభికార మొనఁగిన యద్వదిక్పాలకు
లావణి దలఁదాల్చు దీను లనఁచు
తేరి నిర్మలంబు దఁ బొంది పోయె పిమ్మనల్
శివకల్ గాంచు నా శ్రీకు లటంచుఁ
గాలవంబునఁ గరతలామలక మా
స్వారాజ్యపదవి కా కృత మటంచు
- గీ. మిన్న మన్న నెలుంగక మేను మఱచి
మఱువరాని పరత్రేత హరజవాంఛ
జేసిన యఘాంతుఁగొంట్లు కెట్లుగట్టి
గట్టి కుడువక మానునే కర్మఫలము!
- సీ. దారుణకామాంధ కార మొక్కటి చాలు
నిమిషంబులో నిల్వ నీరుసేమ
సాధుసతీతర సార్ మొక్కటి చాలు
నశలంపదంబు భ సృష్టు సేయ
కులదేవతాప్రభా భూష మొక్కటె చాలఁ
గూఁటిచేల్వోఁ గ్రుంగఁజేయ
దాపనలోక సం తాప మొక్కటె చాలు
సర్వవద్దకుల నా శనముసేయఁ
- గీ. కలసి యిన్ని యనర్థముల్ కలిగె నీకుఁ
బాపము ఫలించె దుర్గతి దాఁపురించె
నమరపతి వయ్యు నజగంఠం లైతి వీవు
పట్టి పీడింపకుదునే పాపఫలము?
- క. తిట్టును దీవనఁగాఁ జేచి
చెట్టులయట్టి తత్త్వ వేత్తలకైనన్
బుట్టక మాఁడు పాపపుఁ
గొట్టులయెడ నాపరాధి కోపము నమః!
- క. గురువులకుఁ బంకనామము
దరిపి వసంతంబు కన్న తల్లికిఁ బెట్టు
దొరకున్న నీవు పాపము
బరువై యిట్టిగఁ గూలఁ బడితివి నమః!
- గీ. భక్త్యుపదర్శనం జెంత దాక నీకు
దొరక దందాఁగ నిట్లులే దొరలవలన;
భక్తమే రక్షి దారుణా భక్తవతన
కఁగ నీమాట స్మృతి యయ్యె నయ్యె నమః!

గ్రంథ పరిచయము

ఈక్రింది గ్రంథములను విమర్శనార్థమై మాకు పంపిన గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకును మిగుల కృతజ్ఞతఁ జూపుచు పాతకులకు తప్పరిచణమున కలిగించుచున్నాము. (౧) చెరసాల అనుభవము. ప్రకా-సుబోధిని గ్రంథమాల నెల్లూరు. వెల ఆ ౧౨. ౨. మద్యపానము. గ్రంథకర్త, సురవరిము ప్రతాపరెడ్డి బి. ఏ. ప్రకా-ఆంధ్రవిద్యాశ్రీ ప్రమదజాలము. అనంతపురము. వెల ఆ ౧౦ లు. ౩. ఆశీప్రభుకుల స్వంధనాటకము గ్రంథకర్త-జంధ్యాల అయ్యవారి కాశ్రీ. ప్రకా-స్వరాజ్యగ్రంథాలయము. తెనాలి వెల ఆ ౧౦ లు. ౪. కులసీదశ కేతకము. గ్రంథకర్త మునుంది రామానుజాచార్యులు. వెల ఆ ౧౦. ౫. భక్తకల్పద్రుమశతకము. మునిగొండ వేంకటేశ్వర రావు. గన్నవరం తాలూకా మంధేన. ౬. స్వరాజ్యగీతములు రెండవభాగము. గ్రంథకర్త-గొమ్మిళ్ల సత్యనారాయణ బి. ఏ. ప్రకా-ఇండియా యేజిస్సీ బీరో. మద్రాసు 420 పోస్టు లాకు.

చెరసాలానుభవము అను గ్రంథమునందు శ్రీ మహర్షి గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాలో గడించిన చెరసాల అనుభవములు వివిధ వర్ణింపబడినవి. ప్రస్తుత రాజకీయాంగోళన సందర్భము నందు క్షితులు వీరికిని చెరసాలలందు ఆత్మవ్యక్తమున కానాడుకొనవలసినదియు మున్నగు ననేక ముఖ్యవిషయము లందు చక్కగ వివరింపబడినవి. గ్రంథ మెల్లవారికిని గ్రాహ్యమని తలంచెదము.

మద్యపాన మనుగ్రంథమునందు - సాధారణముగా మద్యపానములన గలుగుచెడ్డలను, మనశాస్త్రములు దానినిం దులకు తీరస్కరించుచున్నవో తెలుపగల ప్రమాణములను, ఈ విషయమునగుంచి ఖండి ఖండాంతరాలు జేయుచున్న ప్రబల ప్రయత్నములును భారతీయులు ప్రస్తుత మిద్దానిగురించి చేయఁబడిన విధానమును - ఇందుచక్కనివైఖ్యతో - తేటతెల్లచుగు భాషలో వివరింపబడియున్నది. మద్యపానమును గురించిన గ్రంథములలో నీవఱ కిట్టియద్విత్యధికమగు గ్రంథము చేతొకటి జేసిన తలంచెదము.

మాదనగ్రంథమునందు ఆలీపోదరుల కళాచిత్రయల్గు నాటకరూపమున వివరింపబడియున్నది. శైలివిషయముననుసరించి రంజకముగ నున్నది.

కులసీదశకేతకమునందు సాంఘిక భౌతికములకు సంబంధించిన పెక్కు సీతులును రీతులును కందపద్యములలో నిమిడ్చి వ్రాయఁబడి యున్నవి. శైలిసరసమయి ఆకర్షకమై నృపద్యమై యున్నది.

భక్తకల్పద్రుమశతకంబు నందు- సర్వవ్యాపియన అచింత్య మహిమానుడగు భగవానుని గణగణములు అతిమహా హరితీరిని ప్రదర్శింపబడినవి. ఇందు ప్రతిపద్యమును భగవద్గోపీమా ప్రాశస్త్యమును వెల కొల్పి ఆనందమును నీలగలిగినదిగా యున్నది.

స్వరాజ్యగీత మనుగ్రంథమునందు కానననభటు సీవ గుడ్డలు- త్రాగుడు- రాత్తుము మున్నగు ననేకవిషయములపై చక్కనిపాటలు పెక్కులు వ్రాయఁబడి యున్నవి. గ్రంథము జనసాధారణములలో జేతభక్తిని స్వరాజ్య పేరును స్వసాధారణ భోపాయమును వెలకొల్పగలిగిన దై నను ఒక్కొక్కపోటకఁ గారు అతిమాత్ర పర్వనమునకు గుఱియైననక తప్పినదికాదు అయినను పుస్తకము ఎల్లవారికిని సౌగ్రాహ్యమనియే మాభావము

జేతభక్తకర్త-ఇదియొక చిన్ని పద్య కావ్యము గ్రంథకర్త జంధ్యాల అయ్యవారి కాశ్రీ. గారు. ప్రకాశకులు స్వరాజ్యగ్రంథాలయము తెనాలి. ఈపుస్తకమునందు జేతభక్తులగ మహర్షిగొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి జీవితమును గుఱించి ఆయన రాజకీయోద్దేశములను గుఱించియును చక్కనిపద్యములు వ్రాయఁబడి యున్నది. ప్రతి పద్యమును చదువరుల నాకర్షించి ఆమోఘమగు విభావమును కల్పించి ఆత్మార్థమగు జేతభక్తిని వెలయుంచి కర్మవీరులనుగా చేయుగలిగి యున్నది.

పౌరాణికయుగము.

కవిత్వము - చంద్రమాత

జనమంచి సేతారామస్వామి గారు

కవిత్వపు త్వ మిట్టిదని దేశం మటకుగాని, కవిత్వమాహా త్వ మింతియని మేర నిర్ణయించుటకుగాని, కవిత్వమామర్శ మిట్లుండవలెనని నిర్ణయించుటకుగాని, కవులకై నను సంపూర్ణసామర్థ్యము లేదని నా అభిప్రాయము. అది యనుభవైక నేద్యము. కవిత్వార్థం అట్టివానికే ప్రణామామనలై దనంత పొంగి పోతుంది సాధకవ్యాధయంబులను రసనియ్యములుగా నొనరింప వలయును. కావ్యోత్తర ప్రాంత సేవ లక్షణములను చూచునను దుందుగాని, నానకవిత్వ అట్టివాని లేదనియని మాటిమాటికి ను దేహించుదు, నీకుంటువుల దిగు నేయుదు, యతిప్రాసాదుల కొరత పడనివానిట్లుపడును, నట్లే కృతని యతిప్రాసంబులను వాక్యంబులు "నీ రసభంగ్యా కేములే" అనుచుగాని, "యవ్యభిధానవాచామయ" కానేరవు. ఇందోవ్యాకరణాది కావ్యములన్నియు సమగ్రముగా నెఱిగినవాడు—పావుంటుకు బడివుంటు పద్యములవలీలగా కలుపచెప్పని లింగవాకలెక్కట నెక్కుడుగా నుండవచ్చును.

"గీ. దేవువా మమ్ము దేశాని కొకకట
యిప్పుడూ నార నింట నింట
నేవు, కామ్యు, లేమ్యు, రెనచుండ్రు, తొమ్మిది
పగులు కలకవులు పద్యవాధ."

ఇటువంటివారికవిత్వము అభ్యాసగా నుండవలయునని చిత్రంజయ కాదు. కృంగారసమని పిప్పి గ్రంథమును పచ్చి బూతులతో నింపినను, కరుణారసమని పిప్పి "బారు" మని యెప్పిను, హాస్యరస మని పిప్పి పుటివేషగాయకలుకులు కురిపించినను, సగ్రహణ పాఠియు మెచ్చును.

పోతనామాత్యు పద్యముల ముందర-త్యాగరాజాశ్వుల యెదుట—లీలాశుకుని శ్లోకములనగ్గట—కలియకీర్తనల చంద్ర శ్లోకములుకలెన తాపాతు గలదా యింతకలె కందటకు? భావనాకీర్తయ—నందులకు దగిన పోతనానకీర్తయ—నదానికి సర్వమైన పద్యప్రయాగకీర్తయ - అల్లిపిప్పి యెవ్వరి కవిత్వమైనను పోతనానుల కవిత్వ తీవ్రతా సమన్వితమై-హృదయంగమమై-అచంద్రతారార్కమై విలసిల్లె గలదు. అట్టి ప్రాశస్త్యముగల గ్రంథము—ప్రబంధమైన నేమి? నాటకమైన నేమి? శతకమైన నేమి?—పశంసనీయ నునుటకు నందియము లేదుగాదా.

"చంద్రమాత" యను నామాంతరముగల "ఇందుశతక" నుట్టిదని చెప్ప నొప్పు. ఇది శ్రీచెలికాని లచ్చారావుగారిచే ఒక టింపబడిన "శతకముల ప్రథమసంపుటము"లో గానించుచున్నది. దాశరథీత్యాది శతకములనలె నందలు నెఱిగినది కాక పోవుటచే, దీనినిసార్వ యోగింత వ్రాయబూనితిని.

పునులూరి పోతురాజామాత్యుకవి యాగ్రగణ్యుని యిం చినవార డనియు, నీతినిపేర నే సోమరాజు "ఇలింద్రపట్టు" అను గ్రామము తిరుగుతాలూకాలో నిష్పటికి నున్నదనియు, నీతిడు 300 సంవత్సరములకుల బూర్వము చాల బ్రసిద్ధుడనియు, నీతిడు వ్రాసిన బాలగోపాలశతకము కృష్ణలీలామృతము నను గ్రంథ ములు భక్తిరసపూరితము లనియు, నీతినిశంకమునా రిష్పటికి నున్నానియు, గ్రంథపతిక తెల్పుచున్నది.

ఒక కంతి శ్రీ కృష్ణమూర్తియందలి మోహముచేరె లి తిపించుచు, నొక పున్న నానాగోత్ర చంద్రునిఁజూచి, యాతిం డిష్టడే బృందావనమునుండి యేకేంద్రుని ఛాపించి, తనమనో నాథుడైన కృష్ణునిఁజూచియు నందఱోదాదులఁజూచియు గుళల ప్రశ్న మొనరించి, తనవిరహవాధ నలయుం జెప్పుకొని చెప్పుకొని, కృష్ణుని దోడ్కొనినదమృతి పలువిధములఁ బ్రార్థిం చుటయే శతకసారమై కడుంగడు మనోజ్ఞులగు బ్రదర్శింపఁ బడినది. ఆపద్యము లెంత మనోహరముగా నున్నవో నుడువ శక్యముగాదు. మొదటిపద్య మిదిగో.

కా. బృందారణ్యము నేమమా! యచటి గోబృందంబులకు లెస్స లా! నందుండు సత్యముకొ నుభాన్వితులే? నానాగోప గోపాలికాసంక్షోహంబులతో నాలాయుధుడుఁ గృష్ణ స్వామి క్రీడింతురా? యిందూ, నందుని మందనుండి కద నీ వేతెంచుటలో రాకలన్.

కవిహృదయంబున గన్నలపండువైన బృందావనమును, అందులో గోపాలులతోడ గోగణంబులతోడ బలరామునితోడ న్యాయనోభిరాముడై విహరించు కృష్ణనిరూపియును సాక్షాత్కరించి నుండు నని తోచివను. ఆహా! "బృందారణ్యము

నేమమా! "యను ప్రథమప్రశ్న మేయంతమధురముగాఁ బడినదో మాచితిరా? నాయనలరా, దగ్గటిమట్టునుఁజూర్చి యడిగి నట్లే యున్నదిగా. ఔను. కృష్ణభక్తులకుఁ గృష్ణసంబంధము గలిగిన కన్నయఁ బ్రయోగములే.

"ఇందూ, నందునిమందనుండి కద నీవేతెంచుటలో రాక లన్." అను వాల్మీకీదామయ శతకమున కంతకు మకుటమై యొ ప్పచున్నది. పూర్ణబిందుపూర్వక మైద దకారము రెండవయతుర మగుటచేత నన్ని పద్యములకు నట్టిప్రాస యుండి తీరవల యును. అట్లు కవిత్వము చెప్పుట సామాన్యమా? సోమరాజుకవి ప్రజ్ఞ సాధారణము గాదు.

కొన్ని వ్యాకరణదోషము లక్కడక్కడ గానించు చు న్ను మాట నిజము. కాని యాని పాటింపవలసి నవి కావు. పతి పూర్ణభక్తియుక్తులై మహాకవులు రసదేవతకాని వ్యాకరణ భూతమునకు దాగ్యము చేసినాల్గురు. ఏకపక్షులలేక బిచ్చమేది? అదియుచుగాక, యొక్క ఖావ మేనియులేక వివిధముగా నొక్కగుణ మేనియు నుండదని నానవ్యకము. అనవద్యకవిత్వాప్రామాణ్య పట్టుభద్రుండనఁగిన శ్రీ లెనాలి రామకృష్ణకవి తన పాండవంగమహాత్మ్యములలో జెప్పిన యాపద్యము సహృదయసమృత్తము.

తే. శిష్యునిగిరిగోటనే మొప్పగలగు
చరణికావలెగవిలల యచగుణములు
నరనకవిత్వావళోక్తుల సునీయందు
నచ్యుతధారాప్రవాహంబు లడగ గాంబే!

కావున రంగ్రాశ్వమణి కీర్తిడి, యట్టి "యవ్యభారా ప్రవాహంబు" నోలలాడరాదే! ఇందు శతక మమదానంద మొందఁజేయుచున్న దనుమాట త్రికరణభుద్ధి గావించక. పాత రాజుచే నామండే పతికిందినట్లు, సోమరాజుచే కృష్ణుడే పతి కిందినట్లు భావించును.

కా. అంబేలో పాదముల నుం, గంగణములాహ స్తంబులకొ, మేనమే ల్లందం పాదలించుచుకొ, నడటిసెం గన్నారితభయకొ బొందంబాల్చిన నందడమనియూపుకొ శేఖయుకొ మాచిలే! యిందూ, నందునిమందనుండి కద నీవేతెంచుటలో రాకలన్.

కా. మందంగోపభూటు, లీ వెనుకనవ్యభక్తి లీలాశుకుం డెందుంగాదిరి బాలకృష్ణునికటాక్షేష్మమృతానందమా చందంబించుకలేని దానఁగోజాడకొ హరిన్ జూతునో? యిందూ, నందునిమందనుండి కద నీవేతెంచుటలో రాకలన్.

కా. మందన్ శేషటిమాపునచ్యుతతీరప్రేమకొ గృష్ణునితీరించి, నా చందంబంతియుఁదెల్పి, యాతికి నాసాహుగములొచ్చెగొ, విందుందోడ్కొనిరమ్మనీ యుపకృతికొ వేయెండకుకొమర్తనో యిందూ, నందునిమందనుండి కద నీవేతెంచుటలో రాకలన్.

కా. నందాగాములో యశోదఁగని, సహ్యానించి, నీపట్టియే చందంబొయిచొచ్చిరాత్రిచూడయ్యంబంతయుంబొంచు, మీ మందంబాకొ నిశేషు దుండగములహృదయంబు భాషింపు మా, యిందూ, నందునిమందనుండి కద నీవేతెంచుటలో రాకలన్.

వేంకటాచలవిహారశతకము

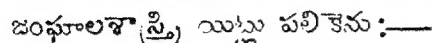
[గన్నవరపు సుబ్బరామయ్య శాస్త్రిగారు]

బేరంగణు ఆంధ్రదేశమువై దండెత్తినచ్చినపు డాతని నైనికులు కలిగించిక యలజల్లిందు శర్లింపఁబడినది. శతకకవిచరి త్రలను రచించుచువారికి దోడ్పడఁగల వని యందలిచాత్రితాంశ ములను దెలుపు కొన్ని పద్యముల నీకింద నిచ్చుచున్నాడను. శతక మనవగ్రము. 29 పద్యములు మాత్రమే కలవు. వైలి చక్కనిది. కర్త ఎవ్వరో తెలియరాదు.

సీ॥ బోసేతుగానిలే! భుగభుగాయకసార
భోదార చారుద భోదనములు
తిందువుగాని లే! తేనిశలోతోల్పిలు
సాగనటుక్కెరవెన్న జాన్నగములు
భక్షింతుగాని లే! బహువిధాపూప సు
యత... పాపసోక్తిగములు?
జాణుదుగాని లే సాగు చందతావు
లీను చక్కరచవి పానకములు

గీ. ఎటుల నీతిడిదక్కునుట్టుటవిహార
లైన దయ్యాలనంటి వయ్యారికాతు
లంటి నీగుడిచొచ్చిచూతాడునాడు
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!

సీ. పాటేళ్ల లింబట్టి బోసెనన్నానుల
డీనుని తాకు లాడించునొకఁడు
సోమయాజుల బ్రహ్మసూత్రములనుద్రెంచి
శింజనిగా నింట జేర్చునొకఁడు
భూపు భూదాయంబు గు దిగుజుమునెక్కి
తెనని పగులెత్తివేయనొకఁడు
వైకాలుకొమ్మను లిమితో గుడివాడు
చూచె బడి పూసే నునొకఁడు
గీ. యవనకమా తగ్గినంతలై క దిగుక
తిరుగతిని యిట్టియొక్కటతరిని నిదుర
పోవుచున్నాడు మీనున్న లేవలేక
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!
సీ. బద్దయ్య తొలకెదడకీటంబు
ముడుకు కుళాయిఁబెట్టుచువుగాని
ఏలయ్య మొనలివా జానునాచాకట్టు
లాకపాటి తన్నుంటు లుంతుగాని
మానుచయ్య యనర్థమౌ కైకమామలో
వనమాలవేయల వైతుగాని
తగదయ్యచిలి : ద్దాకుండపుకాటి
గోచిగోణము చేసికొందు గాని
గీ. చేపెటుల నిహన వీసిటులేల
సొమ్ములైన నెమ్మెయమాపరాదె
క్రమము మీఱంగఁజుకవిప్రమముమెఱసి
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!
సీ. అలికిహు మాళాలయ్యుగా వివిధపు
జ్యాగణ్యదివ్యదేవాలయములు
లక్కరి కనిభుటాలాయంబు లాయెగా
మాకభేనోద్యాననదులు
నరచార్ల విశ్రమస్థానంబులాయెగా
వర్దిలకేతే పూజాగృహములు
కాడి నీమూక నంకలితంబులాయెగా
యతిపతిత్రములు పద్మాకములు
గీ. కటకటా! యెట్లుతెండుండు బులుకతార
వీరసురధాని యెట్లులాభాన డసిదు
పాపదానికె నెల్లారట్టనంబు
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!
సీ. జరచాలి నిడువారు జడవేలుగాదుగా
తెఱవైన గుల్లపుతొట్టుపెట్టు
రాళిదు ముఖి ముద్దు రాకొట్టుకాదు గా
దాని రాతులచేత దగిడిట్టు
కులుకు గుప్పెతగుప్పెకొనపోటుగాదు మొ
క్కలపు గలిబలముపిప్పూత
మలివేణితి తూజితాశ్పటిగాదుగా
గర్జించు చాకరిగర్జింబు
గీ. కటకటా! యెట్లుతెయింపఁగాదరంబై
యరయఁ గట్టాటకంబున కకటయపును
వేగవచ్చెడి నీవుఁజీంపకున్న
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!
సీ. నడువనిచ్చేగో నానావిధబ్రహ్మ
తిరునాళ్లవై భవస్థాననికు
సాక్షనిచ్చేగో కో సన్నిధిరామరా
జనాథవర మహోత్సవము నీకు
దక్కనిచ్చేగో కోభరదశ లమరభూ
పాలరిచ్చిన నుసంపదలు నీకు
ఉండనిచ్చేగో కో యద్యత్కీర్తిటాది
భూషణికామము ల్పొనఁగ నీకు
గీ. దండధర చందవేంద తాడనోగ్ర
గోలకొండ వ జీరగస్తోటకాది
బృందములఁగాటి గుట్టుపెట్టుకున్న
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!
సీ. శౌరంగాపాచ్చపు హతీలుగావచ్చి
ధాటిహోటికృష్ణ దాటిసపుడె
ధావిజాపురమెల్ల దల్లడింపుచుఁబోయె
గోలకొండ దావెన్గఁగొలుపొయె
కర్నూలు తిలువాతొట్టి తాణ్యంబెట్టి
యాదవానికి ముట్టపంపెఁగను
నీమనీమలవారు చెలరెఁగ చెలరెఁగ
బ్రటలకాపద లాయె గజిబాయె
గీ. కొల్లగాండ్రు రాసాయె గొంతకడవు
నిండపట్టలనుండుట కిరవులేదు.
ఎట్లు రక్షించెదవోకాక యెఱుంగ మకట
శ్రుసంహార! వేంకటాచలవిహార!



శ్రీపన్యాసము.

అన్యులారా!

‘బలసానిర్దియగ్రామో విద్వాంసమపి కన్వృత్తాయను శ్లో
కార్థమును బాదరాయణుడు పరిపఘా-పండితోజ్జయుఁడుని
వికటముగ నవ్వెను. నిస్సంకరార్థజ్ఞేపణ సూచకమగు నీ
ఃప్రసూనించి ద్వైపాయనమహర్షికనలపై న్రానిపోయిన తెల్లరి
జంజాలు కనబానులను బ్రహ్మమునఁ బ్రేక్షిత్తి - యాపండిత
వరు సమాకించి. రిగంత సేపు మిన్నకుఁడి తిరుగఁగన్నులనునాల్చి
‘నాయనా నీయధిజ్ఞేపణ మే’ నని యడిగెను. ‘స్వామి!
పండితుఁడేమి? జితేంద్రియుఁ డేమి? పనితాకటాత్మకృంఖల దగిలి
బద్ధుడై - భ్రష్టుడై - పండితుఁ డగుటయేమి? గురూశ్రమా!
విరద్ధముగ లేదా యని యాపండితుడు పలికెను. ఈమాటలను
నిని వ్యాసమహర్షి రవంతి యోచించి- ‘నాయనా! ఆపాదమును
సవరింపు ననియే నీయభిప్రాయమా? యని పండితుని ప్రశ్నించెను.
‘స్వామి! నిస్సందేహముగ సకరింపుఁ డనియే నావినయపురస్స

రాత్రిపొయనుని పండితుడు పలికను. అటులైన సెట్టుసవరింప కలయునో నీ వేనవరింపు నని మహర్షి యాప్రతిభాశాస్త్రోః 20లక నాతడు “బలవానినిదియ గ్రామోవిద్యాంశం నాప క్షత్తి” యని సవరింపదగు నని పండితుడు మనవిచేసెను ఇదిగో! నాయనా! ఈగంటమును దీక్షిగాని నీవే సవరింపుము. నేను జండుకోశబోయెదను.” అని మహర్షి వశంసము విద్వద్వృత్తిం గమున కావత్తిచ్చిపోయెను. బండితుఁ డట్లు పాఠాశ్రయి పంక్తి లాని ప్రమాదమును దిద్దుబాటినట్టి కొంతకన్నెపు దైవధ్యాన మొ నర్చుకొని పగలు ఒకత్రమైన బుద్ధాశ్రయమునఁ దన కేర్పాటుగ నున్న స్థలమున కేగి వ్యాఖ్యానినము వై పండుకొని కన్నులు మూసికొని - హరినామస్మరణ మొనర్చుకొనచు నిత్యశ్రమూఁ బ్రక్క నున్న జపమాలను ద్విష్కొనుచు రవంతసేపటిలో నిద్రా కస్థున బొందెను. కట్టనకు రేయి యగునరికి భవంతచిను కానంభిం చెను. గాలి ప్రబలముగ వీచబోడఁ గను. ఆయలజవకి పండితుఁ డుమేల్కొంచి తిరుగ హరినామ స్మరణ మొనర్చుకొనచుండ గా నొక యార్ద్రవ మాని కళ్లములుబడెను హరిహరి! యదియే మన యా విద్యాంశుఁ డులికిపడి లేచి కూరుచుండెను. “అశ మవాసులగు నోముని సత్త్వలూకా! కేవలము అభ్యయన త్రోవ తిప్పితిని. గాథాంధకారముఁ బడియుంటిని నాన్నిగడి యలు మాత్రము విాయాశ్రయమున నుండును. అప్పుడుగ నెల లకు రవంతతాచిచ్చిభణ్యము కట్టుకొందురా”యని యొకకాంత యాశ్రమపద్మాము నొద్దనడిచినట్లయ్యెను ‘అహ్లా! వచ్చుచు న్నానని యాపండితుఁడెగిరి పడితలుపుదెఱచి-యామెను లాని కిరానిచ్చెను “నాయనా! చీకటిగా నున్నది కదా” యని యా కాంత పలుకగ నెండు పుడకలు జేర్చి యాతఁడు నుంటవైచె ను. అచటకా. తిని బాడగా నుంటకంటె సహృదుభాగిక లేజన్ముతో. ప్రకాశించుచున్న యొక దిగ్వి వారికగోమణి నా తఁడు కాంచెను. అహ! నుంటమొద్ద, కూరుచుండి కేవలముఁ గాచికొని వటి పండుకొనుచుని యా పండితుఁడు పలుక ‘నాయనా! ఏమియు నక్కఱ లేదు నేనెక్కడఁ బండుకొన వలయునో చెప్పుచుని యావనితామ తల్లి యడుగ నదిగో అదిగోఁ బండుకొనుము. అక్కడఁగూడ నగ్ని ప్రభృ రిల్ల జేసెదనని చెప్పి యట్లనచ్చెను-ఆమె యాగదిలోనికిఁ బోయి గోనఁ దలుపు వైచికొని నిద్రించెన. పండితుడు నెత్తి వైఁ జేతులు నెట్టుకొని మేలుకొని యుండెన. ఆమెయెవరే! ఎందుల కిక్కడి కింత యధికాశ్రమన రావలయును? అభ్యయ న దారితప్పట సత్తరుగునా కాదా? ఇంక సౌందర్యశ్రతి యొక్కడనుండి వచ్చుచుండెను? అను ప్రశ్నముఁకలగిన నీటి లాని చిన్న చేఁదలవలె నటునిటు తిరుకుచుని తిరుకుచుని యెగిరి మనస్సున వఱింత కలఁచుచుండెను- సహస్ర సహస్ర ప్రత్ర పత్ర గంధమును మించిన యాపద్మినీబాతికాంత జేహవరసు శము ముక్కురంధ్రముల నిండి యుక్కిరి డిక్కిరి చేయుచుం డెను. అగ్నికీల నతిశయించిన యామె యంగలీల కన్నులను బూర్తిగ నావరించి మిఱుమిట్లు కలుగఁజేసెన. కలకంఠ కల గముకంటె గ్రహమైన- వీణోగాఁముకంటె విష్ణుమైన- యామె కంఠఁచును కర్ణముల దావంచి గింగురు ననునట్లు చేసెన. అదియేమోకాని నగనో శ్రేష్ఠమైనది- మును వెలుంఁ దిని- యెప్పుడుకమ్ముని యనుకోననిది - బ్రహ్మపదార్థమువలె నిదమిత్యను నిశ్చయింపదగినది- యనుభవైక కేద్యమైనది-ఉబ్బి దేదో-యొకవికృతియో ప్రకృతియో-చనమనఁబుట్టి యాపాన మస్తకము వ్యాపించి- గోమకోమ కూపములఁబ్రాకి- బోపల నుండుటకుఁ దావునాలక - కెక కెక సుమ న్నష్టముతో- బైకి వచ్చి-గదియం ది యా వ్యాపించినట్లయ్యెను- ఛీఛీ! ఇదియేమని యొడుగు చులుపుకొని- మనసు భద్ర పఱచు కొని- పండితుడు వ్యాఖ్యానినమువైఁ బండుకొని- హరినామ స్మరణమున కుపక్రమించెను “హ” యన్న తగువాత “రి”యనున దింక నుచ్చరింపకుండనే హరిమధ్యా స్వరూపము శతసహస్ర వ్యాసఘట్టుల పటిష్ఠతతో-శతసహస్ర చంద్రుండలముల సే సన్నతో- నడ్డుపడుచుండఁ నాతఁ డేమిచేయగలడు? అయ్య యో! ఇంతలో నానుందరినిద్రలో నటునిటు భ్రాత్తిల్లెనో యేమోకాని యందెలు కడియములు గలదినఁ ఘట్టులారవము గదిగోనుండి యొక్కసారి కోటితొక్కలు కట్టుకొని-కోటిపద్మ ముల సౌరభముతో- గోటిసూర్యుల జేజ్జముతో- గోటి రామ బాణముల యమోఘవ్యముతో- బయలువెడలి యావనిచెవులఁ బడితలకెక్కి- నవనసర్రమిల్లి- ప్రాణములు తహతహపఱచి యాత్మ డేమిచేసెనో యేమోకాని యాతఁడు లేచి యటునిటు తిరిగి- తూలిపడి-తిరుగ గన్వమునలేచి- జపమాల మూలఁ బొజ వైచి-యా సుందరీరత్నము పండుకొనియున్న తలుపుఁగట్టి ప్ర త్యుత్తము కానక, యేమిచే ముటవ దోషక, యాకాంతనెలు

[illegible]

భక్త్యాభివృద్ధిని పొందుటకు వలెను. పాపములను పండితుడు కొనసెట్టి పాపములను దలచి వేదాంతముతో సంధింపబడినది. అట్లే నిర్వాణమొనర్చినాడు. నాస్తికులకు లాభములే నీవే. బుద్ధుడు కూడ దానిని దోచివేచినాడు. శంకరుడు జీవాత్మకాంతి కాని మతము కట్టి కాదని చెప్పినాడు ఎటువచ్చిన విభేదములు ముక్తిమొక్కదాని దోడనే దినము లీడ్చుకొనినప్పుడు ముందగా బాధనీకపండితులకు సంధింపబడినాడు. ఎందుకు? భక్తములకును గ్రామ్యులకును? కనుక అట్టి గాఢమగతములు! రెండెందులో? ఒక్కదానిలో సమయము మదిలడికాదుకాదు! పుణ్యకార్యములకంటే పాపకార్యములకంటే కావలసినప్పుడు పుణ్యపాప సంబంధములే తలపకార్యములను ముందరికి యెక్కించెదా! కావున నాస్తికము ప్రకారము ముందరము! ఈపిచ్చివేదము హద్దుగా? పుణ్యపాప కార్యములకాత్మకా సంబంధమే యున్నదను భావముకొంటుందా? పోనీ, ఉన్నది. వనముకొర పొంగి తినుచున్నాము. చిత్రాన్నము తినుచున్నాము. కెగ్గర పొంగి తినుచున్న హనువును గ్రహించున వాకనాలక. చిత్రాన్నములోని పుణ్యమును గ్రహించున వేదాక నాలక. దానికి దీక్ష భేదముండక తప్పదని వాదించిన పండితుని తలగట్టి కత్తివాట్లను బెట్టి నిమ్మకాయ పులుసు చేర్చి విభావపుణ్యమునకు బంపించుటకంటె బెరమానమే వేదముగా? బుద్ధిమంతులగు మిరాలా చింతించును. స్వకాలము ముద్దుపెట్టుకొనుట కొకమూతయు బరకాలను ముద్దు పెట్టుకొనుట కింకొక మూతయు మనకున్నదా? ఒక్కమూతనే యెట్లు పెట్టుకొని యెటులో కాలక్షేపము చేయుచున్నారో లేదా? నిపు పరకాలం కల ముద్దుకొంటి మనోవాదముగా వేదగాని నడుగ 'అదివేదము'. అది దుష్టమైన మూతయయ్యో! యని నెరగాడు వాదించినందుల ముఖ్యదీక్షిని యాతని మూతవై గొట్టవలసిదా మానవలసినదా? నాయనలారా మనసులో సచ్చింతమున్నది. అసంపించిలెమద నున్నది. అది ప్రబలములగునప్పుడు సత్కార్యములగును. ఇవి ప్రబలములగునప్పుడు సత్కార్యములగును. ప్రతిమనస్సున కిదివేదము. ప్రపంచమున బిభృష్ముగా సన్మార్గం దెవ్వడునులేదు. పరపూర్ణముగా దుర్మార్గం దెవ్వడును లేదు. అందఱుకూడ కొంతవఱకు సన్మార్గులు. కొంతవఱకు దుర్మార్గులు. సదభిప్రాయములు మిక్కిలి యుక్తమగగా గల వాడు మిగుల సన్మార్గుడు. దుష్టిప్రాయములు మిక్కిలి యుక్తమగగా గలవాడు మిగుల దుర్మార్గుడు. సత్తు అసత్తుకూడ వేరుతెలుసుట విజ్ఞతంతరి విజ్ఞముతో నెల్లమనస్సులందు తాత్పర్యమున్నది. తేనెలో విసమున్నది. విసములో దేనెయన్నది. గరిశములో ద్రుతు చావుకూడ నున్నది. అన్నములో నాశాగ్రమున్నది. అనాశాగ్రమున్నది. బ్రదుకులో బావున్నది. చావులో బ్రదుకున్నది. ప్రపంచమున నెక్కడ బాచి నను కెందుపేటల బొంగరపు బాచిలె సత్తును అసత్తును వేస వైచిని యున్నది. ప్రపంచము లెక్కయేమి. బ్రహ్మమునకు మాయావరణము లేదా? ఇంక జెప్పవలసిన దేమున్నది! మిగుల మంచివాడని నీ వెంచుకొన్నవాడు మతముకొరతని బరమ దుర్మార్గుడు. యోగికు బ్రహ్మికికొరతని చెప్పబడిన వారందఱు తిట్టినారే! పరమయోగుడైన చిప్పబడినవాని నెవ్వరైన సత్య నిష్ఠుడయ్యే ప్రవృత్తియుగం బరిశీలింపుము. అరిని స్వభావమును బిభృష్ముగా బిమర్శింపుము. అపని నీకుం గొంతకాలము పట్టును. పట్టిన కాలమున నీవు పట్టుకొనినందుల నాగునా? అరినిమనసులో నిపుడూ బాగుగా బరిశీలించివో సదభిప్రాయముల సౌధమును గూడ గ్రహింపబడినట్టి దుష్టభిప్రాయముల క్రుద్ధుడవగును. ప్రబలమైన కాల్యమో నిర్వాక్ష్యమో అరినిమనసు నిపుడెప్పుడుగా గనిపట్టగలవు. ఇంతవఱకు కెందులకీ? ఈ కాలమున సన్మార్గులెందఱు? పూర్వకాలపు రాజులను బురాణములనుండి వైకిరియుము. ధర్మరాజంతి ధర్మరాజున్నాడాయని లోకప్రతితిదా! భరతము శ్రీరాములు మొదలు చిత్రగోపవలమును వఱకు బరిశీలింపుము. ఎన్నిధర్మము లామహాత్ముడు నెర్పినాడు. ఎన్నిధర్మము లాచరించి నాడు. ఎంత బైవత్తుడు. ఎంత కర్మభూతుడు. ఎంతజ్ఞాని అయినా? ఎంత రాజ్యకాంక్షి! ఎన్ని దొంగయూహలు. ఎన్ని యోగోదాసములు! ఎన్నికృతిను ప్రేమలు! ఎంత కార్యములు! ఎంతక్రాంతి! అరిమనసులో దుష్టభావమును బరిశీలించివో దుర్మార్గుడను దానియంత దుష్టుడుకాడే! దుష్టానను దాకినియంత దుష్టుడుకాడే! ధర్మరాజు నడుకడియే మిశ్రపునడుకడియని బుట్ట దాఖలుచేయుటకు నీవు సిద్ధపడుచుండగా నీకాలపు సన్మార్గులెక్కయేమి? దారులగట్టి - ప్రవృత్తిపు

బంధింపబడినా? భవము నేకరంచి శ్రీరాం దేవాలయమునకు బ్రాకారములు కట్టించిన మంగయాచార్యులు - తిరుమంగ యాశ్వాసులు కాలేదా? పరభవాపహర్త దుష్టుడా? దుష్టుడగునడల నాశ్వాశ్రమమును. ప్రతివిశ్వ స్థలములలో నిప్పుటికి వేంచేసి పూజ నందుచున్నాడే! నాయనలారా! వోరు లలోగూడ నుత్తమోత్తము ఉన్నాడెందురా? లేదెందురా? వోరుల లెక్కయేమి? సరహంతలలోనో? మనుజులను జంపి నందుకొని తను పూర్వపు వ్యభాతులలోగూడ నుత్తముడనె దగినవాడు డుండి తీచినాడు. తెల్లవారనకి సహస్ర శంకరాభిషేకములు చేసి - వేదవేదాంగ వేదయై - నిత్యాన్ని హోత్రయైన రావణాసురుడు డిండులన సన్మార్గుడని యందురా? సీతావహరణ పాపమునక దప్పకుండ దుష్టుడే యెందురా? రావణకుంభకర్ణులెవరు? జయవిజయముల కారా? వైష్ణవ ప్రసన్న శేఖరులు దుష్టులగుదురా? నాయనలారా! పరమార్థ సన్మార్గుడలేదు. పరమార్థ దుర్మార్గుడే. లేదు. కొంతయును కొంతయును అందఱు సన్మార్గులే. కలకలెట్టు సన్మార్గులేయే. అందఱు దుర్మార్గులే కలకలెట్టు దుర్మార్గులేయే. మనసులో జెట్టుకున్నాగాని మంచియుండుటకు దావేలేదు. మనసులో మంచియున్నాగాని చెట్టుయుండుట కంతకంటె కావులేదు.

అదిగాక, నీయోగిత్ నాయయోగిత్, నీసన్మార్గుము నాయసన్మార్గుము - పుణ్యము నాకుబాపము కాక్షేయులకు బ్రధానమగు సురాపానము తిదితలకు నాక హేతువు పుణ్యసాధనమగు నద్వైతుల యజ్ఞ పశుదాణము ద్వైతులకు బాప హేతువు. వీరికి (2) ప్రమగు పిష్టపశువు వారికి నింద్యము నదవలవారి యేకాదశి క్రాధము లెంగలివారికి బాపము. బ్రహ్మసమాజము వారికి విగ్రహపూజ యసత్కార్యము. అది మిశ్రసత్కార్యము. మాధవస్వామి యాలయమును మనదుగా జేయుట మహమ్మదీయులకు మహాకార్యము. మహమ్మదీయుడు మాయచుండగా బ్రాహ్మణులు పుచ్చుకొనుట బ్రాహ్మణునకు బాపకార్యము. ఇదిగాక వజ్రముక వైష్ణవము యోగిత్ నాయయోగిత్ - సదసత్కార్యములు - మంచి చెడ్డలు - పుణ్యపాపములు - సదాచార దురాచారములు - దేశమున జిట్టి కాలమును జిట్టి తప్పించును. సత్కార్యమునకై సత్ని సంతలో బెట్టి వ్యాఖ్యం దుడముట్టు మహదామ్యమైన కష్టపాత్రమైన - బానిస విక్రయముగా నిప్పుడు పరిగణింపబడుచున్నది. నల్లభాచారి కాలమున మోక్షార్థమని భావింపబడిన పని యిప్పుడు గుడిసె వ్రేలితము కంటె భిక్షముకాదు. మహాసాధ్యుని యెక్కి యుండియు నాన్న ప్రసంగమయ్యెను. నాకేవేది సరణ్యమునక ద్యజింపుమని బంపిన భగవదతారవగు శ్రీరామచంద్రుడు కష్టార్థం దని యప్పు డెంచు చున్నారు. భాగ్యవే యొకనికి దాన మిచ్చిన వహత్యాగి యగు గురు మహారాజ కాలమున దారుడు కాడె నాడు. దాధర్ అయినాడు పూర్వకాలపు యోగిత్ కానన మంతయు నీతి శ్రీకళకు నెరిగి జోయినది. సత్రను తత్వము స్థిమే యగునడల బూర్వకాలమున నది పుణ్యమేమి? యీ కాలమున నది పాపమేమి? అందఱు నాయనలారా! మంచియేదో చెడ్డయేదో పుణ్యమేదో పాపమేదో యింక దేలనేలేదు. తేలపావుట యేమి? "పరోపకారః పుణ్యాయ పాపాయ పరిహరే" అని యున్నదికాదా? ఉన్నది. దీనిని తిట్టె నెగిరిపోయిన సిద్ధాంతములు కూడనున్నవి. అన్నదాన మొనర్చుట మహాపుణ్యముకదా అందులో! నాకలియోయని యేడుపువాని కన్నమిడుట యంతయంత పుణ్యమని చెప్పవచ్చునా! కడుపులోని మంటచే నాకలియో, యాకలియో యని యేడుపు నన్ని పాతకానికి కన్నము నెట్టినయెడల నది పుణ్యమా! పాపమా? కన్యాప్రదాన మొనర్చుట పరోపకారమగుటచే మహాపుణ్యముకదా వృధునకు గన్గనిచ్చుట పుణ్యమా పాపమా? ఈవిచర్యన మెందునకు? పరోపకారము పుణ్యము పర స్థిదనము పాపమున వచనమునకు నానెల్లివైస్తే వెండుకలన్ని యాతేహము లున్నవి ఇప్పుడన్నియు గణింపనేల! ఇది నాకే యలగ్యమైనది పాపమేదో పుణ్యమేదో యిప్పటికికే దేలలేదన సంశయ కొంచెము హెచ్చు తగ్గుగ సిద్ధాంతము. పరదేశియ ప్రాచీన వేదాంతులగు సాక్రీటీస్ ప్లేటో అరిస్టాటిక్ మొదలగు వారి యంశమును దర్శించి శ్రీరాం-కామర జేరలేక ప్రాణము విసిగి-పరిశ్రమించినదే. మహానాగరకులు-మహాబుద్ధికాలకు-సమస్త కార్యజ్ఞాన నిజేతులు- నడక ప్రస్తుత కాల పాశ్చాత్య జాతులవారి యంశమునెట్లు శ్రీరాం నించినా? ఎట్లు తీరుచునించినా? మొన్న మొన్న జరిగిన జగ్గనీ యధము సహస్రకాటి జిహ్వలతో రవిచంద్ర తారామండలముల దాటి యావైగ గూడ విసంబంధములు ఘోషించు చుండుటలేదా ప్రళయకాల మహాఘటా మోషముతో ముందు పుష్టికి

గూడ నందునట్లు హోషిండు చుండుటలేదా? మంచి చెడ్డలేదో పుణ్యపాపములేదో పాశ్చాత్యుల వలన నేర్చుకొనుట మాత్రము స్వస్థపాత్ర. గగనపుష్పము. నాయనలారా! ఆయాశమాత్రమెన్నడును బెట్టుకొనకుండు. వారివలన నేర్చుకొనక దగిన వనే కములగు నితరాంతము లున్నవి. విహిక సౌఖ్యసాధనములు దాదాపుగా నన్నియు వారివలన నేర్చుకొనక దగినవే. ధూమ ప్రభావము-విద్యుచ్ఛక్తి వైభవము - శస్త్రబికిత్తా వైదగ్యము మొదలగు నన్నియో వారివలన నేర్చుకొనక దగినవే- ఉష్ణామని యొక్క విషవాయువు నూడుసరి కూరండుట యహుగమును జేరు సాధనము వారియెద్ద నేర్చుకొన దగినదే! పుష్పలాలన దేశముమీదబడి, యగ్ని పర్వతములగున దేశమంతయు బుగ్గిచేయుల సాధనము వారియెద్ద నేర్చుకొనక దగినదే. తెక్కులు లేకుండ నాకాశమున నెగురుకత్తి వారివలన నేర్చుకొనదగినదే. నాయనలారా! ఇటులెన్ని తెప్పగలను మీ జంఘాలకాత్రి ఆధ్యాత్మిక విద్యావశ్యకత! యను సాక్షిలో నీ సంతులన్నియు సమగ్రముగ జెప్పినాడు ప్రధానముగ గావలసిన దామష్టిక సుఖముగాని యైహిక సుఖముకాదు. వారికి మనకు దృక్పథములే వేరైనపుడేమి వినియోగము. పర్వతసామునక జెప్పించేమనగా పుణ్యమేదో పాపమేదో వారివలన మనకు దెలియదు. మనకు దెలిసినంత వఱకు దెలియును. అజ్ఞానముతోడ నీ వీడు పుణ్యమండల వాడు పాపాత్ముడని- యీ కార్యము సత్కార్యమని- యీ కార్యమసత్కార్యమని-గట్టి బాధకు హెచ్చు తగ్గుగా- నిర్ణయించుచున్నాము. సత్కార్యముగా యోగ్యుడైతే సంతానముగా నయోగ్యుడైతే అకలతగిట్టు యోగిత్ నాయయోగిత్ చుచ్చుటకు యోగ్యుగా నీ యుండునని చెప్పవీలులేదు మనుజులకు పీఠమైన నడకడియని నన్నది తేలిపకుండు పనికిమాలినమాట నాడువానిని నన్నది తేలిపకుండు పనికిమాలిదైనను బరమార్థమదియే! స్థిరమైన నడునడియే యుండునడల తీలకుండు యోగి యెట్లుయ్యు! భక్తిపాదరేఖపు బ్రక్కుట్టు జెట్టుయ్యు. ఋశ్యశృంగుండు సంసారి యెట్లుయ్యు. స్వస్థి సిద్ధులకు వాకాత్మియులకు మీరేమి గతి కల్పించెదరు? వాస్తవ పరిస్థితులు కారకర్మమీద నెప్పుడుకూడ పనిచేయుచునే యుండును. ప్రపంచమునన్న గ్రంథమున్నయు నాటకములేకాదు- నవలలేకాదు- సారస్వతమంతయు జోధించు ప్రధానాంశమేదీ! బాహ్యపరిస్థితులవలన కారకర్మ యెట్లు మారునో యను సంశయం కంటె మతేది యున్నది! నడుండి పాపాణమునకే స్థిరమేయే యుండునడల నీ గ్రంథ బాలమంతయు నెందులకు? పాపాణమునకుమాత్రమే శ్రద్ధయున్నది. మాటుచే ప్రపంచమునకు స్వభావము. నిర్వికారమైన దొక్కపబ్రహ్మము లెక్కచేతేదియు లేదు.

నాయనలారా! మీకు జాలశ్రమ మిచ్చినందులకు విచారించు చున్నాను. ఈ యపవ్యాసమునే జంఘాలకాత్రి చెప్పినెడల జీవవలకు బలవలు - పలవలకు బ్రతుములేర్పి మనోంజకముగా జెప్పగలిగి యుండును. నీ నాదర్శముగా నుంచుకొనిన జంఘాలకాత్రిగారి వాగ్దారణి ననుకరించియే సాధ్యమైనంతవఱకు జెప్పితిని. ఉలుముతీమినవోట చేటు జెప్పలు కొట్టిన నా సాహసమును మన్నింపవలయును.

జంఘాలకాత్రి లేచి యిటుపలికెను.

వీరి యపవ్యాసము నానందమున వింటిమి. వీరు మన యాహ్వానమును మన్నించి యుపసంగించినందులకు నారికి మన మంతయుల కృతజ్ఞులము. కాని వీరితో మనకు గొన్ని విషయములలో భేదాభిప్రాయము లుండవచ్చును. ఆ యంశము లెప్పుడైని నేను వెల్లడింతును. ఇదివఱకే మిగుల నాలస్యమైనది- తమిషవలయును.

ఓమ్ శాంతి శాంతి శాంతి:

మద్యపానము

గ్రంథకర్త ఎస్. ప్రతాపరెడ్డి బి. ఏ., గారు. పీఠిక ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులగు చల్లా శేషగిరి రావుగారిచే వ్రాయబడినది. ప్రస్తుతోద్యమ ప్రచారమునకు తోడ్పడగలదు. వెల 10 అణాలు.

వి. నారాయణన్ అండు కంపెనీ, 4, కొండీ శెట్టి వీధి, బార్బి బౌన్, మదరాసు.

బ్రహ్మశ్రీ, ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, Ph. D. Sc.

గారిచే కాస్త్రోక్తముగ తయారుచేయబడి ద్రావిడాయుర్వేద పండిత సమ్మేళనమున, వస్తుప్రదర్శనస్థానమున, క్లాఫూపాత్రముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతాపత్రికను పొందిన

సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ ఘ్ను

వైద్యప్రపంచమునకు ఆశ్చర్యకరముగ కనిపెట్టి తయారుచేయబడినది.

సవీరములైనవిగాని, పురాతనములైనవిగాని, సవ్యనిధములైన వ్యాధులకు సుపయోగింపదగినది.

ప్రాచీన ఋష్యులచే చెప్పబడిన అసమానమైన ఈ ఔషధము ఆయుర్వేదశాస్త్రములచే చక్కగ పరిశీలించబడి మెప్పుపడెను. అసారోగ్యముచే సౌఖ్యహీను లగు సకల జన సామాన్యమునకు జీవనోపకర మని చెప్పటకు కేలాటి యాత్యవసాయ సుందరు.

ఈ ఔషధములకు సుపూర్ణముగ నివర్తియగు వ్యాధుల వివరము:—కరుములకు సత్తులకపోవు, పొడ మొదలగు చర్మవ్యాధులు, ఉత్పామలకుండుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, ఆకలి మందగించుట, పొండురోగము వాపు, కీళ్లపట్టు, కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతము, అతిమాత్రము మొదలగు మూత్రవ్యాధులు, మూత్రవ్యాధి, కాసగ్గానము, అన్నపిత్తము లోనగు అజీర్ణవ్యాధులును, ప్రమేహము (అంటువ్యాధులు) కొరకు మొదలగు దుష్ప్రక్రియబంధమైన అన్నివిధములైన చర్మవ్యాధులను, స్త్రీలకు కలుగు న్యూనాధిక ఋతుక్రస్రావ ములను, ఋతుకాలమున కలుగు శూలలను పోగొట్టును.

ఇంతేకాదు:—సకలవిధవ్యాధులను పోగొట్టి దేహమునకు తేజస్సును, బలమునిచ్చి ఆరోగ్యమును కలుగజేయగలిగిన ఔషధములలో నిది శంకెవిని.

బాల్యమున దుర్భాగ్యముచే లభ్యపడు శుక్లస్వప్నము మొదలగుగాని పురుషత్వమునకు లోపములకు కలుగజేయు వ్యాధులను తుదముట్టు పోగొట్టుమందు ఇది ఒక్కటియే యని నొక్కి చెప్పదగియున్నది. దేహమున చెడునీరును పోగొట్టి, శుద్ధమైన రక్తమును కలుగజేసి శరీరదార్భ్యమును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చునట్టి ఈ యాషధము దివ్యోషధము ఇది మరకర్మజయోగమున చేర్చబడు వస్తువులనే గాక నింకను విలువ గల ముత్యములు, స్వర్ణము, లోహములును, అనేకమూత్రకావిశేషములును చేర్చి చేయబడినది.

ఈ ఔషధమును, కాల దేశ దేహతత్త్వాది భేదములను గమనించక; పథ్యవియోచము లేక స్త్రీపురుషులకు తవలెనను రసాయనము (Tonic) గ నుపయోగించదగును. మందును పుచ్చుకొను ప్రకారమును, పథ్యము వివరములను మందు వెంట ప్రత్యేకముగ పంపబడును.

ఒక మాసములోనే సుపూర్ణగుణమును కలుగజేయు, (60) అరవదిమాత్రము లయొకబుడ్డి వెల రు. 10 0-0 లు మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము

విలాసము:—ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, మేనేజింగ్ డాక్టరు, మదరాసు ఆయుర్వేద ఔషధశాల, లివిపెడ్. తపాలాపెట్టె నెం 151 రు, తంజిలిలాసము కల్పము, నుదగాను.

“కాంతా మదహరణి”

అను యునానీ వైద్యశాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లీషుపుష్టికి దివ్యమైన ఔషధము - బలహీనత కాస్త్రచేతులు లాగుట, రతిలో శీఘ్రస్థలనము, పోగొట్టి, 100 గురు స్త్రీల లో రమింపగలిగిన వీర్యవృద్ధి గలుగజేయును. పరిశుభ్రపీచాడ మీకతెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0

“సెగ రోగ నివారిణి”

8 విధములగు సెగవ్యాధులు, యెంతకాలము నుంచి తీర్చించియున్నను, దీనిని నేదించిన 8 రోజులలో నిశ్చేషముగా నివారణయగును. అట్లుకాదని సామ్యు వాపసుచేయబడును. 1 సీసా రు 1-0-0

ది రెడ్డి అడు కంపెని, గోపాలపురం,

కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరి జిల్లా)

నూతన గ్రంథము

గాంధీ మహాత్ముని చే

రచిత మగు

నాచెరసాల అనుభవము

దక్షిణాఫ్రికా చెలసాలలో నుండినపుడు మహాత్ముని యనుభవములు, ఆంధ్రులెల్లరు గమనింపదగినవి.

వెల ప్రతి 1-కి 0—12—0; 6 ప్రతు లొకపర్యాయము తెప్పించుకొని తపాలా ఖర్చు మేమే భరించెదము.

వర్తకులకు మంచి కమిషన్ యిచ్చెదము.

యం. ఆర్. కృష్ణ రావు అండ్ కంపెని, నెల్లూరు.

ఉపేక్ష, పంచమోపాయము

ప్రస్తుతము ప్రపంచమున ముఖ్యముగా భారతప్రపంచ కమున నొక మహానియాచేతమును గలగజేసిన “సహాయనిరాకరణము” అను మహాత్ముని యుపాయరాజము సవీర విధాన మా? లేక సనాతన భారతర జనీయందు దీని ప్రశంస యే మైన గలదా? అను సందేహము నాడెందమునందు బాధించు చుండుటచే నిందలి వాస్తవతత్వము నెఱుంగుకొని శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతమునందు రాజనీతివిమయమున జెప్పబడిన భాగము లన్నియు పరిశోధించిచూడ నారంభించితి. తుదకు కాంతిపర్వ మున ద్వితీయాశ్వాసమునందు నీక్రిందిముఖ్యాంశము లభించినది.

“వసుమనుడను రాజునకు వామదేవుండు చెప్పిన ధర్మ ప్రకారము” అనుశీర్షికక్రింద దండనాది చతుర్విధోపాయములను బ్రయోగించు విధానాదులగుకొని చర్చించుచు నందు 416 వ పదమునందు “శుక్రమతంబున బంచమోపాయమైన యుపేక్ష పర్తిల్లు” దానిం బ్రయోగించుభంగియుం జెప్పెదనను నీక్రింది పద్యము పొందుపరచబడియున్నది.

మహాకవీంద్రుల దమలోన జేసిన నుపేక్షానైపుణంబొప్పుక
త్రులఁ జూడందగు భూతదానపుటపోరుం జూచున్ బై మెయిన్
ములు ముండుం దిగ బుచ్చుభంగి గలుగున్ భూనాథకి జేస మం
త్రులయేపు నిపుడుట్లుమాపునది నేర్పుం బెంపుఁ బొల్పారగన్

వైద్యమునందలి కవిభావమును ప్రస్తుతదర్శకగ్రహిత తత్త్వమున కనురూపంబగు భంగి నన్వయించుటకు అనకాశము కలదా? లేదా? ఇప్పుడు వాడెబడుచున్న కల్పింనామ మగు “సహాయనిరాకరణము” అనునదియే సమంజసముగా నున్నదా? మహాత్ముని యుద్ధప్రముఖుడు “ఉపేక్షాద్యము” అనుననా తన భారతీనామ మిడవచ్చునా? అను నా సందేహమును తమ ప్రతికాముఖులునం దీర్చు బ్రార్థన. ఇంతియగాక “సహాయ నిరాకరణము” అను శబ్దమునందు ఆహింసోద్వేగమునకు బాధ కరమైన శ్రుతికటు వగు నొకవిధమగు ధ్వని వివచ్చుచున్న దని నా యభిప్రాయము. మనోవాక్యా-యకర్మభిః ఆహింసా ధర్మమే మూలచుక్తయగాఁ గల మహాత్ముని యుద్ధప్రముఖ యొక్క నామకరణమునందైనను అట్టిధ్వని స్ఫురించుట సమం జనమగునా? ఇది యటుండ “ఉపేక్షాయనది ఋషిప్రాక మగు పంచమోపాయము. మొదటి నాలుగుచెడిపుడే ఈ ఉపేక్షోపాయమే కల్యాణముగా శుకాచార్యులంలేటివానిచే నంగీ కరింపబడినది. పండితులు విమర్శింపఁ బ్రార్థితులు. — ఇచ్చా పురపు యజ్ఞ నారాయణ.

కష్టములు లేవు. జయ-రస-మణి మంచికాలము

సాదరసముచేత కట్టబడిన “జయరసమణి” మహాత్ముల రహస్యము, సాశువులకల్ల కట్టబడినది. వీటి ధారణముల నపుంసకత్వము, నరమృల బలహీనత, అశక్తిని పోగొట్టును. వీర్యవృద్ధి నిచ్చును. సవమూలములకు, సెగ రోగములకు ఈ మణిధారణము మహాసంజీవిని. ఖరీదు పెద్దది రు 5-0-0; చిన్నది రు 2-8-0; నవమూల పుంగరము రు 2-4-0

[8414] మేనేజరు, జయ-రస-మణి ఆఫీసు, 19 వెడారియార్ కోవిల్ వీధి, బార్డిటపున్ - మద్రాసు.

“MESSAGE OF THE MARTYRS.”

With a foreword by S. SRINIVASA IYENGAR,

(ex. Advocate-General Madras.)

Containing the thrilling messages and inspiring pronouncements—on the present political situation by over 30 leaders, who have suffered imprisonment for the country's cause or are awaiting the same.

Words that rouse the Divinity in Man Thoughts that Stir the highest and noblest in Human Heart.

To be within the easy reach of all the book has been priced As. 8. only. Postage extra.

K. KYLAS & Co., Publishers, Triplicane, MADRAS.

హిందూదేశము మూలధనముతోను హిందూదేశము పరిశ్రమము వలనను తయారైన హిందూదేశపు సరకులు

ఆయాకాలములకు తగినట్టి జవిలిదినములు మా వద్ద సిద్ధ ముగా నున్నది. అన్ని రకముల హిందూదేశపు జవిలిదినములు ఎప్పుడును నిలువచేసి యుండు మా వద్ద అంగడికి ఆంద రును దయచేసి వచ్చి చూడవలెనని కోరెదను.

చల్లారాం గైయానుచందు

(2300)

గొప్ప అద్దములతో అందముగ నుండు పాపు

9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాంభణము

సింధుదేశమున మాతియారీగలభా - విచారణసంఘము పోలీసువారి చర్యలను ఖండించుట -
కమిషనరు సూచనలు - దొరతనమువారి ప్రకటనము.

కలక్టరు అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీని వశపరుచుకొనుట

ఘోరకుపూరు చారీ చౌరామంతములు - హతశేషుడగు కనిస్తేబు చెప్పిన విషయములు -
ఇనస్పెక్టరు జనరలు సూచనలు - పంజాబు దురంతములను మరుపుడని దేవదాసుగారు
మహాత్మునకు సూచింపగోరుట - 50 మందిని పట్టుకొనుట -
రామబెలీ అల్లరులు - కాంగ్రెసునాయకుల అరెస్టులు.

నంగరాష్ట్రమున 7987 మంది చెరసాలలోనుండుట - వారిలో 5600 మంది కలకత్తావారు

పంజాబులో రాజకీయ ఖైదీలను కొరడాలతో కొట్టిన వార్త ఆనందముని
ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట
అసాములో సభాశాసనము - ఢిల్లీలో గ్రంథములను వశపరుచుకొనుట

అలీపాదరులతల్లి బీ అమ్మగారు గయకు వెళ్లుట - మహాత్ముని ప్రభుత్వమువారు పట్టుకొనినచో
దేశీయులు సర్వసమర్పణమునకు సంసిద్ధులు కావలెనని బోధించుట - వారామెకు 15500 నిచ్చుట.

బొంబాయి

మాతియారీలో పోలీసులు తుపాకులు కాల్చుట
రెండవ జలియన్వాలాబాగు

సింధు దేశమునందలి మాతియారీ దురంతములనుగూర్చి విచారణ చేయుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారి నివేదిక మును ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ప్రకటింపబడినది. సింధు దేశమున హైదరాబాదు జిల్లాలో హతాశేషుడగు మాతి యారీ గ్రామమున జూలై నెల 21 వ తేదీన మితవాదుల (అమ్మను) సభ జరిగింది. అప్పుడు గలభాజరిగినది. ఆ గలభాలో పోలీసులు తుపాకులను కాల్చిరి. ఒకడు చని పోయెను. 12 గరిక గాయములు తగిలెను. ఈ విషయమును విచారణ చేయుట కొక సంఘ మేర్పరుపబడినది. ఆ సంఘమునకు అడిమిలు జాడీముల కమిషనరు ఇ. రైమండు గారు వ్యవస్థాపకులు. హాల్డెన్ ప్రెస్టువాను, [భా.కా.స.] గులాము హుస్సేను కాసిం [భా.కా.స.] గార్లు సభ్యులు వీరు హైదరాబాదులో 22 మంది మొదల సాక్ష్యులు పుచ్చుకొనిరి. భిలాఫతు వారును అసహాయవాదులను సాక్ష్యమిచ్చులేదు. తుపాకులు కాల్చబడినచోటికి సంఘసభ్యులు వెళ్లి అచ్చట సాక్షులు చెప్పిన దాని వ్రాసికొనిరి. మాతియారీ తమకు కాణాచి యని భిలాఫతువారు భావించిరి. అచట అమ్మనుసభ జరుగుట వారికంత మాత్రమున సమాధానము కదు. అల్లరికి ప్రధానకారణము భిలాఫతువారే. అమ్మనుసభకు వెళ్లదలచిన వర్తకులను బాధించెదమనిచెప్పుట మున్నగు క్రమకృత్యములవలన వారాసభజరుగుటంద చేయుటకు చాల ప్రయత్నముల గావించిరి. అమ్మనుసభ వారికి ఆగ్రహము కలుగునట్లు మొదలు దుర్మయమునకు గడంపినవారు భిలాఫతువారే. వారిపెద్దలు వారిని నిరోధించ లేదు గాని పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చుటకు తగినకారణ మేమియును లేదని మేమందరము నేకగ్రీవముగా నిర్ణయించితిమి. తుపాకులను కాల్చుటని ఆజ్ఞాపించుటకు ముందు ప్రజలను హెచ్చరించనేలేదు. మొదటి బారులోనే ప్రజలు పారిపోవసాగినను పోలీసువారు కనకరముగ తుపాకులను కాల్చుచునే యుండిరి. అందువలననే ప్రాణనష్టము కలిగినవారు కలిగెను. గాయములు కలిగినవారికి చికిత్స చేయుటకు తమవిధియయియున్నను మీరానం మహంజానలు క్రియార్కరు(ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు) గారు గాని పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరుగాని ఆ విషయమున నెట్టి ప్రయత్నమును చేయలేదు. పోలీసు జిల్లా సూపర్ టెండు, డిప్టీ సూపర్ టెండులంటి బాధ్యత గల యుద్ధోగ్యులుగూడ పోలీసువారిచర్యలనుగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చునపుడు నిజస్థితిని చెప్పలేదు. భిలాఫతు వారియొద్ద గొడగొడ్డలను కర్రలు నుండెను. అమ్మనుసభవారిని కొట్టుడు చంపుడని వారిలో 5 గురు నాయకులు ప్రోత్సహింపరచిరి. తుపాకీ కాల్పినచప్పుడు మాకు వినిపడె నని మాటియారీ పోలీసు యుద్ధోగ్యులు చెప్పిన విషయములు కేవలము సిగ్గుచిది యములు విడిచి చెప్పిన అతిశయోక్తులు!! అని సంఘసభ్యులు నివేదికమున వివరించిరి.

ప్రత్యేక నివేదికము.

“అల్లరికి భిలాఫతువారే మూలకారణము. భిలాఫతు వారు వివరిన రాయవలన సబ్ యిన్ స్పెక్టరుకు గాయము తగిలెను అనువిషయమును కాసింగాంధ్రాప్రదేశ్ కుంలేదు. మేజిస్ట్రేటు వైద్యులను నిలువనంపక పోవుటయేగాక యితరులు నూచించు నపుడుగూడ నిరాకరించుటచే తనవిధి నల్లంపుంచిన నేరము నొసరించె నని కాసింగాంధ్ర ప్రత్యేకనివేదికమున వ్రాసిరి.

సింధుకమిషనరు సూచనలు

సబ్ యిన్ స్పెక్టరు నెదుర్కొనిన యువద్రవ ప్రాముఖ్యతను విచారణ సంఘమువారు చాల చురుకైనగా చూచిరి. మేజిస్ట్రేటు తనవిధిని నెరవేర్చలేదనుట నిశ్చయ మని సింధుకమిషనరు ప్రకటించెను.

బొంబాయి దొరతనమువారి ప్రకటనము

పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు వహమదు ఖానుగారికి తుపాకులను కాల్చుట కుత్తరవిచ్చుట మొల మామదని యుత్తరువుచేయుట యెటుల నిపుడు జరుగవలెనో అను విషయమును గూర్చిన పోలీసు స్పృతిలోని నిబంధనలు, బొత్తిగా తెలిసినట్లు లేదు. అతడు అక్రమముగా ప్రవర్తించెను గాన నతనిని మందలించవలెను. అతని ఆజ్ఞప్రకారము కనిస్తేబు తుపాకినికాల్చెను గాన నతని లోటులేదు. మేజిస్ట్రేటుచర్య మిక్కిలి అనుచితము. అతనిని పనిలోనుండి తీసివేయవలెను. అదృష్టసాక్ష్య మిచ్చిన వారిని గూర్చి సింధుకమిషనరు విచారణ చేయవలె నని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి

అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీనివశపరుచుకొనుట

ఉత్తరువు ననుసరించి అహమదాబాదు కలక్టరు గురు వారమునాడు మ్యునిసిపాలిటీని వశపరుచుకొనెను. పరిపాలక సంఘము నేర్పరచెను ఆసంఘమునకు రావుబాదకు రామస్వామిగారు (వెనుకటి మ్యునిసిపలు సంఘాధ్యక్షుడు) అధ్యక్షుడు రద్దుచేయబడిన మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులగు అసహాయవాదులు పౌరులు తమపిల్లలను దొరతనముక్రిందనున్న మ్యునిసిపలు పాఠశాలలకు పంపగూడదని బోధించుచున్నారు.

సంయుక్తరాష్ట్రములు

గోకరపూరు చౌరీచౌరా దురాగతములు
అరెస్టులు-వివరములు

ఇంతవరకు 50 మందిని పట్టుకొనిరి. వలంటీరుల కియ్యబడిన భువనపరబడిన ప్రమాణపత్రములు వారిద్దఱు తొరికినది. పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు నదివరకు వెదకించిన ఫించెనదారును అతనితో నింకొకడును పరారయైరి. కొంతకాలమునుండి కలంటీరులు గ్రామముల కేగి యింటికొక్కరైన వలంటీరులుగా చేరవలెననియు అమ్మవేయబడిన ప్రమాణపత్రమునకుగాను ప్రతి వలంటీరును కొంత చందా నియ్యవలె ననియును అట్టిచ్చిన వారు గాంధీరాజ్య శిక్షణిపిమ్మట పన్నులనేయియ్యనక్కర లేదనియు ప్రమాణము చేసి బోధించుచున్నారు. భూరకు

పూరులోను చౌరాలోను కాంతి నెలకొనినదిగాని యితరచోట్ల పోలీసులను బెడరించుచున్నారని తెలియుచున్నది. చౌరీచౌరా రైలుదారియొద్ద 50 మందివలంటీరులుచేరిరి. అచటికివచ్చుచున్న యొకరైలుబండిలోనున్న యిద్దరు కనిస్తేబులనుమాచి బెడరించుచు వారు సంజ్ఞలు చేయగానే అచటనున్న ఆశ్వికులగు పోలీసులు వలంటీరులను పట్టుకొనిరి.

“ఇంటి నీతి” తులను చూచినవారిట్లు పంజాబు దురంతములను మరుపుడని మా తండ్రిగారికి (చహాల్పూగాంధీజీ) వాయలుటకు నేను నిశ్చయించితి” నని అచటికి వచ్చిన దేవదాసు గాంధీగారు చెప్పిరిని తెలియుచున్నది. దురంతముల వివరణము ప్రకటింపబడిన దానికి కొంతభిన్నముగానున్నది. ఈదురంతములు నాన్నా-నా దురంతములను మించియున్నవి. దుకాణములవద్ద బోధించుచున్న ఫించెనదారుడే దీనికి మూలకారణ మని మొక రిలేఫరి గోరక్పూరునుండి తెలిసెను.

తప్పించుకొనిపోయిన కనిస్తేబుచెప్పిన విషయములు

చౌరీచౌరాస్తేవనునుండి తప్పించుకొని పోగలిగినకనిస్తేబు ఒక్కఁడు మాత్రమేగలడు. 4-5 కేలమంది స్తేవనును చుట్టవేసిరి. వారిలో 4-5 వందలమంది ప్రత్యేకరంగుబట్టలను ధరించిరి. వారియొద్ద 8-10 కెండాలున్నవి. వారు మహాత్మ్య గాంధీకి కై అని అరుచుండిరి. వారు స్తేవను ఎదుటకు రాగానే వెళ్లిపోవడని సాయుధుడగు నొక పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు చెప్పెను. అందుమీద వారు కైయి అని అరచి అతనిని తిట్టసాగిరి. వా తుత్తేశభావమును చూపగా వట్టి తూటాలో కాల్చుటకు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు రాజ్ఞాపించెను. అట్లు పోలీసులు కాల్చిరి. ప్రజలలో నెవరికిని ఎట్టి అపాయమును కలుగలేదు. అంతట వారు రాళ్లను కంకరను విసరసాగిరి. అందునై గుండ్రను వదలుటకు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు రాజ్ఞాపించెను. పోలీసువారు గుండ్రను వదలగా ప్రజలలో కొందరికి గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చుచున్నంతసేపును ప్రజలు దూరముగా నుండి రాళ్లను విసరసాగిరి. కొంతసేపటికి మంగుగుండెపోయినందున కాల్చుటకు మందమైరి. గుంపువారా సంగతిని గ్రహించి వెబడిరి. ఇక హెడుక్విస్తేబును కూల్చివ్రాసి కాళ్లతో త్రొక్కివేసిరి. ఆసమయమున పోలీసులు ద్వైత్యమును గోలుపోయి స్తేవనును వదలివెలుపలకు పోయిరి. అప్పుడే గుంపు ఆయిండ్లవై బడిరి. అంతటనేను నాడుస్తులను తీసివేసి చింపివేసి పారిపోయి గౌరీపోలీసు స్తేవనును చేరుకరకు వెనుటను ఆగక అచటివారికి జరిగినవానినంతను చెప్పితిని. గుంపులో కొందరు స్త్రీలుగూడ నున్నారు. వారిలో నిద్దరుగూడ రాళ్లను విసరిరిని హతశేషుడగు కనిస్తేబు నుడివెను.

ఇనస్పెక్టరు-జనరలు ప్రకటనము

గుంపువాండ్లు మిక్కిలి క్రూరముగ మెలంగిరి కొంత మంది పోలీసులను కర్రలతోను రాళ్లతోను బాది తలలు పగుల గొట్టిరి. ఆ కనములు స్తేవనుకు చేరునను లేవు. ఒక టొకచోట మరియొక టింకొకచోట నుండెను. ఒకకేవలము మైలుదూరమున కనబడెను. కొన్ని కనముల మీద యాకెపోటులు కనబడెను. మొగములను గుర్తించుటకే వీలులేకుండ చిరుకగొట్టిరి పోలీసు యిన్ స్పెక్టరు జనరలు ప్రకటించెను.

బెర్లి గలభా.

క్రమముగా కాంతినెలకొనుచున్నది. 5 వ తేదీ సాయం కాలము పోలీసులు తుపాకులు కాల్చినందులకు సంతాపనూచకముగ 6 వ తేదీన దుకాణముల నన్నిటిని మూసివేసిరి. గుండ్లు తగిలి చనిపోయినవారిని దహనము చేసిన పిమ్మట కొన్ని దుకాణములను తెరచిరి. 7 వ తేదీ యదవయినన దుకాణముల నన్నిటిని తెరచిరి. వ్యాపారము మామూలుగా జరుగుచున్నది. బ్రిటిషు సైనికు లింకిన నగరమునందున్నారు. వారు పురమందెరము వద్దను పోలీసుస్తేవనుల వద్దను కాంతి గాయచున్నారు. బెలీ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో ప్రముఖుల నందరిని పట్టుకొని చెరసాలలో నుంచిరి. ఆనాడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు దెబ్బలు తగలుటచే నతడు మంచము పట్టెను గాని ప్రాణోపద్రవము లేదు. ఈ సందర్భమున రాష్ట్రీయ సివిలు సర్వీసు కార్యనిర్వాహకాఖివారు 24 తేదీలలో మురదబాదులో సభచేసిరి. ఒక సంఘము నేర్పరుచుటకును జాని నామోదించుటని దొరతనమువారిని కోరుటకును వారు తీర్మానించిరి.

విరుదములు తీసివేయుట.

గోరకుపూరులో గరిబు లాలు గారక్రమమున ప్రవర్తించెనని అతని రాయబాదరు విరుదమును రద్దుపరచిరి.

పంజాబు రాజకీయ నిర్బంధితులకు కొరడా దెబ్బలు అసత్యవార్తలు

26-1-22 తేదీ గల యంగుయిండియా పత్రికలో అతే పని అను శీర్షిక క్రింద పంజాబు చెరసాలలో రాజకీయ నిర్బంధితులకు కొరడా దెబ్బలు కొట్టినను వాకవ్యాసము ప్రకటింపబడెను. ఈవార్త అసత్యము.

డిశంబరు 16 వ తేదీన పేర్కొనబడిన ఖయీదీ తెవ్వరు ను రాజకీయ నేతృత్వముగారు వారు చెరసాలలో పనిచేయుటకు పూర్తిగా పెక్కు కోపాలు నిరాకరించుటయే గాక యితరుల గూడ ప్రోత్సహపరచిరి. వారికను పెక్కురీతుల నియమా లంఘనము గావించిరి గాన వారలకు దెబ్బలు కొట్టబడెను గాని రాజకీయ నేతృత్వము నేతలని కొట్టలేదని పంజాబు దొరతనము వారు ప్రకటించిరి.

రామప్రసాదుగారి కేసు

మండేమాతరం ప్రతికా సంపాదకు డగు లాలా రామ ప్రసాదు డి. ఏ. గారి కేసు 9వ తేదీ సాయంత్రము లాహోరు సెంట్రలు జయలులో విచారణ జరిగెను. తా నే సంపాదకుడను ముద్రాపకుడను ప్రకాశకుడనుగాడనని ఆతడు నమోదుచేయించు కొనెనని డిప్టీ కమిషనరు కార్యాలయమునందలి యొకయ్యదొంగి సాక్ష్య మిచ్చెను. 14 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

వంగరాష్ట్రము

కాంగ్రెసుఖిలాఫతు ప్రకటనము

7987 గురు చెరసాలలో నుండుట

వంగరాష్ట్రమున కొత్తనిర్బంధకాండముల క్రింద కల కత్తెలోను 15 యితరచండలములలోను 7987 గురు చెరసాల లలో నున్నారని వారిలో కలకత్తావారు 55000 మంది. లెక్కిన 10 మండలములు అంతెను సరిగా తెలియలేదని కలకత్తా కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సంఘములవారు ప్రకటించిరి.

కలకత్తాలో విదేశీబట్టల వ్యాపారము

కలకత్తాలో బారాబజారులో విదేశీబట్టల వ్యాపారము చాల హెచ్చుగా జరుగును. కాంగ్రెసువారి వర్తకులకు బోధించిరి. ఆనర్తకు లావివయమును గూర్చి ఆలోచించెదమని రి. 4 కోట్లవరకు విదేశీబట్టల దుకాణములవద్ద బోధించబడుటకు వలచియున్న కుత్తరు వీయబడెను. విదేశీబట్టల లొకను చాల నిలువయున్నది. స్వదేశీబట్టలకు ముఖ్యముగా ఖద్దరు వకుళ నూలు బట్టలకు విడుదల మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నది. విదేశీ బట్టలను యితరపట్టణములకు పండుట వర్తకు లాలోచించు చున్నారని తెలిసివది.

ఆసాము

రాజద్రోహసభాశాసనము

ఆసాములోని కాచారు నాగాంగుజిల్లాలలో నీ చట్ట మమలునం దుంచబడెను.

గ్రంథముల వశపరుచుకొనుట.

ధిల్లీలో ముద్రింపబడిన "బాయికాయ" అను ఉరుదుకర పుస్తకము "సి సెఫీటాల్మి" (ఆంగ్లేయులవంచనను వెల్లడించుట) అను పార్షి గ్రంథమును "అబాదీసార్" (ప్రాచ్యస్వాతంత్ర్యము) అను పుస్తకము ఇవి ధిల్లీలో చార్జ్ టెన్డరులో ప్రకటింపబడి నవి దొరతనమువారు వశపరుచుకొనిరి.

ఆలీసోదరులతల్లి.

గాంధీని పట్టుకుంటే ఏమిచేయవలెను?

ఆలీసోదరులతల్లి బియ్యముగారు మరొకందరు స్త్రీలతో గూడ గయకు వచ్చెను. ఆమె స్త్రీలసభ నుం దుపన్యసించెను.

"భారతము గాంధీయహత్యుని ఏకగ్రీవముగ తన కాదేశ కునిగ నిరూపించియుండుట సముచితముగ నున్నది. ప్రభుత్వము వారివై ఖరీబట్టి నేడోరేపో గాంధీయహత్యుని పట్టుకొందురని యూహింపవలెను. దీనికి మనము సంసిద్ధులముగ నుండవలయు ను. మహాత్ముని పట్టుకొనుటచే విజయము తప్పని సరియగు నని నావిశ్వాసము. ఈకార్యమునకు గడంగుతుండు సంత మేధావి రాజ్యప్రతినిధికి గలను. ఒక వేళ దురదృష్టవశమున నట్టిది సంపాద్య నగు నేని మనమెల్లరుము భారతమాతవిముక్తి అపొంపాపథము ననే గడచి ప్రాణముల నర్పించుటకు సిద్ధముగ నుండవలయును"

బియ్యముగారు ఈవృద్ధాప్యమున శ్రమయనుకొనక నిరంతరము పర్యటనము గావించుచున్నారు. శాంతివాదము కానికీ.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

(0)

విశాఖపట్టణమున ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనర్చి నాటకమును ప్రదర్శించినందులకు శిక్షలు—

గొప్ప యూరేగింపు - శిక్షితుల రాజమండ్రికి పంపుట

గోదావరి కాంగ్రెసు కార్యసంఘము కాకినాడలో కూడుట—

ఫిరేవరికి స్త్రీని చెల్లించుటకు భూస్వాములను కోరుట—

పితాపురమున సారాకల్లుదుకాణములవద్ద భోధింపరాదని యుత్తరువుచేయుట—

కంట్లాక్టరు నలుగురునలంటిరులను కొట్టుట.

వినుకొండలో గండవరపు సీతారామయ్యగారి కొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష

విశాఖపట్టణము

ఆజ్ఞోల్లంఘనము నాటక ప్రదర్శనము

కేసువిచారణ

"అభినవప్రహేళ" అను నాటకమును ప్రదర్శింపకూడదని యుద్వ్యోగు లాజ్ఞాపింప ఆయాజ్ఞ నుల్లంఘించి నాటకమును ప్రదర్శించినందులకు యెద్దయ్యోగి కి కాళాల విద్యార్థులు ఘయి ల్మును అబ్దులు రజాకుగారు మున్నగువారికి 24 మంది నేవా సమితిసభ్యులకు 9 తేదీని నోటీసులను పంపిరి. 10వ తేదీని ప్రజలు వారిని భజనలతో నూరేగించుచు సబుమేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు వుత్సాహముతో తీసికొనివెల్లిరి. ఒంటిగంటకు విచారణ ప్రారంభమైనది. టవును పోలీసుయిన స్పెక్టరు, కనీస్టేబులు, గుమాస్తా, డండోరా వేసినవాడు ఫిర్యాదీల పత్రమున సాక్ష్య మిచ్చిరి. ముద్దాయీ లేమి వాదించలేదు. వారి కంకరకిని చెరి 4 నెలలు విడిచెడు వేయబడెను. ముద్దాయీలు యు వరులు తేలి క శిక్ష వేసితిని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. సోమప్పగారికి పుష్ప మాలనువేయుట కొక స్త్రీకొరెను. టవునుయిన స్పెక్టరు మొదటి నుండియు చాలదొర్లవ్యమును చూపెను. ప్రజల యుత్సాహాక టనము జరుగుచుండ చేరుటకు పోలీసులు ప్రయత్నించిరి. సాయంత్రము రి గంటలకు గొప్పయూరేగింపు రెండుఫర్లాంగుల పొడుగున నిండియున్న జనులతో సాగెను. ప్రజలకొరిని నిలుపుటకు నాయకులు పూజీపదవలెనని సారైటు కొరెను. నాయకు లంగీకరించిరి. ఈరీతిగా నాయకులఓక్క సఫలమైనది. ప్రజలు జయజయధ్వనులతో షిక్షితులను రెండుమైళ్లదూరమున నున్న సెంట్రలుజయలుకు గొనిపోయిరి. 11 వ తేదీ యుదయ మున వారిని రాజమండ్రిజయలుకు పంపిరి. అధికౌత్సాహము విడిచెమనెడి.

పితాపురములో మద్యపానవిక్రయనిరోధము

పితాపురము, ఫిబ్రవరి 10:—కల్లు సాాయి అంగళ్లకు రెండు ఫర్లాంగుల దూరములోపల మద్యపాననిషేధమును గురించి ఎక్కడ బోధించరాదని 144 వ సెక్షనుక్రింద ఆజ్ఞాపించ బడింది. అనేకు లాజ్ఞోల్లంఘనము చేయబూనుచున్నారు. ప్రజలలో నుత్సాహము విశేషముగనున్నది. బుధవారము నాడు కల్లుపాట పాడువాడు నలుగురువాలంటీర్లను దయాదాక్షిణ్యములులేకుండ కొట్టెను. ఇచ్చటిమేజిస్ట్రేటు ఆగ్రహను ప్రకటించె ను అని పితాపురమువీలేఖరుడు మాకు తంతివార్తను బంపెను.

వినుకొండ ప్రచారకులకు సంవత్సరము కఠినశిక్ష

వినుకొండ ఫిబ్రవరి 10:—ఇప్పడు చెరసాలలోనున్న గోపాలని రామలింగయ్య గారితా నే ముహూర్తంలో ఉద్వ్యను ప్రచారము నలుపుచున్న గుండవరపు సీతారామయ్యగారు 9-వ తేదీని ఉదయము 112 వ సెక్షనుక్రింద ఆరెస్టుచేయబడి ఇ టికి మిల్చుకొనిరావడిరి. ర 1500 లకు పుస్తకము వ్రాసి యిచ్చి అంతేమొత్తమునకు ఇద్దరు శామినుల నిప్పించవలె నని ఆత డాజ్ఞాపించబడెను. ఆగ్రహ వేనికి అంగీకరించ నందున, 108 వ సెక్షను కింద ఆతనికి ఒకవందత్వరము కఠినశిక్ష విధించబడెను అని ఒకవిలేఖరుడు మాకు తంతివార్తను బంపెను.

గోదావరిమండల కాంగ్రెసు వర్కింగుకుమిటీ

సమావేశము

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 11:—ఒక్క రాజు శోభయ్య (అప్య ట్టులు), * జిల్లి రామచంద్రారావు, డాక్టరు వల్లపరాజుగారలు సభ్యులుగా గల గోదావరిమండల కాంగ్రెసు సర్కింగుకుమిటీ నేడు సమావేశమయ్యెను. ఇందుమించు ధిల్లీమకుల నన్నిటిని పరిపూరించేసి, పన్నులనిరాకరణమునకు సిద్ధముగానుండెన ర్షను దేశపురంఫిర్మాను వారు ఆఫీసింగించిరి. మహాత్మాజీగారి సలహాను, బొంబయిలో సర్కింగు కమిటీవారు చేసినతిర్మానమును అనుసరించి, మండలమునందలియితులందరు ఫిబ్రవరికి స్త్రీని చెల్లించవలెననదనియు, మార్చిలో పన్నులనిరాకరణమును ప్రారంభించవలెననదనియు ఫిబ్రవరిమాసము అంశ్యములోపల ధిల్లీమకులను తృప్తిపఱచుటకు యావచ్చుకొని వినియోగించి ప్రయత్నించవలెననదనియు, 25-వ తేదీలో గా గ్రామ, ఫిర్మా, తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీలన్నియు ఈసంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకులను, కార్యదర్శులను ఎన్నుకొనవలె ననియు తీర్మానించబడెను అని మాదిలేఖరుడు నేడు తంతివార్తను 20 పంపె.

సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారు శుక్రవారం చెన్నపురివేరిరి. ఆదిను సాయంత్రము వీరు వలబారువెల్లిరి. విన్నట్టుచెప్పిలు గారొంగిన ఉపన్యాసము గురించి బొంబాయిలో వీరు పలువురి అభిప్రాయములను కనుగొనిరి. ఆంధ్రానుగారు బెర్లోలివెల్లి గాంధీ మహాత్ముని అభిప్రాయము కూడకనుగొనిరి. ఈసమగ్య విషయిం చుచున్నదని పలువురు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

వర్షోత్సవము:—అమరకలా విలాసినిసభ తృతీయ వార్షికోత్సవము (బహుశ్రీ మహాపన్యాసి గణపతిశాస్త్రిలు గారి అధ్యక్షతక్రింద 12-2-22 తేదీన తంబుచెట్టిపేటి 200 నెం. గల శాంతాశ్రమమున రాత్రి 8 గంటలకు జరిపింపబడును. దేశబంధు జి. హరిశర్మోత్సవరావుగారు సహితసభ్యమును పుష్కరింతురు. సభ పుష్కరికలయిన ప్రసంగవర సోమదేవ శర్మగారికి ఖద్దరుకలక బహుమాన మివ్వబడును.

గ్రంథస్థితకారము:—శ్రీకోన వేంకటరాయ శర్మ గారు రచించిన సిస్సీను ఉద్వ్యను— అనుచిన్న పుస్తకము మాకు చేరినది. గ్రంథము చాల సరసముగ నున్నది. తెలిసులభ ము. విషయవికాలమున నత్యంతశక్యము నని తెలంచెరము. ప్రతులు వలయువారు కోన వేంకటరాయశర్మగారికి వెద చెఱుకారు పరుమారు పోస్టు గుంటూరుజిల్లా అని వ్రాసిన బడయగలరు.

కాంగ్రెసు ప్రచారము:—తిరుకత్తూరుకాంగ్రెసు సభ యజమాన్యమున శ్రీమాక, యం. కే. ఆచార్యుల వారును సింగారువేలుచెట్టియారు గారును సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారును కుమారస్వామిచెట్టియారుగారును రెండుడజనుల వాలంటీరులతో గలసివచ్చి ఆదివారము 12 వ తేదీని సాయంత్రము 8 గంటలము 7 గంటవరకు కలాటిపేట తిరుకత్తియారు లోను ఉపన్యసించుటకు అంగీకరించి రని తిరుకత్తియారు కాంగ్రెసుసభా కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీసంగీతశాల:—గోక్షేత్రంలో శ్రేష్ఠ ఆకివారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు పాటకచ్చేరి జరుగును. (రామా నుజయ్యంగారు గాత్రము, కరుర్ చిన్న స్వామియ్యరు షిడ్డిలు, గోమతినాయకంపిల్లే మృదంగము, సీతారామ అయ్యరు మూర్సింగు).

మద్రాసు శాసనసభ:—మద్రాసు శాసనసభ మరల ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీ మంగళవారం ఉదయం 11 గంటలకు సమావేశమగును. అప్పుడు జరుగు కార్యక్రమములో ముఖ్యంశముల గొన్ని డెవైదము. గౌరవనీయులగు భానుబహదూరు మహాత్ముడు వాలియల్లా సాహెబు బహదూరు గారు సి. వి యి మృదాను రెవిన్యూ రికవరీ చట్టమును సవరించుటకై యొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. దానివై రావుహదూరు కే. గోపాల కృష్ణయ్యగారు రావుహదూరు ఏ. ఎల్. కృష్ణరావుగారు రావు బహదూరు సి. వి. యస్. సరసింహారాజుగారును, మరొకందరు సభ్యులను సహా లెన్సెన్సియో యుపపాదించెదరు. మద్రాసు సీటీ మ్యునిసిపలు చట్టసవరణ కొకబిల్లును, ఆంధ్రాను ప్రొవై టరీయిస్టేటు విలేజీ సర్వీసులకు సవరణ నిమిత్త మొకబిల్లును, రయిల్వేగ్రామములలో గ్రామోద్వోగులకు జీతములకై సెన్సుస్ ధిందుట కొకబిల్లును, ఆర్టువరణకొక బిల్లును ప్రవేశ పెట్టబడును. మరొకన్ని ప్రజోపయోగకరము లగు తీర్మానము లను నుపపాదించబడును.

ఆంధ్ర స్వచ్ఛంద సేవకపటాలము:—ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్వచ్ఛంద సేవక సంఘకార్యదర్శి ఇట్లు వ్రాయుచు న్నాడు:—ప్రతిజిల్లా స్వచ్ఛంద సేవకపటాలాధికారును తమజిల్లాలోని తాలూకాల స్వచ్ఛంద సేవకపటాలాలను పంపవలెనని కోరుచున్నాము. ఈవిషయములు అభిలభితకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగారు తెలిసికొనగోరుచున్నారు. అందుచే వెంటనే డెంపవలెను. ఈ క్రిందినా రాయజిల్లాపటాలనాయకులుగ నియమింపబడిరి (1) గంజాంజిల్లా, డబ్బ్యు. ఏ. బి. రామలింగం గారు (2) గోదావరి బహ్యూపకార్యసారాణ గారు (3) పశ్చిమగోదావరి, ఎమారిసత్వనారాయణగారు (4) తూర్పు కృష్ణా, చాలపర్తి ఆంజనేయలుగారు (5) పశ్చిమకృష్ణా మాదిరాజు భాస్కరరావుగారు

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 11-వ తేది

శనివారము

కర్ణు ప్రభువు:

ప్రజాస్వాతంత్ర్యము

ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకు, కర్ణు ప్రభువు సుముఖులుగ నుండి ఎరుగను. వంగదేశ విభజనము గావించి, భారతవర్షమును కల్లాలపూరితము గావించిన దానికి, నేటివరకును ప్రజాస్వాతంత్ర్య మున, వీరికి గిట్టదు. కాలము వీరియందు మార్పు గలిగింపలేదు. ప్రపంచపరిస్థితులు వీరిని కదలించలేదు. ఈజిప్టుదేశ స్వాతంత్ర్యము విషయమై, ఇంపీరియలు పక్షమునకు ప్రాచ్య మిల్లరు ప్రభువు సయితము తనయభిప్రాయములను మార్చి కొనినను, కర్ణు ప్రభువు మారలేదు. పరిష్కారమునకు సిద్ధమైన ఈజిప్టు వ్యవహారమును, తుది రంగమునందు కర్ణు ప్రభువు భగ్గుము గావించెను. ఇట్టివారు, మంత్రవర్ణమున నుండుట అగ్రదేశ దురదృష్ట మని భావించవచ్చును. కిలాసాత్ సమస్య పరిష్కారము గాకుండుకను, కర్ణు ప్రభువు గారి జాత్యంత ఎంతయేని గలను. సార్వభౌముని ప్రసంగ సూచనమున, కర్ణు ప్రభువు గావించిన ముపన్యాసపు ధోరణిని, పరికించిన వారలకు, ప్రస్తుతసమస్యలగూర్చి వారి యభిప్రాయము గోచరింపగలదు. హిందూదేశవ్యవహారమును గూర్చి మీ ప్రసంగింగిరి. హిందూదేశస్థితి ఉపద్రవకరముగ నుండి వ్యాకులము గలిగించుచున్నదని కర్ణు ప్రభువు పలికెను. ఇట్టి విషయస్థితికి కారణ మేమై యుండును? సంగ్రామపరిస్థితులు కారణ మని మీ గ్రహించిరి. హెచ్చు ధరలు, వాణిజ్యక్షీణత, హెచ్చుపన్నులు, కొంతవరకు 1919 సంవత్సరమున జరిగిన సంఘటనలు, కొంతవరకు మహమ్మదీయుల ఆందోళనము, కారణములని మీ చెప్పిరి. మహమ్మదీయుల ఆందోళనమునకు ముఖ్యధారము రాజద్రోహపుచింతలక. అంతయే గాని, మహమ్మదీయులయితమునకు గలిగిన భంగ పాటు గాదు.

రాజద్రోహచింతలు ప్రాచ్యప్రపంచమునందంతటను వ్యాపించెను. సంగ్రామోపదేశముల వలన, నివి మరింత విస్తరించెను. సంగ్రామోపదేశ మేది? స్వయంస్థియసూత్రప్రతిపాదనము. ఈసూత్రము, ప్రాచ్యదేశప్రజలకు పురికొల్పెను. కర్ణు ప్రభువుగారికి స్వయంస్థియధర్మముపై నెట్టి గౌరవము కలదో కనుగొనవచ్చును. పాశ్చాత్య ప్రపంచము, తాత్కాలికావశ్యముల నిమిత్తము, స్వయంస్థియసూత్రమును చాచెను. స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యముగూర్చి తరుచుగ పభిమానమున కనుబడిచెను. సంగ్రామోపదేశములకు వెడ్డపేరుల నిచ్చెను. సంగ్రామము ముగియగనే, వెనుక వెలిబుచ్చిన ధర్మములు గాలికెగిరిపోయెను. స్వయంస్థియధర్మము, స్వల్పరాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము వెనుక బడెను. యూరపియును జాతుల పదజాలమును నమ్మినందులకు, ప్రాచ్యదేశవాసుల నిపుడు కర్ణు ప్రభువు గారు నిందించుచున్నారు. స్వయంస్థియసూత్రము, రాజద్రోహచింతగ మారుచున్నది. ఈసంగతిని బయ్యరచినందులకు కర్ణు ప్రభువుగారిని నిందింపబని

లేదు. పాశ్చాత్య రాజ్యతంత్ర పద్ధతిని గ్రహించుట కీసంగతి తోడ్పడగలదు. ప్రస్తుత అశాంతి నెరవొనుటకు కర్ణు ప్రభువుగారు సూచించెడి ప్రతిక్రియ లేమి? వాలంటీరీ సంఘములను అడగ ద్రోక్కవలయును. ప్రచారకులను ప్రాప్తికూటము జేయవలయును. వార్తాపత్రికలను నిలిపివేయవలయును. ఈరీతిన శాసనములపట్ల గౌరవమును బలవంతముగ కలిగింపవలయును. కర్ణు ప్రభువుగారి కింతకన్నను వేరు ప్రతిక్రియలు గోచరించునా? బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారుగూడ ఇటులనే జలించుచున్నారు. ఇం దాశ్చర్యమేమియులేదు. కర్ణు ప్రభువు, చర్చితగార్ల వంటి ప్రముఖులు మృతివర్గమున జేరియుండగ, వేరొకమాదిరి ఆభిప్రాయ మెటుల వ్యాపించును?

రీడింగుప్రభువుగారు హిందూదేశ స్థితిగూర్చి వివరించుచు, నొక పత్రమును పంపుచున్నారనియు, అది చేరినవెంటనే సమాచారమునంతను ప్రభువుల సభ వారికి తాము దెలిపెదమనియు, కర్ణు ప్రభువు సూచించెను. రీడింగు ప్రభువు గారేమని దెలిపెదరో, భారతీయులకు తెలియును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి దృక్పథమును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిదృక్పథమును ఒక్కతీరున నుండగ, ప్రస్తుతస్థితి త్వరలో మారునని తలచుట కాధారములేదు. రాబోవు మంగళవారము నాడు కామన్సుస్థలో జరిగెడి చర్చ సయితము ఈ మార్గమునే ద్రొక్కు నని విశ్వసించవచ్చును. ప్రభుత్వపక్షమున కామన్సు సభలో దెలిపెడి సమాధానము గూడ, కర్ణు ప్రభువు ప్రసంగమునే బాలియుండునని యూహించవచ్చును. హిందూదేశ ప్రభుత్వసహాయకార్యదర్శిగ నిడివరకు బని చేసిన విలింగ్టను ప్రభువుగారు ముచ్చటించుచు, గాంధీనింకను ఏల ఆశ్చర్యజేయలేదని ప్రశ్నించుటయగలక, గాంధీవంటి పలుకుబడిగల పిచ్చివానితో రాజీవడుట, ప్రభుత్వధర్మమును విడనాడుట యగునని సాహసముతో బలికెను. నిజమే. గాంధీ పిచ్చివాడు. అతనియనుచరు లగు ఆసంఖ్యాకులగు భారతీయులు సయితము పిచ్చివారై యుండవలెను. భారతజాతి కంతకును, ఒక్కమారు పిచ్చిపెత్తినది గాబోలు! ఈపిచ్చుకు మూలాధారమేమి? స్వరాజ్యవాంఛయేగద! స్వాతంత్ర్యవిముఖులకు, స్వరాజ్యశయము పిచ్చయని దోచుట వింతగాదు. భారతీయులు స్వరాజ్యమును వాంఛించుటచే, విలింగ్టను ప్రభువువంటి వారలు కడుపుమంటను తీర్చుకొనుట కిట్టి దూషణములను గురిపించుచున్నారు.

హిందూదేశ సమస్య యటుండ, మిగిలిన వ్యవహారములగూర్చి కర్ణు ప్రభువు ఎట్టి సంకుచిత భావమును కనుబడిచిరో చూడవచ్చును. తుర్కీ సమస్య విషయమై ఈసమయమున సయితము మీరు సందిగ్ధముగ ప్రసంగించుచున్నారు. తాము క్రైస్తవజాతివారమనియు క్రైస్తవదేశమగుగ్రీసునకు న్యాయముగ లుగునటులజూచుటతమధర్మమనియు, కర్ణు ప్రభువు దెలుపుటబట్టి వీరి మనోభావమును కనుగొనవచ్చును. గ్రీకులకు 1919 సంవత్సరమునందు మిత్రమండలివారు స్పెర్సా నొసగరియు, గ్రీసుదేశము గావించిన గొప్పత్యాగములకు తగిన బహుమానముజేయుట యావశ్యక మనియు, కర్ణు ప్రభువు హెచ్చరించెను. డార్లి నెల్సుస్ట్రీటుతలుపును మరల నెన్నడును మూసివైచుటకు తుర్కీ కవకాశముండ గూడదని, కర్ణు ప్రభువు గర్జించెను. ఇట్టియభిప్రాయములుగల కర్ణు ప్రభువు కిలాసాత్ సమస్య పరిష్కారమున కెంతవరకు తోడ్పడగలరో, వివరింపబనిలేదు. ఇక, ఈజిప్టుసమస్యగూర్చి మీరు దెలిపెడి భావముల గ్రహింపుడు. ఈజిప్టుదేశమునుండి బ్రిటీషువారు వెడలిపోవుచో, మరియొకరు బ్రవే

శించినను, లేక తామే మరల బ్రవేశింపవలసినచ్చి నను లాభమేముండునని, కర్ణు ప్రభువు ప్రశ్నించుచున్నాడు. అందుచే ఈజిప్టును బ్రిటీషువారు విడనాడ గూడదని, కర్ణు ప్రభువుగారి యభిప్రాయమై యుండును. ఇంపీరియలిస్టులు మామూలుగ దెలిపెడి వాద మిదియేగద. బ్రిటీషుపై నికులు తేకున్న ఈ జిప్టుదేశమునందు అల్లరులు జరుగునని వీరితలంపు. ప్రజాస్వాతంత్ర్యము, అందు ముఖ్యముగ ప్రాచ్యదేశప్రజాస్వాతంత్ర్యము విషయమై, కర్ణు ప్రభువు వెనుకటి సంకుచితాభిప్రాయములనే ఇప్పుడును తెలుపుచున్నాడు. ఫ్రెడ్రిక్సు హారిసను తత్వజ్ఞుడు లండను టైమ్సుపత్రికలో వ్రాసినటుల, పాశ్చాత్య ప్రపంచదృక్పథమునందు, అనుకూల మగు మార్పు గలుగలేదు. రాజకీయవ్యవహారములను ధర్మబద్ధము జేయవలసిన యవసరము గలదనియు, నైతిక ఆధ్యాత్మిక పునరుద్ధరణము పాశ్చాత్య ప్రపంచమునందీ సమయమున గలుగుట ముఖ్యవశ్యకమనియు, ఫ్రెడ్రిక్సు హారిసచుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఫ్రెడ్రిక్సు హారిసను మహాశయుని కోర్కెను, హిందూదేశమే గాంధీమహాత్మునిద్వారా త్వరలో సఫలమగుపగలను.

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు: హైందవశాసనసభ

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులకు, చర్చిత మృతి గలిగింపనెంచిన అన్యాయమునుగూర్చి, హైందవ శాసనసభవారు తమ య సమ్మతిని దృఢముగ తెలిపిరి. అగ్నిహోత్రుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటతో చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. సహాయనిరాకరణవాదులు బ్రిటీషు రాజనీతిజ్ఞుల వాగ్దానములను నమ్మకుండుట తప్పుగాదని, అగ్నిహోత్రు గారిపుడు గ్రహించిరి. శాసనసభ్యు లెల్లరు సీసత్యమును గ్రహించి, తమవైతా మాధారపడియుండ నేర్చి కొనుచో, లాభముండును. అగ్నిహోత్రుగారి తీర్మానమునకు, సమర్థుగా రొక సవరణ నుపసాదించుచు, చర్చిలు గారి ప్రసంగము మూలమున తమకు గలిగిన యాగ్రహమును బ్రిటీషు మృతివర్గమునకు తెలుపగోరెను. హిందూదేశీయులే తూర్పు ఆఫ్రికాలో ముందుగ బ్రవేశించిరనియు, అక్కడ వర్తకమును కొనసాగించిరనియు, తమధనమును వెచ్చించి రనియు, రైల్వే నిర్మాణమునకు భారతీయుల పరిశ్రమయే ముఖ్యధారమనియు, చర్చిలుగారు వెనుక వ్రాసినగ్రంథమునండి సమర్థుగా రుదహరించిరి. అట్టి ప్రదేశము నిపుడు శ్వేతజాతుల దేశముగ గావించి, భారతీయుల నాదేశమునుండి వెడలగొట్టుటకు, చర్చిలుగా రంగీకరించుట వింతగాదా? క. శర్మగారు ప్రభుత్వ పక్షమున నిచ్చిన సమాధానము సరసముగ లేదు. భారతీయు లీ సమయమున ఓర్పుతో నుండవలెననియు, తెనియా వ్యవహారమును పరిష్కారశీలగ నెంచగూడదనియు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారి కష్టములను గుర్తింపవలెననియు, శర్మగారు పలుకుటయేగాక, దేశమునందు ప్రబలెడి అశాంతివలన మాంట్రాగూ గారికి కష్టము గలుగుననియు దెలుపుట, చిత్రము. విశేషాందోళనమువలన విశేషలాభముండునను సంగతి నిజముగాదని వీరనిది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తూర్పు ఆఫ్రికా సమస్య విషయమై భారతీయులకోర్కెల పట్ల సానుభూతిని కనుబడిచినను, సమస్యతీవ్రతను వారు తీర్చుగ గ్రహింపలేదని శర్మగారి యవన్యాసము జేబరుచుచున్నది. తుదకు శర్మగారు తీర్మానమునందును, సవరణయందును మార్పులను సూచింపగ, సభవారంగీకరించిరి. ఇట్టి అసమ్మతితీర్మానములను కావించిన మాత్ర

గుంటూరు మండలము: పన్నులనిచ్చటామానుటా?

గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నియంత్రితైన ఉపసంఘసభ్యుల నివేదికము

పన్నుల నిరాకరణమును విరమింపవలెనని సలహానిచ్చుట

గుంటూరు మండలమునందు కద్దరు సంవత్సరముగ తయారయినది:

మిగిలిన డిల్లీ వరతులు త్వరితముగ నెరవేరుచున్నవి.

మున లాభము గలుగునా? 1921 సంవత్సరమున జరిగిన ఇంజీరియల్ సమావేశమునందే అధినివేశ రాజ్యములలోని నితరజాతులతో పాటు భారతీయులకు సమానపుహక్కులుండవలయునని తీర్మానింపబడెను. ఆ సమావేశమునకు అధినివేశ రాజ్యములముఖ్యులు వచ్చియుండిరి. ఇండియాదేశము పక్షమున గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని ప్రభుత్వము వారు పంపియుండిరి. తీర్మానములు యథావిధిగ జరిగెను. కాగితముపై వ్రాసిన తీర్మానపు తడి యారకముందే, కేనియా కాలనీలో భారతీయులను ముప్పుతిప్పలబెట్టుటయు, బాధ్యతగల చట్టాలు మంత్రి అందుకు వల్లె యనుటయు సంభవించెను. ఇంతకన్నను వాగ్దానభంగ మేముండును? ఇంజీరియల్ సమావేశతీర్మానములు బూటకములనుటకు వేరునిదర్శన మేమి గావలయును? సామాజ్యశాసన సభాతీర్మానములవలన, అధినివేశ రాజ్యభారతీయులను స్థితి తొలగునని, యూహించుటకు సాధ్యమదా? యూరపియను సభ్యుడగు సర్. ఫ్రాంకు కార్టరు గారును, స్పెన్సీ గారును, కాలనీలవారి దృక్పథమును సమర్థించిరి. కార్టరుగారు విచిత్రవాదమును గావించిరి. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయుల ఆందోళనమునకు గాంధీ కారకుడు గాన, అక్కడి యాందోళనమును సరకు జేయవలదని వీరు సభ్యులకు హితమొసగిరి. ఇంతకన్నను విపరీతవాద మేయుండును? ఆయినను కార్టరుగారు తుద కొక సత్యమును ప్రతిపాదించిరి. హిందూ దేశపు ఆంతరంగికస్థితి చక్కబడనిది, అధినివేశ రాజ్యములవారు భారతీయులయడ తిన్నగ ప్రవర్తించుటకు వీలుండదని, వీరు వెల్లడిజేసిరి. భారత వర్షము సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము ననుభవింప నంతవరకు, దేశము వెలుపల వారు ఉచిత గౌరవము బడయజాలరు. కేవలము అసమృద్ధితీర్మానములతో ప్రయోజనము గలుగదా.

మాటియారీపోడు : మిగిలిన జలియూవాలా

సింధుదేశమునందు మాటియారీ గ్రామములో, అమృత్ సభవారు సభ జరుపుచుండగ ప్రజలు నిర్యాధించిరను కారణమునపోలీసువారువారిపై తుపాకుల ప్రేల్చిరి. అందువలన వారిలోనొకరు చనిపోయిరి. 12 గురికి చెబ్బలు తగిలెను. ఇందుకు కారణముల నరయుటకు సింధు కమిషనరుగా రొక విచారణసంఘమును నియమించిరి. వీరు గావించిన విచారణలో సహాయ నిరాకరణవలంబు లెవరును పాల్గొనలేదు. విచారణసంఘ సభ్యులలో నధిక సంఖ్యాకులు, కిలాఫాత్ యుద్ధమునకు చెందినవారు అమృత్ సభను చెడగొట్ట దలచి గిలభాకు మొదట కారకులయినను, పోలీసువారు తుపాకుల ప్రేల్చుట కెట్టి కారణము లేదని తెలిపిరి. కాల్పుకముందు పోలీసు వారు ప్రజలకాలెదవని తెలుపలేదు. ప్రజలు సభనుండి వెడలిపోవుచున్నను, వారు అననసరముగ కాల్పుచునే యుండిరి. గాయములు తగిలినవారికి పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారు గాని, ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటుగారు గాని వైద్యసహాయము నొసగలేదు. ఈ సంగతులు జలియూవాలా బాగును, స్మరణకు దెచ్చుచున్నవి. విచారణసంఘమువారు వై సంగతులను తెలుపుటయ గాక, పోలీసుసూపరింటెండెంటు, డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటుగార్లు ప్రజల గూర్చి అబద్ధపుసాక్ష్య మిచ్చుటలు నిర్ణయించిరి. విచారణసంఘమున కాశీం అను సభ్యుడు, భిన్నాభిప్రాయమును తెలుపుచు, కిలాఫాత్ యుద్ధమునకు సంబంధించినవారు గలభాకు కారకులను సభిప్రాయము సరిగాదని తెలిపిరి. సింధుకమిషనరు గారు ఈ రిపోర్టును విచుర్చించుచు, విచారణసంఘుని వేదికను తేల్చివైచిరిగాని, గాయపడినవారికి వెంటనే వైద్యసహాయము జేయకుండుట తప్పుని

గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు పొన్నూరులో సమావేశమై తే ౧౨-౧౨-౨౨ దిన పన్నుల నిరాకరణోద్యమావలంబనమునకై నిర్ణయించిన ప్రదేశములలో డిల్లీ తీర్మానములందు ఏర్పరచబడిన మరతులు సఫలమైన విషయమునుగూర్చి పరిశీలించి యా సెల తే ౧౦ & ౧౧ లోపుగ మా యభిప్రాయము తెలియజరచవలసిని దని కోరియుండిరి. మండలమునందలి వివిధ ప్రదేశములలో తే ౩౧-౧౨-౨౨ మొదలు తే ౨-౧-౨౩ వరకును మోటారుమీద సాధ్యమైనంతవరకు పర్యటనము గావించి పరిశీలనగూర్చి పరిశీలించితిమి.

నిర్ణీతప్రదేశము నంతను రెండుభాగములుగ విభజించితిమి. వానినిగూర్చి వేరువేరుగ చెలిచెదము. (౧) వెదనందిపాడు ఫిర్కా దానిచుట్టుపట్టుల నున్న గ్రామములును ఏకప్రదేశముగ నెంచెదము. వైసికలకార్యవరహలకు ౧౦౦ స్థలమైన ముఖ్యప్రదేశమిదియే. (౨) మిగిలిన తాలూకాయన ఫిర్కాలన.

రెండవ విభాగము

రెండవవిభాగమునందలి పట్టణ సామాన్యపరిశీలకు లుండుటచే దానివిషయమై క్లుప్తముగ జెల్పవచ్చును. ఈభాగమున పల్నాడు, వినుకొండ, సర్వేపల్లి తాలూకాలను ఒంగోలు, నరసారావుపేట, తెనాలి, రేపల్లె తాలూకాలలోని భాగములను చేరయన్నవి. ఈప్రాంతములలో అభిలభ్యత సంఘమువారి ఢిల్లీతీర్మానానుసారముగ ౧ ఇద్దరు ౨ అప్పిల్వీ ౩. దౌర్జన్యరాహిత్యము ౪ హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవభ్రాతృత్వములు ఎంతవరకు నెరవేరినదియు పరిశీలించెదము.

౧. కద్దరు: ప్రతిపట్టణమునందు గుంటూరు మండలము ఆంధ్రదేశమందలి ఉత్తమ ప్రదేశములలో నొకటి యగుటచే కొన్ని పట్టణభాగములందు తన్న యీ తాలూకాలు ఫిర్కాలు అన్నిటిలో విశేషభాగమున ఇద్దరు మరతు సఫలమైన దనియే చెప్పవచ్చును.

౨. అస్పృశ్యత: కడపకొన్ని వారముల నుండియు యావిషయమున ప్రజల యత్నములు చేయుచుండినను, ప్రజల మనోవృత్తి చాలవరకు మారనను, వీనిని తా మింకనబూర్చిన పరిమర్పించినట్లు చెప్పకలమున ఆయా ప్రదేశములలోని ప్రజలంగిక రించినారు. కాని సాధ్యమైనంతవరకు పరిమర్పించిన మని వారు తెలుచుచున్నరు.

౩. దౌర్జన్య రాహిత్యము: ఈప్రాంతములో విశేష భాగములందు ప్రజలు శాంతిస్వభావులు. ఎంతవరకును కోప కారణము కలిగినను దౌర్జన్యమున కొడిట్టికొందురను ప్రతీతిగల ప్రాంతములందలి ప్రజలంపొకము చాలవరకు మారిపోయినవి మేము కనుగొంటిమి. దౌర్జన్యరాహిత్య మెంతముఖ్యమో తాము గుర్తొకితిమనియు దానిని ప్రకటముగ బాలింపగలమున నన్న కమున్నదనియు వారిలో కొందరుమాట తెలియపరచిరి. ఆయినను అతితీవ్రముగ రెన్నకొట్టినప్పుడును పరిభవించినపుడును వీరు శాంతముగ నుండగలుగుచురాయని సంతకము మగుచున్నది.

౪. హిందూమహమ్మదీయక్రైస్తవసఖ్యత: ఈమరతు మాత్రము తెలిపిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము కొంతవడి సమంజసముగనున్నది. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారు తుపాకులను ప్రేల్చించుటలో చట్ట నియమములను అవలంబింపకుండుట, భావ్యముగ లేదని, వీరు తన యత్నపునందు తెలిపిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వైద్యసహాయము నొసగకపోవుట దుర్మార్గమని తెలుపుచు, బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు వారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును, విచారణసంఘపు రిపోర్టును పూర్తిగ నంగీకరింపకుండుట కోరవలయును. ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు గడవినటులు, గాన రాదు. అయినను పోలీసువారువారిపై కాల్చిరి. మాటియారి సంఘటనములు, జలియూవాలా బాగు సంఘటనల బోలియున్నవి. ప్రజలకు ప్రభుత్వము పూర్ణముగ బాధ్యత వహించునపుగాని ఇట్టి సంఘటనల కవకాశము లొలగిపోవదు.

సాధారణముగ నెరవేరినది సామాన్య ప్రాయము ఈ సంఖ్యలనింకను అభివృద్ధిపరచవలె నని ప్రజలు యత్నించు చున్నా.

ఈప్రాంతములందు ఇంతవరకును పన్నుల నియమములను గ్రామ సముదాయములకు వసూలు చేయుట కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ అయినచో సంపూర్ణముగ పన్నుల నిరాకరించుటకు వెదనందిపాడు ఫిర్కావలెనే వీరును కృతశక్తులును ఏకాభిప్రాయమునై యున్నారు. కాని మేము వైన వివరించినట్లు డిల్లీ తీర్మానమునందలి మరతులన్నియు నెరవేరుండుటచే నట్టి యాజ్ఞ నిచ్చుటకు వీలులేదు. కాని మానివేదికము పూర్తిచేయకముందు యీక్రింది గ్రామసముదాయములవారు నిర్ణీతపరిశీలనను సమగ్రముగాలకపోయినను మిగుల ప్రశంసాపాత్రముగ నభివృద్ధిని కనబరచి రని వివరింపవలసియున్నది.

౧. పల్నాడు తాలూకా: ముటుపూరు వెలుగుర్తిముతా ముమారు ముప్పది గ్రామములు. ౧ త్రికొండముతా సుమారు పది గ్రామములు. పిడుగురాళ్లముతా పదమూడు గ్రామములు. దాచేపల్లి సమీపమునందలి పదమూడు గ్రామములు.

౨. నరసారావుపేట తాలూకా: యల్లంపంద మట్టుపట్ల గ్రామములు.

౩. వినుకొండ తాలూకా: ముప్పాళ్ల మొదలగు గ్రామములు.

౪. ఒంగోలు తాలూకా: అద్దంకి మొదలగు గ్రామములును వెన్నెట్టయు.

ఈప్రాంతములవారు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఆదేశానుసారముగ పన్నులను నిలుపుటచేసిరి. కొందరుతమ తాలూకు స్థిరదరాస్తులను సంతయింపక జప్తుచేయుటకొంగిరి. విలువగల వస్తువులను అతిస్వల్పపరచు విక్రయించుచుండినను కన్నులార మాచి సంతసించిరి. సర్కారుకు పన్నుల నియమలినదని కాంగ్రెసు తిమ్మాబాపించినచో అట్లు చెల్లించెదరా యని మేము ముగగగా కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను విసాహించుట కెల్లపుడును సిద్ధముగ నుంటిమని చెప్పిరి. సకలముగ కనుకరించి ఆహింసా తత్వమును సంపూర్ణముగ గ్రహించి అస్పృశ్యతనువోలించినచో వీరును స్వల్పకాలమున నిర్ణీతస్థితి కిర్రాలరనుట నిస్సంశయము.

ప్రభువిభాగము

వెదనందిపాడును వెదన ప్రభు ప్రదేశమును చిన్నపురి ప్రభుత్వమువారు ౧౮౬౧ సంవత్సరమునను ప్రకారము నిర్ణయించి అచ్చటికి వైసికలను ప్రత్యేకముగా వీరిని నిర్ణయించి పరిశీలన చేయవలెనను మొదటనే విక్రయించుట కవసరమగు సూతనకాసనములను గూడ గల్పింప నుద్దేశించుట ఆపకత్తికలని తెలిచి యింకొంటుచే ఈ ప్రదేశమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ చెప్పవలసియున్నది. ప్రభుత్వ ప్రభుటమునందును సూతనముగ బ్రజేతెట్టుచున్న కాసమునందలి ఉపకరణభాగములందును (Instruments) మండలమందలి వివిధప్రాంతము లేకమై పన్నుల నిరాకరించుటకు నిర్ణయించుకొనిట్లు ప్రభుత్వము జా రొక్కకొనుచున్నాను. ప్రజలయందు ప్రచురియైన యీ సందర్భోకము నెదుర్కొనుటకై ప్రభుత్వము ఈనూతన పద్ధతుల నవలంబించెను. కావున ఆసహాయనాములు ప్రజలను భయపెట్టినయు బలవంతపరిచియు సామాన్యముగా వారిపై గావించు నిందానాపరమును గూర్చి మేము విమర్శించుట యనవసరము. ప్రస్తుత సంగ్రామము ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును సఖ్య గలిగినదేకాని కొందరు తమయగ జెప్పాట్లు ప్రభుత్వము ననును ఏ స్వల్పసంఖ్యాకులలో యగు నాందోళనాపరులకును మధ్య కలిగినది కాదు.

ఈప్రాంతమునందు వెదనందిపాడు ఫిర్కాయును చుట్టుపట్టును యితరఫిర్కాలలోని భాగములను జేరయన్నవి. మహాత్మా గాంధీకి జనవరి 20వ తేదిన వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు తిండి సంపాదకులు, వారివృద్ధిలో నున్నది ఈ భాగమే. ఈప్రాంతములందలి రసచంద్రమై నది. ఇచ్చటి గ్రామ నామముల పన్నుల నిరాకరణాందోళనకై రెండువారములకన్న స్వల్పకాలములో కేవలం పొందిరి. రాష్ట్రాజాతీయోపసంఘము వారు జనవరికి ౨౦ తేదీ వరకు ఆపుదలచేయవలసినదని తే ౨ దిన నిర్ణయించిరి. గుంటూరు మండలసంఘము తే ౧౨ దిన పొన్నూరులో సమావేశమై రాష్ట్రసంఘమువారి సంగిన యధికారముననుసరించి జనవరికి ౨వీని నిలుపదలచేయవలెనని తీర్మానింప

చిరి. ఈ కిక్కిరింపులకు కారణము చెల్లించుటకు జనవరి 10 నుండి నివారణకు. వైవిధ్యములనుబట్టి యీ గ్రామములు రెండు వారముల స్వల్పకాలములోనే సన్నాహము కావించినవని తెలుచున్నది.

ఈసన్నాహము దెవ్వి? (1) కాంతివైద్య నిర్మాణము (2) అస్పత్రుని నిర్మాణము. (3) ఖద్దరు. (4) అహింస. (5) సంఘభావము. వీనిలో బ్రతిదానిని గూర్చియు క్లుప్తముగ జెలిపెదము.

1. కాంతివైద్యము:— ఇందు చాల గ్రామములలో 20 మొదలు 200 వరకు కాంతివైద్యులు గలరు. మొత్తము సంఖ్య 2000 లని మదింపు చేయబడినది. వీరందరును ఖద్దరు దుస్తులను చిన్నములను ధరించివారు. నెద్దపిన్నలందరును చేరినారు. 10, 15 సంవత్సరములవృద్ధులను కృషి నలుపుమండజూచితిమి. కొన్ని గ్రామములలో పంచమ కాంతివైద్యులు ఇతరులతో గలిసి మెలసియుండ జూచితిమి. విద్యుత్ కార్యచరణమునం దాసక్తియు అహింసాశ్రయమును నుతధర్మముగ బరిగొంది నేవించుటయు ఈరెంటుల కాంతివైద్య నిర్మాణ ప్రాశస్త్యమును దెలుపుచున్నది. కొన్ని గంటలకాలములో నోక గ్రామములో కాంతివైద్యులు కొందరు 22 గ్రామముల జనులను ఒక ప్రదేశమున కేర్పరచుచున్నారు. వీరిలో కొందరు ముఖ్యముగ పెదనందిపాడు ఖర్గాలో టపాలు నెరిసికొని పోవుచున్నారు.

2. ఖద్దరు:— గ్రామములలో విశేష భాగము తమకు గావలసిన ఖద్దరు సిద్ధపరుచుచున్నారు. కొన్ని గ్రామములలో ప్రతియింటను ఒకటికి తక్కువ లేకుండా రాటుములు పనిచేయు చున్నవి. ప్రతి గ్రామమునందును తయారయిన నూలు సాధారణముగా నాగ్రామమునందలి పంచముల చేతనే నేయబడుచున్నది. వంతకమానుగలనుగు వీరిస్వత్తి యీ ప్రాంతములలో చెడిపోక యెల్లప్పుడు నిలిచి యున్నది. శిష్టాచార సంపన్నులగు బ్రాహ్మణులు వైతము తమవస్త్రములను పంచములచేత నేయించుకొను చున్నారు. విశేష భాగము గ్రామములలో విదేశవస్త్రప్రేమయు లేదు. విదేశ వస్త్రములు ధరించిన కొందరిని మేము ప్రశ్నింప, పూర్వము కొనిన వస్త్రములనియు ధరింపటం కాకపోవుటచే వానిని విగర్జింప జాలకుంటిమనియు నికముందు విదేశవస్త్రములను గొనకూడదని నిర్ణయించుకొంటిమనియు చెప్పిరి. కొన్ని పల్లపు ప్రదేశములలో ఖద్దరు తగినంత వివిధ రేదనుట వాస్తవము. కాని విశేష గ్రామములలో సగమున కెక్కువగ ప్రజలు తాము సిద్ధము చేసికొనిన వస్త్రములనే ధరించుచున్నారు. కొన్ని గ్రామములలో నూటికి 70 మంది చొప్పున నట్లు చేయుచున్నారు.

3. అస్పత్రు:— ఇంతస్వల్పకాలములో అస్పత్రుని నిర్మాణకై యీ ప్రాంతమునందలి గ్రామవాసులు కొందరు సలిపిన కృషి ఎంత ఫలప్రదమైనదియు చూచి ఆశ్చర్యపడితిమి. మనదేశముల మానసములం దింతటి తీవ్రపరిశ్రమ సాధ్యమగునని మేమెన్నడును నడచి యుండలేదు. కొన్ని గ్రామములలో పంచములు కాంతివైద్యమున జేరి యితరవలముల వారితో గలిసి తిరుగుచుండిరి. మఱికొన్ని గ్రామములలో అంటరానివాని చెప్పబడు పంచములు పంచాయతీ సంఘములో చేర్చుకొనబడినారు. కొన్ని ప్రదేశములలో శిష్టాచార సంపన్నులగు బ్రాహ్మణులు పంచములను జేతితో పట్టుకొని సరసగ గూర్చుండ జెట్టుకొనగా జూచితిమి. కొన్ని ప్రదేశములలో పంచములు బ్రాహ్మణగృహములలో సకలము ప్రవేశించి యితర వలములవారు చేయవలసిన చేయచున్నారు. ఒక గ్రామములో సంపన్న బ్రాహ్మణ గృహస్థుల ను తన చుట్టుపట్టు గ్రామములనుండి మిక్కిలియు తమ ఆగారమునంతను బీదలగు తమ పంచమ సోదరుల నిమిత్తమై వెచ్చించెదమని చెప్పెను. ఎట్టి కష్టముల కోర్చి యొకను అస్పత్రుని నిర్మాణమును నివారించుటకు కంకణము గట్టుకొంటిమని పలువురు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులను నిశేదించిరి. ఈయభిప్రాయ ప్రాంతమునందలి యన్ని గ్రామములయందును గానింపదు- ఇంతయభిప్రాయ కనబరచిన గ్రామములందు వైతము ఒకరిద్దరు వ్యతిరేక భావము కలవారున్నారు. ఎంత ప్రయత్నించినను తగినంత యభిప్రాయ సహజత పోతదని కొన్ని గ్రామములవారు విచారపడుచున్నారు. కాని కొలదికాలములో యీ సమస్యను పరిష్కరింపగలమని వారు నమ్ముచున్నారు. కొన్ని గ్రామములలో అస్పత్రుని నిర్మాణమునందు చాల గ్రామములలో త్వరలో నంతపగలదనియు మేము నమ్మినను జరిగిన అభిప్రాయ తగినంతగాని, ఏకరీతిగ గాని లేదని మేము తెలుపు.

4. దొర్లనగరపాత్రము:— కడచిన రెండు వారములలో ప్రజలను కాంతివైద్యులను దొర్లనగరపాత్రము స్వార్థ

త్యాగములందు ప్రబలనిదర్శనముల జూపిరి. తమ ప్రాణముల కన్న ప్రేమాస్పదముగు శత్రుగణమును జెప్పునెవమున బలవంతముగ తోలుకొనిపోయినను, విలువగలవస్తువుల నర్పించెదమని చెప్పినను విశక సిద్ధాన్నమును పాడ్రోసి భోజనపాత్రల నెత్తికొని పోయినప్పుడును, మంచినస్తువులను జెప్పుచేసి స్వల్పధరలకు విక్రయించినపుడును, కోళ్లను గుడ్లను బలాత్కారముగ లాగుకొనినపుడును, కాంతివైద్యుల మొగమున నమ్మివేసినను పలు విధముల నీచదౌర్జన్యములకు బాల్పడినను ప్రజలు తమభూముల కోలుపోయి, పంచమసోదరులను పింఛను నీపాయలును వాని ననుభవించుచుండ ఒప్పుకొందుమని వారిలో పలువురు బెప్పుచున్నారు.

ఇదంతయు ప్రశంసాపాత్రమే. కాని యంతకన్న తీవ్రములను అమానుషములు నగు పద్ధతులను ప్రభుత్వమువారు రక్షించిని యెడల ప్రజలెంతవరకు కాంతి చిత్తులై మెలగుదురో చెప్పటం కష్టము. క్రమశిక్షణ నొందుటకు వారికి దగిన కాలవ్యవధి లేకపోయెను. వీరికి నీ సంగ్రామమున ప్రభుత్వమునందే యున్నారు. అన్ని విధములైన నిష్పంధవిధానములను సంసిద్ధులగుటకు యీ సంగ్రామము నాపివైచుట సమంజసమని మేము భావింపఁచుము.

వీనిని ముగింపక పూర్వము కొన్ని విషయముల జెప్పదలచితిమి. మండల మంతయు జనవరి 1 కిక్కిరింపులవలన మొత్తము రు. 2,30,000 లు. తే 3-2-22 ది ప్రభుత్వ ప్రకటనను బట్టి నాలుగు లక్షల చిల్లీ మాత్రము చెల్లింది. అటువై నేమైన వనూలైన దేమో కనుగొన యత్నించుట. ఈ మధ్యపత్రికలలో వాద ప్రతివాదముల కాన్నద మైన గాంధీమహాత్ముని లేఖ నాధారముచేసికొని మహాత్ము పక్షము చెల్లింపవలసినదని యాజ్ఞాపించినట్లు లైతులతో చెప్పి సమాధాన పరచుట కచ్చటచ్చట రివిన్యూ డివీజీ గులు యత్నించినట్లు మాకు దెలియవచ్చెను. అట్లు చెప్పబడవలసిన పన్నుల జెల్లించితిమని మాతో కొందఱు చెప్పిరి. మేము కలిసికొనిన గ్రామవాసులు పలువురు పన్నులు చెల్లించుటయూ నిరాకరించుటయూ యను విషయమున 10-2-22 తేదిన గుంటూరుమండల సంఘమువారు కావించు నిర్ణయమున కెదురుచూచుచుంటిమని చెప్పిరి.

మరఫిరంగులవలనను నైతికదృష్టములవలనను ప్రజలు భీతావహు లగుట మానినారు. అదేపనిగ వీనిని ప్రదర్శించుటవలన గ్రామవాసుల హృదయములందు ప్రభుత్వమువారు కల్పింప నెంచిన భావమునకు భిన్నమగు భావ మేర్పడింది. బెడరిపోవుటకు బదులు ప్రజలు అహింసా శ్రేణి తత్వమును సంపూర్ణముగ గ్రహించి గలిగిరి.

పన్నుల నిరాకరణోద్యమమును కొనసాగించవలెనని ప్రజలెంత దృఢసంకల్పము లయినను ఢిల్లీ వరతులను వారు సఫల పరచిన లై. త. కన్నట్టిను రెండు ప్రాంతములం దంటును ఢిల్లీ వరతులు సంపూర్ణముగ నెరవేరలేదని మా ఆభిప్రాయము.

మహాత్ముగంధీ గారు జూలైలో తమ ప్రయత్నముల గావించు వరకైనను ప్రకృతోద్యమము నాపియుంచుట అన సరము. ఢిల్లీ వరతులు సఫలమైనచో గుంటూరు ప్రజలు తమ యుద్యమము అవిచ్ఛిన్నముగ సాగించుటకు అంగీకరించుచు మహాత్ముడు 2-2-22 ప్రతీకయం దిట్లు వాక్రచ్చినారు “నా ప్రయత్నముల ఫలితము తెలియువరకును భారతవస్త్రమునందే యితర ప్రాంతమును (ఆంధ్రుల విషయమునపుడే) యీ ప్రయత్నమును జేయుచుండిన ఎక్కువగా సంపించెదను.” అక్కిన కారణము తెల్పున్నను మహాత్ముని కోరికను సాదించియైవను ప్రకృతోద్యమమును విడిచిపెట్టవలెను.

టంగుటూరు ప్రకాశము.
దండు నారాయణరావు.
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు.

మద్రాసు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము:— ఈ నెల 10 వ తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మద్రాసు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపు భవనమున ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు మ-రా-శ్రీ, దర్శి చెంచయ్యగారి అధ్యక్షతనంద సమావేశమై; దేశసేవాపరమత్రులును, స్వాగత్యాగ పరాయణులును, జాతీయవిద్యాభిమానియు, విశేషించి తమనస్యస్యమును ఆంధ్రజాతీయకళాశాల కర్పించి యుండే ముక్తినిొందిన, కీర్తిశేషులగు శోషల్ హనుమంత రావుతులుగారి యకాల మరణమునకుఁ జింతించు వారి కుటుంబమునకు, కళాశాల విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులకును దను సానుభూతిని దెలిపి-దర్శి చంచయ్య.

స్థానిక వార్తలు

భగవత్పాదా ప్రసంగసభ:— తొండమండలం నూగూలు హోలులో రేపు ఆదివారం సాయంత్రం 4-30 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ శతగోపాచారిగారచే విప్రనారాయణోపాఖ్యానము నారికథ గావించబడును.

ప్రతికలు నిలిచిపోవుట:— నిన్నటిదినము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఎలిక్ట్రిక్కు కరెంటు ఆగిపోయి చాల సేపటివరకు మరల ప్రసహించకుండుటచే, కలకత్తా మెయిలుకు పోయెడి ప్రతికలు కొన్ని అచ్చుపడక నిలిచిపోయినందులకు చింతించెదము.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— నేడు [శనివారము] చాకలపేటలో శ్రీ వావిళ్లవారి ముద్రాక్షరశాలయందు 3.30 గం|| ప్రార్థన జరుగును. మఱుదినము వెంజూరిలో రాఘవాచార్యార్ వీధి 15 నెం|| ప్రార్థనగృహమున 3 గం||కు విద్యార్థులకు ప్రార్థనతరగతి సమావేశమగును. 5 గం|| ప్రార్థనసభ జరుగును.

చెన్నపురి చెరసాల: నిర్బంధితులను చూడవీలు లేకుండుట:— ఈ దినము (11-2-22) ఉదయము 9 గంటలకు నేనును చెన్నపురి ఆంధ్రీయండల జాతీయోపసంఘ ప్రచారకు లగు చందన వెంకట రామదాస్ గారును చెరసాలకు వెళ్లి రాజకీయ సేనముల క్రింద శిక్షితులై చెన్నపురి చెరశాలయం దుంచబడియున్న రాజమండ్రివాసు లగు కందుల వీర రాఘవస్వామినాయుడు, డాక్టరు గురుమూర్తిగారు మున్నగు దేశభక్తులను చూచుటకు జైలు నూపరించెందొసెను అనుజ్ఞ చేడగా, జైలులో మహాచిత్తు వ్యాధి వ్యాపించియున్నందున ఉత్తరపు నిచ్చుటకు వీలులేదని చెప్పిరి. వ్యాధి కొంచెము తగ్గి యెడల, వారము దినములలోపల వచ్చి చూడవచ్చు ననిరి. అని గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురి కాంతివైద్యుల ప్రచారము:— నిన్న సాయంకాలము 5.30 గంటలకు బాలకృష్ణలూల గారు సుమారు 20.30 మందికి పచ్చయప్ప కళాశాల భవనమునంద నుపన్యసించుచుండగ పోలీసువారు నిషేధించుట, ప్రజలత్యక్తానాముతోను, కాంతముతోను, మహాత్మాగాంధీకి జైయునధ్యానములతోను, బ్రాహ్మే మైదానమున కేగుట, యథావిధిగ జరిగిన పిమ్మట కొన వేం:ట్రాయశర్మగారు అచ్యుతుని సీతా రామయ్యగారు, ఇంకను కొంతమంది తమిళసోదరులును, ఖద్దరుయొక్క మానశ్యకతను, సురాపాననిషేధమునుగూర్చి గంభీరముగ నుపన్యసించిసుమారు 20 గూ|| ఖరీదుల విదేశవస్త్రములను దహనముగావించిరి. రాత్రి 8 గంటలకు కందస్వామికోవెలవద్ద నుత్సవ మగుటచే ఆంధ్రగుజరాతీద్రావిడకాంతివైద్యులు పలువురు వెళ్లి యచ్చటచ్చటను ఆంధ్ర కావిడ హిందీభాషలలోను, గం|| నూగూరారాయణశాస్త్రిగారు బాలకృష్ణలూలగారు, హోభాయిగారు, రామరావుగారు ఇంకను పలువురు, విదేశవస్త్రబహిష్కార స్వదేశవస్త్రస్వీకారములను గూర్చి, మదపాననిషేధమునుగూర్చి రాత్రి 8 గంటలవరకు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తురీతి.

1922 సం. పతనీయ గ్రంథములు.
సాహిత్యము:— 1 ఆంధ్రమహాభారతము, ఆదిపర్వము ప్రథమాశ్వాసము పూర్తిగ 2 కర్ణసామ్రాజ్యము, చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారి ప్రణీతము.
చరిత్రము:— 1 ఆంధ్రుల చరిత్రము, మధ్యమయ్యగారు మొదటి ప్రకరణములు [1-232 పుటలు] చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు గ్రంథకర్త 2 శివాజీ చరిత్రము 1914 సం. పునర్ముద్రితప్రతి గ్రంథకర్త కే. వి. లక్ష్మణరావు పంతులుగారు ఎం. ఏ.]
కావ్యము:— 1 అర్థశాస్త్రము మొదటి భాగము మొదటి పదమాడు ప్రకరణములు [1-217 పుటలు కట్టమంది రామలింగారెడ్డిగారు ఎం ఏ] 2. అంటువ్యాధులు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు. బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం]
మరా:— తక్కిన విషయములకు డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. మేనేజర్ “విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తు” హోంబుగోడుపొట్టు మదరాసు అను చిరునామాక వ్రాసికొనవలెను.

విదేశ వార్తలు

భారతదేశ స్థితి

ప్రభులసభ - కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రసంగము

అందోళనా కారణములు.

ఫిబ్రవరి 8:- కర్ణాటక ప్రభుత్వము ప్రభులసభయందు ప్రసంగించు నిట్లు నడిచిరి:-

"భారతదేశమునందు పరిస్థితులు అందోళనమును భయమును గొల్పుచున్నవి. సభవా రాసమాచారము లన్నియు దెలిసికొనుటకు హక్కుగలదు. రాజప్రతినిధి భారతదేశపరిస్థితులు ఆశానూచకముగ నున్నవని దెలుపుచు నా సమాచారములను పంపుచున్నాడు. అవి వచ్చినతోడనే పార్లమెంటు సభవారి కవి నివేదింపబడును. యుద్ధాంతర ఫలితములే భారతదేశమునందీయందోళనకు గారణములు. యూరపునందును వరిఇతర ప్రదేశములందును వలెనే భారతదేశమునందుబయలుదేరెను: వస్తువులధరలు పెరుగుట, వర్తకమాంద్యము, పన్ను లెక్కువగుట, ఈఅందోళనకు కారణములు. 1919 సంవత్సరమునందు సంభవించిన విచారకరవిషయము లింకను ప్రజలకు జ్ఞాపక ముండుటయు, నుమామృదీయాందోళనమును గూడ కొంతవరకు దీనికి దోడ్పడినవి. భారతదేశమునందు ఈనూమామృదీయాందోళనము, రాజప్రతినిధివారములతో ఇంతగ జరుపబడెను. కాని ఆయుధ్య మార్గ తనబట్టి సాగింపబడలేదు. ఈభావములతోడనే, ప్రాచ్య దేశవాసులందరును స్వయంనిర్ణయసూత్రములు, స్వపరిపాలనా వాంఛలచే తమించిపోవుచుండిరి. యుద్ధకాలమున స్వయంనిర్ణయ సూత్రములని విశేషముగ బోధించుటచే నిట్లు జరిగెను.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వవిధానము

తరువాత ప్రభుత్వమువారు రవలంబించెడి విధానమును గూర్చివా రిట్లు దెలిపిరి:-

భారతదేశమున సాధ్యమైనంతవరకు 1917 సం॥ మున దెలుపబడిన విధానము ననుసరించియే ప్రభుత్వమును జరుపుచుండవలెను. దెవరింపులు, అందోళన నిగుణబాటులచే ప్రభుత్వము వారి రాజధానిమును విడువవారుకారు. భారతప్రభుత్వమువారు గాని ఆంగ్లప్రభుత్వమువారుగాని తమ కార్యక్రమణమునందు ఇతరులచే నిష్పందింపబడజాలరు. భారతదేశమున, రాజధి క్షి పరులగు పౌరులనుభయ పెట్టుట, ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ శాంతినిగలుగు నేర్పించి వారికి క్రమముగా కవాతు నేర్పట, చట్టములను తిన్నగొంపవలె నని బోధించుట, తిరస్కరించుట మొదలగువానిని ప్రభుత్వమువారు సహించజాలరు. ఈ కార్యములకుగాను సంఘము లేర్పరుపబడిన యెడల వాని నణగ (కోకిలి) తీవలెను. ఈ కార్యముల నేర్పకైగాని బోధించుచున్నయెడల వాతనిని నేరముక్తింద కిడించి తీవలెను వార్తా పత్రికలు ఇప్పటివలెను ఈ యుద్ధప్రవక్తకుగు నివ.వాయువును వ్యాపి పక్షయాదున్నయెడల నని అపివేయబడవలెను. ప్రజాభిప్రాయమును కొంతవరకు గమనింపవలసియున్నను చట్టములయెడ గౌరవమును స్థాపింపవలసియున్నది వచ్చెను. ఎల్ల కాలములందు ఇది అతలము. భారతదేశస్థితిని ఖచ్చితముగా నిట్లు దెలిపి తిని. ప్రభుత్వమువారు వానినట్లు దలచుచున్నారు. ఈ విషయమై తరుణము వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారు ఈసభవారి నలహాను సహాయమును చేకొననిద్దముగనుండిరి.

ఈజిప్టు ఆశయములు.

ఎక్కువమార్పు లొనర్పము

కర్ణాటక ప్రభుత్వము తరువాత ఈజిప్టునుగురించి ఇట్లును దిరిరి:- ఈజిప్టు ఆశయములకు బ్రిటిషువారి చెప్పుడునువ్యతిరేకముగ లేదు. గత 30 సంవత్సరములనుండి మనప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టునందు మనబాధ్యతను తొలగించుకొనవలె నని ప్రయత్నించుచుండిరి. కాని వీలులేకపోయెను. వాణిజ్యపరిస్థితులు వృధాయాయెను. మనము ఈజిప్టును వదలివేయుటవలన చాలవిక్కిలు లెట్లొందును మనసామాజ్య రహదారియందు ఈజిప్టు చాల ప్రధానమైనది. అంతియకాదు. ఈజిప్టునందుగలవిదేశీయుల రక్షణకు మనమేబాధ్యులము ఈజిప్టును మన మభివృద్ధికి చేసలెను. మనము విడచి వేసినయెడల నాదేశ మల్లకల్లలములపాలగును. మనము ఈజిప్టును వదలివేసిన ఇంకొకరువచ్చి ఆక్రమించురు. అందువలన నేమి లాభము. పార్లమెంటు సమృద్ధితకుండా ఈజిప్టునందు దివ్య చేమియు ఎక్కువ మార్పులు ఒనర్ప దలపెట్టలేదు. ఈజిప్టునందు చేమియు నొనర్పము. మంత్రివర్గమువారు పార్లమెంటువారిదివరకు రాకవూర్వమే, ఈజిప్టును చాల హక్కులిచ్చెనను దెలిపిరి. ఈహక్కులను మనకు వ్యతిరేకముగ నుపయోగింపరాదని మాత్రము మనము కోరుచున్నాము. మనము ఈజిప్టును ఆరాజకమునుండి రక్షించి యభివృద్ధికి దెచ్చితిమి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వములు ఈజిప్టునందునుట సామాజ్యధ్యాయికి చాల యావశ్యకము. అందుచేనచ్చుటనుండి ప్రభుత్వముల కదల్చుటను గూర్చి ఇప్పుడు ఏమియు దెలుపజాలను. ఈ ప్రభుత్వముల నెచ్చుటకు నియోజించి వలసినదియు, ఈజిప్టు మంత్రిలును లేక అల్లెన్సీగారును ప్రభుత్వముతో సంప్రదించిన తరువాత నిర్ణయింపబడును. కాని ఈజిప్టునందు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముల ననలే తొలగింపవలెను. అందువలన ఆరాజకము ప్రులెను ఇందులకు గతజులైముసమున జరిగిన అల్లెరులను గమనింపుడు అప్పుడు ఈజిప్టునెనిగలును పోలీసులను ఏమియు నొనర్పజాలకపోయిరి. బ్రిటిషువారుచచ్చు కాకపోయినయెడల ఇటలీవారును మతిఇతరులునుతమవారిని రక్షించుకొనుమిచ్చుచే నచ్చుట ప్రవేశించెడివారు ఈజిప్టునుంత్రివర్గమును యేర్పాటుచేయుట కేమివరకు లవగర మోయను విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు రెల్లెన్సీ ప్రభుత్వతో సంప్రదించెదరు. ఏదియెట్లున్నను ప్రాదెలిపిన ఆంగ్లహక్కులను బ్రిటిషువారు వదలుకొనజాలరు.

సమీక్ష ప్రాచ్యము.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ సమీక్ష ప్రాచ్యమును గురించి ఇట్లు నడిచెను:- ఆసియా మైనరు సమస్యను మిత్రమండలివారు ౯౦౦ మార్గమున పరిష్కరింపజాలకపోయిరి. తుర్కీ సామాజ్యమును తగువై శాస్త్రముతో మరల నెలకొల్పి, గ్రీకుతురుష్క వివాదమును పరిష్కరించుటలయందు మిత్రమండలివారు మధ్యవర్తిత్వము వహించెదరు- మనది గొప్ప మహమ్మదీయ సామాజ్య మగుటచే దీనిని పరిష్కరించుట మనకు చాల నవసరము కై) ప్రవక్తలుముగూడ నజేకారణముచే సమావాళ్యకము. ఏది ఎట్లున్నను 1914 సం॥ నందువలె టర్కీవారుడాడ్వెట్టు జల గంధిని మానివేయకుండ జేయవలెను.

ఇస్లిం గుటును ప్రభుత్వ

గాంధీ నింకను అరెస్టు జేయలేదు ?

తరువాత ఇస్లిం గుటును ప్రభుత్వ విట్లు నడిచెను :- గతమాడు సంవత్సరములలోను ప్రభుత్వమువారిచర్య ఏమియు సరికలేదు. టర్కీతో మనము సంధిజేసికొనకపోవుటచే మనకు ప్రాచ్య దేశమున నింత యాందోళనము ముదిరెను. మహమ్మదీయ లోక మంతయు మనకు వ్యతిరేకపక్ష మునుచున్నది. అందోళనా వాయువుదగు గాంధీగారి ప్రధానాయుధ మిదియే. భారత మహమ్మదీయాందోళన కిదియే కారణము. గాంధీగారి అనుచరులు వేలకు వేల మంది అరెస్టు జేయబడుచుండగా గాంధీగారింకను ఎందుచే అరెస్టు జేయబడలేదు? ఆశాజకమును బోధించుచు పలుకుబడి గల ఈ సిద్ధివాదగు గాంధీగారితో కాలవారణముజేయుటయగును. కాలవారణముచే ఈజిప్టు పరిస్థితులుగూడ విషయము లగుచున్నవి. ఈ విషయమున మిల్నరునివేదిక సూచన లవలంబించుట యుక్తము.

సవరణ

ప్రభుల సభయందు లండను బరిప్రభుత్వమువారు, అల్లెర్నరు ప్రభుత్వహక్కులను గురించి సాన్యభావముని యుపపాద్యమునందు వివరింపబడలేదని ఆయుపపాద్యమునకు సవరణను దెచ్చిరి.

అల్లెర్నరు నెడల ప్రభుత్వమువారు ద్రోహ మొనర్చిరిని కార్నసుగారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. సవరణ త్రోసివేయబడెను.

అమృతమునకు

పాతకాల ఎక్స్ పోజిజు పుష్కములు, గ్రాఫ్ పుష్కములు, బ్రాయింగుపుష్కములు, పొందునోటు పుష్కములు, కాగితములు, కలములు, సిరాలు, రబ్బరులు మున్నగునవి సరసమైనధరలకు వోగకును.

పొంట్లెన్కలములు, వాటర్ మెన్ 1 కి యు 6-12-0 స్వాక్ 1 కి యు 4-12-0 బ్లాక్ బర్డ్ 1 కి యు 2-14-0 అలెక్సాండ్రా 1 కి యు 2-0-0, థెండిక్స్ట 1 కి యు 0-11-0

కె. జగదీశన్ అన్ డు కంపెనీ

తిరువళ్ళిక్కోటి, మద్రాసు.

యినాం! యినాం!! 60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి నుఖదీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy, 30-2 Harrison Road, Calcutta.

బిల్లండు ప్రభుత్వము

సరిహద్దు వివాదము

యూనియన్లు దాచబడుట

ఫిబ్రవరి 8:- బెరగు, వెర్ననాగ అనుజిల్లాలలో చాలమంది యూనియన్లు ప్రముఖులను సిన్ ఫీసులు బలవంతులుగా దాచివేసిరి. వీ రందరును సరిహద్దులను దాటించబడిరి. అల్లెర్నరు పోలీసువారు మోటారుబండలో సిన్ ఫీసులను వెంబడించిరి. ఇరుపక్షములవారికిని అచ్చటచ్చట పోరాటములు జరిగెను. సిన్ ఫీసులు అల్లెర్నరులో 40 మైళ్ళవరకు చొరబడిరి.

ఈ విషయమై సార్లమెంటునందు కెప్టెను క్రెయిగు గారు ప్రస్థించగా నధికారవంతయు తాత్కాలికప్రభుత్వమునకు బిల్లుగింపబడెననుకారణముచే నాపక్ష త్రోసివేయబడెను.

చాంబల్లేనుగారు

సిన్ ఫీసు దాడివార్త వినుటతోడనే ఉత్తర బిల్లండునారికి సైనిక సహాయ మంపితునియును ఈ విషయమున కొల్లిన్సు గారికి గూడ తండ్రింపితి మనియు ఖాంబల్లేను గారు కామన్న సభయందు దెలిపిరి. డెర్. సెరను వెర్ననాగ జిల్లాలను సిన్ ఫీసులు ప్రవేశించి చాలచుండి ప్రముఖుల పట్టుకొని తీసికొని పోయిరి. ఉత్తరప్రభుత్వమువారు 11 మంది రిపబ్లిక్ సైనికులను పట్టుకొనిరి. కొన్ని వంతెనలు సిన్ ఫీసులచే భగ్న మొనర్పబడెను అని చాంబల్లేనుగారు దెలిపిరి.

కొల్లిన్సుగారి సమాధానము.

చాంబల్లేను గారికికొల్లిన్సుగారి కిడిందిధముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరిని చర్చిలుగారు ప్రజల సభయందు దెలిపిరి:- అల్లెర్నరు ప్రభుత్వమువారిచే నురింతు విధింపబడిన సిన్ ఫీసు ఖయిదీల గతి యేమగునో యను అందోళనముచే కొంతమంది సిన్ ఫీసులు ప్రవాహము నల్పిరి. ఇట్టి వికసంభవింపకుండ నేర్పాటు లొనర్చితిని. ఆయుధిశిక్షలు యాజ్ఞాశిక్షలుగ మార్పబడెనని తరువాత నాకు దెలిసెను. సిన్ ఫీసులచే ఖయిదీలుగ పట్టుకొనబడిన వారిని గనుగొని తిరిగి వారిప్రశ్నములకు వెంటనే శంపి వేయుటకు తాత్కాలికప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచుండిరి.

కొల్లిన్సుగారి నీ విషయ మొకరు దర్శించి ప్రస్థించగా నిట్లు నడిచిరి:- కొంచెము జ్ఞానమున్న ప్రతివాడును ఇట్టివి సంభవించునని యూహించుకొనవలదు. కొంతమంది సిన్ ఫీసులను అల్లెర్నరువారు పట్టుకొని యురిదీయబోవుచుండ ప్రజల కిట్టి యావేశము గలుగుట సామాన్యమే.

సిన్ ఫీసులచే పట్టుకొనిరబడిన కొందరు యూనియన్లు, అల్లెర్నరుగారు పట్టుకొనిన కొందరు సిన్ ఫీసులను వదలివరకు వదలిపెట్టవని దెలియుచున్నది.

సర్. జె. క్రెయిగుగారు

సర్. జేముక్రెయిగుగారు లండనునుండి అల్లెర్నరున కిట్లుతండ్రినంపిరి:- సిన్ ఫీసు లొనర్చిన దురంతమునకు తగుచర్య దీసికొనుచుంటిని. సరిహద్దురక్షణార్థము ప్రజల కందరికిని ఆయుధము లొసగుటకు ఏర్పాటులుజేయుచుంటిని. బ్రిటిషువారు పైపము పోలీసుదళమును దీసివేసిన దుటచే నిట్లు జరిగెను.

కాలక్షేపములు:- లోగడ యిచ్చెన్న పులియందు

పారికథాకాలక్షేపములు నిజస్వరూపముగ గావించిన విశాఖ పట్టణం జిల్లా మాడుగుల గ్రామం పాండవగిరియందు కెలయు చుండు శ్రీ పార్థసారథిస్వామి యంతరంగ భక్తాగ్రగణ్యులగు శ్రీమాక గోవిందదాసుజీగారు, యిచ్చెన్న పులి తిరువల్లిక్కోటి వీరరాఘవ మొదలి వీధి, హిందూ ప్రాస్థానాలు హాలులో 1922 సం॥ ఫిబ్రవరి 12-తేది ఆదివారము సాయంత్రము 5 ఘం॥ ఖచ్చెలోపాఖ్యానము 14-తేది మంగళవారము 5 ఘం॥ గజేంద్ర మోక్షము జరుపుదురు; గనుక శ్రీభగవద్గుణానుభవానంద చిన్నమునకు పాతులమగు సమయము మఱల ఘటించినందులకై పులకాంకిత మనస్సు గలవారమై ఆత్మార్థకముతో విన్నవించు. యం. వారాయణస్వామి నాయుడు, రవ్యా వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి. నుఖ్యయ్య. మనవి:- ఈభాగవతులు ద్రవ్యమునకు ఆశ్రయించి వచ్చి కాలక్షేపములు చేయువారుకారు. వీరు వై కను పరచిన మాడుగుల గ్రామం పాండవగిరియందు శ్రీ పార్థసారథి స్వామి సన్నిధికి అనేకకైంకర్యములు చాలామట్టుకు యిప్పుటికి 18 సంవత్సరములుగా జరిపించుతూ వున్నారు గనుక అఖిల భాగవతోత్తములు పురుషులుగాని స్త్రీలుగాని వై కైంకర్యములకుగాను వారివారికి తోచినవట్టుకు స్వస్థధములేక మనస్సుకు సంతోషముగాను కృషికరముగాను ద్రవ్యసహాయము చేయుదురుగాక.-టిక్కెట్టు లేవు.

Apply to:—
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras

విలాసనభ, దుగ్గిరాల.

దుగ్గిరాల నాటకశాలలో
12 వ తేది ఆదివారము రాత్రి 9-30 లకు

చింతామణి

చూడతగిన ప్రదర్శనము.

రేట్లు:— రు 2, 1, అ 8, 4, స్త్రీలకు అ 4 లు.

నూతులపాటి పున్నయ్య చౌదరి,

కార్యదర్శి.

3451

శ్రీసీతారామాంజనేయనాటక సమాజము, ఏలూరు

విశాఖపట్నము నాటకశాలలో

ఈ దిగువ నాటకములను ప్రదర్శించెదరు.

ఈనెల 12 వ తేది ఆదివారము

పాదుకా పట్టాభిషేకమును

ఫిబ్రవరి నెల 15 వ తేది బుధవారము

ప్రహేద నాటకమును

ఈనెల 18 తేది శనివారము

శాకుంతలనాటకము

రాత్రి 9-30 నిమిషములకు ప్రారంభము

టిక్కెట్లు వివరము:— రు 8, 2, 1-8-0, 0-12-0, 0-8-0.

స్త్రీలకు రు 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0.

M. N. Rao, Yadavalli Suryanarayana
Zamindar, Rao
Hon. President, Manager

FOR SALE

3450

Rice Mill Complete. Going Cheap. Must be Removed. Perfect working order. Lancashire Boiler. 24' x 6 1/2'. Hundred and Forty lb Pressure. Marshalls Engine 20 H P Ice and Soda Machines.

Flour Mill. Pumps. Belting. Shafting Hullers Shellers Koans. Trusses. Thirty Tons Teak. Thirty Thousand Sft Zincs "HARDINGS" LTD., VIZAGAPATAM

నోటీసు.

సప్రతువల్లూరు యస్టేటు యిలాకా గ్రామాదు లలో రహితులు చెల్లింపవలసిన శిస్తులు వగైరాలు మా యిలాకా అమలుదార్లు తాజేదార్లకు వసూలు యిచ్చునపుడు వారివల్ల పొందు రశీదులు శిలశిలా నెంబర్లు మోహర్లుగల అచ్చు రశీదులుపయిన పొంద వలెను. కాని విడి కా గి త ము ల ప యిన పొందు రశీదులు చెల్ల నేరవు.

(3408)

Ellore

K. Persay,

18-1-22

Asst Manager incharge.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసినవో

(8878)

"ఆలీ వభృతుల నిర్బంధము"

(The Karachi Trial)

అను, దివ్యమైన నాటకమును చదువుము

నెల. 0.10.0 మాత్రమే. (పోస్టేజీ ప్రత్యేకము)

స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, తెనాలి.

ముఖ్య గ వ నింపు

యోగ్యతావ్రములు

2931

(6) బెనారస్ సీటిసంధ్యందు దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి టానిక్ గుళికలను సేవించుటవలన రాజకీయోరు అను ధాన్య పీఠుడు నపుంసకత్వము లేక గుఱుముగా నున్నాడు. అతడు 6 సంవత్సరముల బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతని చాలాగుఱు ముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంశయించుచున్నాను. డోరాథూక్

28-8-19

బ్రిజ్ కిషోర్

జనసామాన్య ప్రబోధము

గాంధీమహాత్ముడు

జనసామాన్యమునందు గలిగిన ప్రబోధమునకు సంకలనపరిచినదేగాని అందలి యుష్కలములను మనము వీక్షించరాదు. ఎవరో ఒక యాడుని నా కూతురిని చెప్పకొనుచు అన్నివిధముల ప్రశాసనార్థము వడయుచు సంకరించుచు న్నట్లు నేను వింటిని. ఈమె ఒక్కతే కాదు. అట్టివారు వేయిమంది మిలీ లుండినను, నేను ఉచ్చించుచును. వారు నాకును దేశమునకును గౌరవము సంపాదించురు. ప్రపంచముగూడ వీరిని చూచి సంకరించును. కాని నాకు ఈ కురుదుభాగ్యము గలుగలేదని మరల పదియవవారు విన్నవించుకొనుచున్నాను. ఒక 'ఆంటరాని' బాలిక మాకర్జులను. ఆ పిల్లను నా కూతురుగ నే భావించుచుండును. ఆ పిల్ల నాకు ఆనందమును కలిగించును. పెద్దది యగునపు టి కి ఆ పిల్ల యందు ఆకువయసు, నేవారత్వరథయు నెలకొలువనియు నేను తలంచెదను. ప్రస్తుత మాపిల్ల యిందుమించుగ నొక దయ్యముగ నున్నది. ఎప్పుడూ ఆడుచుండు నేగాని ఒక్కని ముసమైనను పోతులేదు. తన తల్లిదండ్రులవద్ద ఉండినపుడు వాడుకలోనున్న పేరుబెత్తెను ఇప్పుడులేదు. అది ఉండినగాని జనిపియము తలపెట్టునట్లు లేదు. కాని యీ చిన్న పిల్లను - సోమరిపోతైనను, నా కూతురిని చెప్పకొనుటకు వెనుదీయను. కొంతమంది వయస్సు వచ్చిన బాలికలు నన్ను తండ్రి యని పిలుచుచు సత్కరింపుచుండురుగాని వారి దర్జాకును నాకును సంబంధము లేదు. వారితోపాటు నేనుండజాలను. వారు నాకూతుళ్లనుచుండిన, వారి పరువు దక్కదు. కాని ఇప్పుడు వచ్చినట్లు ప్రవర్తించువారు నాకూతుళ్లని చెప్పకొనుచుండినవారు నాపరువు బోగొట్టి నన్ను పనిదల పాల్పెయ్యకుండు రని తలంచుచున్నాను.

ఉదేవులు వాస్తవ్యుడు మోతీలాలు పంచోలియననలేడు నాశిష్యుడని చెప్పకొనుచు రాజపుత్రసంస్థానమునందలి జన సామాన్యమునకు వద్యపాసనిపేధము మున్నగువానిని బోధించుచుండెనని వింటిని. అతడెక్కడకు వెళ్లినను ఆ నేకులు ఆతని చుట్టును ముగి అతనిని ప్రోత్సహించుచుండురట. తనకు అద్భుతపజ్జలు గలవని చెప్పకొను చుండునట. ఆతడు ను అతనిచుట్టు తిరుగుచుండు వారు నుకొంత విధ్యం సకరమగు పనిచేసిరిని నాకు తెలిసెను. నాశిష్యులే తనని ఎల్లప్పుడు తెలిసికొనుట యుత్తమము. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుకిలాభ తు సంఘములతోటియే నాకుపని. అవి నేరు, నేనునేరుకాదు. నేనుచేయునదియంతయు ఈసంఘకార్యములే. నాపక్షమున నెవరును నినిచేయరు. నాసంతకము, నాయున్ననున్న తప్పు, నాపక్షమున నెవరును పనిచేయగూడదు. కట్టలు, కత్తులు, కటూరులు ఉపయోగించుటకు నే నెవరిని యనుజ్ఞ కొన్నలేదు.

రాజపుత్రసంస్థానములోని యాధైర్యవంతులగు ప్రజలను తమసంస్థానాధీశులకు చెల్లించెడి పన్నులను చెల్లింపవలదని ప్రబోధించిరిని నాకు తెలియుచున్నది. సిక్కింసంస్థాన వాస్తవ్యులొక్కొక్కరు ఒక రూపాయ పాకలయైన చెల్లింపగూడదని నాయుత్తరువైనటులగూడ వీరిని భిక్షింపజేసిగట. నాకీకథ ఆమెయేని తెలియదు. ఈవిషయమై, నాసలహా నెవరును కోరి యుండలేదు. ఆసంస్థాన ప్రధానామాత్యుడగు పండిత రమాకాంత మాల్వ్యాగారు నాకీవిషయమై వ్రాయుచు నాపేరున యెంతో మోసము జరుగించునని తెలుపుచున్నాడు. ఈ యభిప్రాయ మీ నాతోడినేరీయుల కందుదో, వారికి నేనొసగునలహోయిది. వారు తమ కష్టసుఖములను సంస్థానాధికారులకు తెలుపుకొనవలయునే గాని తిరుగబడగూడదు. తమకు పన్నుకట్టుట కష్టముగనుండిన, వారిష్టము వచ్చినట్లు చేయవచ్చును. కాని యిది సులభముగ త్రోసిపుచ్చదగిన వ్యవహారముగాదు. ప్రజాభిప్రాయమును పెంపొందించి క్రమముగా నాందోళన గలుగవలెను. వారి యేర్పాటుల నన్నిటిని సాధనముగ నాలోచింపకున్న, ప్రతి వారును వీరికైరులు కావచ్చును. అప్పుడు వీరు అన్ని విధముల చెడుదురు-యంగు ఇండియా.

నులబారు

ఫిబ్రవరి 26వతేదీతో వైనిక కాసని పరిపాలనము వల బారులో ఆంత మొందును. పిమ్మట కాంతిస్థాపన మొనర్చుటకు గవర్నరుగారికి ప్రత్యేకపు అధికారములిచ్చు ఒక ఆర్డినెన్సు ప్రకటిం చు విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలోనించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

నోటీసు

ఎఱుపును, వెరటిదొడ్లనుండి పెంటను తీసుకొనిపోవుట టెంకాయచెట్లనుండి కల్లుతీయుట మొదలగువాటికి హక్కును పొందుటకై కంట్లాట్టు వరత్తులు,

(1) (ఏ) కొరకు పేట (బి) ఓపేరి (ఇందులో ప్రెస్టింగురోడ్లు సహాచేరు) ఈ స్థలములలోనున్న పెంటదొడ్లనుండి ఎఱుపును తీసుకొనిపోవుట.

(2) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో మొదటి తేదీనుండి ఒక సంవత్సరము వరకు ఆఱు పశువుల శాలలనుండి పేడను తీసుకొనిపోవుట.

(3) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ నుండి 3 సంవత్సరముల వరకు మైలాపూరు వాడలోనున్న టెంకాయచెట్లనుండి కల్లుతీయుట మున్నగువాటి హక్కు 1922 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 17 వ తేదీ సుక్రవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బహిరంగ ఏలము వేయబడును.

ఏలము సమయమున పాటపాడ దలచినవారు మొదటిదానికి ప్రతియొక్క పెంటదొడ్డికిని రు 500 లు వంతునను, రెండవదానికి ప్రతి పశువులశాలను రు 10 లు వంతునను, మూడవదానికి రు 100 లును ధరావత్తుకట్టి ఏలముసమయమున సవాలు చేయవలెను. జయ మొందిన టెండరుదారులు మొదటిదానికి రెండవదానికి రెండు మాసముల పైకమును, మూడవదానికి 2 క్వార్టర్ల పైకమును హామిగా ధరావత్తుకొండ చెల్లించవలెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషను
హెల్తు డిపార్టుమెంటు
7-2-1922.

ఎమ్. బజ్జెల్లు,
కమిషనరు



భారతీయులదే.

స్వప్రసిద్ధులైన

ఋషులచే కనిపెట్టబడినది.

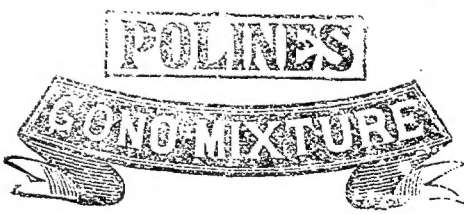
అన్ని వయసులలోను వాడుటకు తగిన బలకర్షక ఔషధము. సరములకు బలమును, మనస్సుకు వికాసమును గలిగించును. చిత్త చాంచల్యమును వశపును పోగొట్టి, అద్భుత జ్ఞాపక శక్తి నిచ్చును. మిక్కిలి గుణము నిచ్చును. దీనిని అన్ని దీర్ఘ వ్యాధులకును బలహీనమునకు వాడవచ్చును. అతీర్తికూడ ఇది మంచినీరణ మిచ్చును.

బుడ్డి 1-కి ధన 1-8-0, 12 బుడ్లకు 18-8-0.

వర్తకులకు ప్రత్యేకపు టోకు ధరలు గలవు.

The Hindu Medicine,

107 Harrison Road, P.Box No. 841, Calcutta.



18 సంవత్సరముల నుండి చాలాప్రసిద్ధి జెందినది.

ఈ ఔషధము గ కేరీయా మొదలగు అన్ని విధములైన నెగరొగములకు గ్యాగంటిగా చెప్పబడినది ఇది శుభవసిద్ధమైన వనమూలికలచేత చూత్రమే రయారచేయబడినది. ఒక కాతాడు సేవించిన ఔషధమును ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒకసేసామందు తెప్పించుకొని సేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోషుచున్నతో సహా బుడ్డి 1 కి రు 8-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 9-12-0 మాత్రమే.

ఉల్లేములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యుచితము.

D. polines & Co.

Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane Calcutta

జూబులు

సూలువనుకుటకు యేకు లవసరములేదు.

కొన్ని కోటలకిందటికను యేకులనుండియే దారము తీయుచుంటిని. యేకులు నుంచివి కాకపోయిన దారము సరిగా రాదు. మంచిరకము యేకులు సంపాదించుటకు కొంత శ్రమపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఒక్కొక్కప్పుడు శ్రమపడినను మంచిరకము యేకులు దొరకక కొంతకాలము వృధాబుచ్చవలసి వచ్చుచున్నది. ఈబాధ పడలేక కొంత ఆశించినగా నొక ఉపాయముతో చివరి-మాడ్డిలో కొన్ని ప్రతిష్టలున్నవి- వాటికొరకు పండిన వెంటనే కోసి వాటిలో నొక కాములలోని ప్రతిని గింజలు తీయకుండగనే (అనగా దానిస్వభావస్థితి నేమాత్రము చెడగొట్టకుండగనే) రాట్టుముయొక్క కడుగు చివరను తగిలించి దారము తీయగా మేలైన మంచిరకము దారము వచ్చుచును. ఈవిధముగా తీసినదారము యేకులనుండి తీసినదారముకంటె అన్ని విధములలో శ్రేష్ఠతరముగా నున్నది. యేకులను అయినను తీయవచ్చును. దీని రహస్యమేమనగా - ప్రతికాయలలో స్వభావసిద్ధముగా ననేక తరులలో దారములు అవర్ణబద్ధములును. ఇందులననే దాని స్వభావస్థితి చెడగొట్టకుండగనే కడుగుతు తగిలించి లాగినయెడల మీ యిచ్చకచ్చుకట్లు దారము తీయవచ్చును. అట్లుగాక ఆపండినప్రతి ప్రతిరాట్టుములోపైటి గింజలుగోసి, పిచ్చట యేకులుచేయగా నున్నను ప్రతిలో దైవికముగా నమర్చబడి యున్న దానిదారములను చివర్చుచుచు నున్న ఇష్టప్రకారము ఇంకొకరిని ఉంచేట్లుచేసి దాని స్వభావస్థితి చెడగొట్టవచ్చును. ఇప్పుడీయతనపద్ధతలన మనకు ప్రతిరాట్టుముగాని, యేకులుగాని యేమాత్రము నూలువనుకుట కక్కరలేదు. బాగుగ పండిన ప్రతిమాత్రముండిన చాలును. దీనినే ననేకసార్లు పరీక్షించి తృప్తిపొంది సంకల్పింపవచ్చు తేసికొంటిని. ఇప్పుడు నేను యేకులు కొనకుండగనే, గింజలు తీయకుండగనే ప్రతికాయల నుండి దారము తీయుచున్నాను. ఈ పద్ధతలన మనకు అనేక విధములు లాభమున్నది. దీనినింకను మీరు బాగుగ పరీక్షించి క్రొత్తపద్ధతులను గనిపెట్టి లాభమొందుదురగాక!

బెంగుళూరి వేంకటకృష్ణారావు, బాప్తి పేట, గోదావరిజిల్లా

చోడవరం

నిష్పంతుకొనుట

6 వ తేదీని ఈ యూర ప్రమాదవశమున నొక కమ్మరి యిల్లు నిష్పంతుకొని గ్రామమున గల యారువలకువైగా నిండు తగులబడినది. ఇన్నియిండ్లను నుమారు చెడుగంటలలో కాలి చల్లారినది. ఒక స్త్రీ కాలి నురజించినది. పశువులు, కోళ్లు మొదలగు జంతునాశమునకు లెక్కలేదు. గ్రామస్థు లెంత ప్రయాసపడినను అంటిననిప్పు అన్ని ఇండ్లను కాలవశం కాకలేదు. ఈయూర పెరటిలోకాని, చేరువకుకాని, నూరులుగాని, మరి యేజలా ధారములుగాని గల యిండ్లసంఖ్య చాలతక్కువ. ఈయూరికి జలాధారమైన చెరువులకూడ నిత్యము బలపూరికముయ్యుండవు. ఇట్టిపరిస్థితులలో నాయుండ్లల్లు రగులబడుటలో నాశ్వస్యముండదు. ఈయూరలోని గాని, బోర్లవారి దృక్పథమునుండి తప్పినది. వేలకువేల కొచ్చించి మున్నతపాతకాలను స్థాపించిరిగాని జీవనాధారమైన జలాపాయము విషయమయి మిన్నకుండిరి. కొంతకాలము క్రిందట నీయూర జలయంత్రముల నెల కొల్పింప నటునిటు ప్రయత్నములు సరిపి యేలనోగాని మిన్నకుండిరి. ఇకనయినను శ్రద్ధతో నీయూర ప్రజల నాహుతి కర్పింపక మాబోర్లవారు మాయూర జలయంత్రముల నెలకొల్పింతురనాక.

పుర ప్రముఖ లీ సుదాస్థమున చాల ప్రయాసపడి ప్రజలకు చేతనయిన సాహాయ్యమునకై కృతార్థులయిరి. మనసబు గారును, సర్కి లింపెక్కువ గారును, ఈగోనున్న వశ్యుండవను వర్తకప్రముఖుల సాహాయ్యమున నిండుకాలి నిరాధారులయిన ప్రజలకు పుగయంత్రముల సంస్కరణ చేసిరి. మంచిరకమునకు వచ్చి భుజింప వెనుకబడినవా రిండ్లకడకు పదార్థముల సంతరి. వీరిలో మాయూనియను ప్రెర్యువగారును, వశ్యు నాయకులలో నొకరు నగు శ్రీయుత దూర్వాసుల సీతారామమూర్తిగా శ్రీప్రజల యా పన్నీ వారణకయి పండిత్రమ సంప్రసవము.

బోర్లవారుగూడ నీయూర జలయంత్రముల స్థాపించి యిట్టి ప్రమాదములవారే బ్రజలు పడకుండ కాపాడి తమవిధ్యుక్త భర్తమును సెరవేర్చుకొనుచురగాక యని కోరుచున్నాను.

పురవాసి.

13 వ నిఖిలభారత ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము రాజమహేంద్రవరము

6-2-1922 తేదీ సాయంత్రము 6 ఘంటలకు పుర మందిరమున జరిగిన పాఠశాల శ్రీయుత కమమర్తి వెంకట సీతారామచంద్రరావు జమిందారుగారి ఆధిపత్యముకింద జరిగి యా క్రిందితీర్మానములు తీర్మానింపబడినవి.

1 ఈ సమ్మేళనమునకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నుండుటకు శ్రీ పితాపురం రాజాగారు వీలులేదని (వాసిన యుత్తరము చదివి వారిస్థానమున ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నుండుటకు ను. శ్రీ. న్యాసతి సుబ్బారావు పంతులుగారిని యెన్నుకోవడ మైనది.

2. వ్యాససభలు

(క) త్రిదోషవర్ణమును విపులముగా వ్రాయుచు (త్రిదోషములకు పంచకర్మములు గల సంబంధమును వ్రాయవలెను. ఇందుత్తరముగా వ్రాసినవారికి మ. శ్రీ. దాక్టరు గండికోట శ్రీనివాసరావుగారు స్వర్ణపతక మిచ్చెదరు.

(ఖ) ఆయుర్వేదమండలి రోగోత్పత్తి సిద్ధాంతములను సహేతుకముగా విమర్శించుచు వానికి చెప్పబడ్డ చికిత్సా మూలములను నాటిపద్ధతులను విస్తరించి వ్రాయవలెను. ఇందుత్తరముగా వ్రాసినవారికి బ్ర. శ్రీ. నోరి రామమూర్తిగారు స్వర్ణపతక మిచ్చెదరు.

(గ) ఆయుర్వేదశాస్త్రము ననుసరించి దుష్టమగు నీరు గాలి మొదలగువానిని పరిశుద్ధము చేయు విధము అదిగాగల సాస్థ్యసంరక్షణమును విపులముగా వ్రాయవలెను. ఇందుత్తరముగా వ్రాసినవారికి మ. శ్రీ. కమమర్తి వెంకట సీతారామచంద్రరావు జమిందారుగారు స్వర్ణపతక మిచ్చెదరు.

(ఘ) రాజముక్తి (క్షయ) యొక్క ఉత్పత్తి చికిత్స సాధ్యాసాధ్యలక్షణములు మొదలగువానిని శాస్త్రీయము గను ప్రస్తుతకాలానుభవ సిద్ధముగను విమర్శించుచు వ్రాసువలెను. ఇందుత్తరముగా వ్రాసినవారికి మ. శ్రీ. న్యాసతి సుబ్బారావు పంతులుగారు స్వర్ణపతక మిచ్చెదరు.

(ఙ) కీడ్లపదము(బోదకాలు)ఇదియే యేహేతులచేతయే కాలములయందు యేదో దేశములయందు యెట్లు ప్రత్యేక అభివృద్ధి నొందునో, దీనికి చికిత్సలేనో? శాస్త్రలోకజ్ఞానపర్యా లోచనపూర్వకముగా వ్రాయవలెను. ఇందుత్తరముగా వ్రాసినవారికి మ. శ్రీ. కోలా అప్పల నరసింహంగారు స్వర్ణపతక మిచ్చెదరు.

(చ) ప్రజలుల వుత్పత్తి స్థానభేద సాధ్యాసాధ్యత చికిత్సా లక్షణములను శాస్త్రలోకజ్ఞానముల విమర్శించుచు వ్రాయవలెను. ఇందుత్తరముగా వ్రాసినవారికి మ. శ్రీ. పొన్నాడ భాస్కరంగారు స్వర్ణపతక మిచ్చెదరు.

3. ప్రబంధరచన

(క) ఆగదశత్రుత్వము (ఖ) ఆయుర్వేదశాస్త్రమువై లోకానుభవసిద్ధమగు విమర్శన.

(గ) ఓజోవివరము (ఘ) సాంక్రామిక వ్యాధులనుగురించి ప్రబంధములకు రచనాసాధ్యముననుసరించి పారితోషిక మొనగవలెను.

శ్రీలకు ప్రత్యేక వ్యాసరచన

ఆంధ్రదేశమండలి శ్రీలకు సేవలైన నాయాక్రింది వ్యాసములు పుత్తరముగా వ్రాసినవారికి మ. శ్రీ. కమమర్తి వెంకట సీతారామచంద్రరావు జమిందారుగారు ప్రత్యేక స్వర్ణ పతకములును, మధ్యమముగా వ్రాసినవారికి బ్ర. శ్రీ. ఉపాధ్యాయుల నూర్వచింతాపణి శాస్త్రీగారు ప్రత్యేక రజితపతకములును ఇచ్చెదరు.

1. శ్రీలోగములను గురించి (శ్రీలకు ప్రత్యేకించి గల్గు వ్యాధులను గురించి).

2. కామారభ్యక్తము (చంటిపిల్లలను పెంచవలసిన విధానము నారికి సంబంధించువ్యాధుల చికిత్స).

3. ప్రసూతిశత్రుత్వము (గర్భిణీశ్రీల ఆహారవిహారములు. గర్భిణీశ్రీలకు గలుగు ప్రత్యేక రోగ నిదాన చికిత్సలు ప్రసూతకు చేయవలసిన పువచామున సుఖప్రసవవిధానములు నూతికా రో. లక్షణ చికిత్సలు).

ఈ వ్యాసములు ముందున తెలుగుభాషయందు మాత్ర మే వ్రాయవలెను.

తక్కినవ్యాసములు ప్రబంధములు సంస్కృతము తెలుగు హిందీభాషలలో దేనియం దైనను వ్రాయవచ్చును.

ఇందు ప్రతివ్యాసము అరటావు పైజులో ఒకవైపు మాత్రమే పుటకు 30 పంక్తులు మించదు. దా వ్యాసములకంటికి 30 పుటలలో వ్రాసి మార్చి నెలాఖరునాటికి కాగితస్థానము చేరు నటుల పంపవలెను.

ఆహ్వానసంఘము ప్రధానమంత్రి.

స్వరాజ్యసోపానాంధి మహాత్ముని దివ్య

స్వరాజ్యప్రాప్తికి మూలకారణము శుద్ధభిక్షకు ముల భరించుటయే. భిక్షుకు శ్రమముల భరించినవారే ఆధినిరాకరణమునకు గడంగ మొదలిడవలయును. భిక్షు 13/174 నెంబరు. తిరునాళ్ళే. జి. హై. కో. ద్దు. మదరాసు. (యంపసు తియేటరుకు ఎదురుగా) ను. జన్మభూమి స్టోన్స్లో విక్రయింపబడును. జపానభిక్షుకునజూచి మో. పో. కుడా. స్వచ్ఛమైన భిక్షు యిక్కడ తప్ప మరెక్కడను దొరకదు.

శుభమైన చేమూలుతో తయారుచేసిన భోజనము, చీరలు, తువ్వలు, కండువలు, చెడిమేడ వర్తలు, వర్తింగులు, కోటింగులు, బొలుగోవతులు, ఉత్తరీయములు, గాంధీటోపిలు సమగ్రము సంచులు వగైరాలు విక్రయించబడును. ఆగ్రహకు తక్షణమే పంపబడును.

బెంగుళూరు స్వదేశిబసినలు, మేజోర్లు.

మితమైన ధరలు మేలైన సరకు యంత్రాలయమునండి నేర్పుగా తెప్పించునట్టి మారు ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. కాది, బెంగుళూరు రత్నకంబళ్లు, కంబళ్లు. రగ్గులు, కప్పలు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, తిలక్, గాంధీ మున్నగు వెండి ప్రతిములుకూడ మా వద్ద గలవు. బాగుగా వని చేయునట్టి యోగ్యత గల ఏజంట్లు కావలెను.

Pahiajrai Ramnarayan & Co., Dept A. P. Wholesale Hosiery Merchants Bangalore City. (3403)

తెల్లకుప్పలకు పూచీయైన బొప్పదము

చర్మమువైన యుండు తెల్లమచ్చలు వైపుత వలన గి నములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహాత్మునిచే శ్రేష్ఠతమమైన మూలికచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపనియ్య బడను, బుడ్డి రుగి లకు పీపి ద్వారా పంపవడను.

శ్రీతరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను (3430) The Aryan Nursery, P O Kamtalu Darbhanga.

శుద్ధస్వదేశిమూలధనము, పరిశ్రమము, సామగ్రిలు

ఇది ఇంపీరియల్ బిల్టన్ వరుగున

హిందూ దేశమునందు శ్రేష్ఠమైనట్టియు, మిక్కిలి పెద్దమైనట్టియు చాత్రముల కర్మాగారము. ద. 2-8-0 లు ధర గల : మూనా పుస్తకమునకు, నిబంధనలకున ఈ దిగువ చిరు నామాకు వ్రాసుకొనవలెను.

Ashude & Co Ltd 8, Old Court House Corne, Calcutta

నీ కంటియందు ఏమిటిబాధ

యెవను కలదా?

అట్లుండిన అన్నివిధముల శేత్రవ్యాధులకు నిశ్చయమైనట్టియు, నమృతమైనట్టియు, మిక్కిలి పొగడబడునట్టియు బొప్పదముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏల వ్రాయవలెను? (3397)

L. H. Saller Dept., 4 Santa Bengal.

దేశాభిమానులు గండు!

మేలై నడచుకు వంద రు ౧-౨-౦ (3272) ది: డ్దు వంద ౦-౫-౦ స్వదేశీవస్తువులతో తయారు కాబడిన నజుపు నూలు నీగె ౧-౩ ౬-౦-౦ రలయవారు పోటీకి సహ ముందు వైకము పంపవలయును. కా. వెం. రంగయ్య. కవిగిరుర్తి, నెల్లూరుజిల్లా.

మా ఆంధ్ర మిత్రులకు

మా గొప్ప ఫిబ్రవరి అమ్మకము జరుగుచున్నది. చాల గొప్ప లాభము లుండును; జేబుగడియారము, పెద్దగడియారములు, ఆభరణములు, సాగసై న సామానులు, స్టేషనరీ మొదలగు వాటియందును మిక్కిలి లాభకరమైనట్టి, ఉపయోగమైనట్టియు బేరము లుండును.

ఈ సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా కొనువారలకు నిజమైన గొప్పలాభము లుండునట్లు ఏర్పాటుచేసి, విక్రయించు చున్నాము.

మా మోటారు కారులు, మోటారు బైసికిళ్ళు, బైసికిళ్ళు, వాటి పరికరములు మున్నగునవి ప్రత్యేకపు ధరలు చొప్పున జరిపి చేయబడును.

84 పుటలుగల అమ్మకము జాపితా సిద్ధముగానున్నది. ఇనాముగా పంపెదము. వీటిలో మీకు ఏదైనను కావలసిన తక్షణమే ఒకకార్డు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుటయే మీరు చేయవలసిన పని.

అడిసన్ ఆండు కంపెని లిమిటెడ్,

హంటు రోడ్ - మదరాసు.

ప్రాంతాలు:—బెంగళూరు - ఉడకమండలము.

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకావయవార్ కన్సూమర్లకు చెల్లిన గలిన గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిశృష్టికరముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్గెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
2. మీరు వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించినట్టి గుణము లన్నియు మీ లోకావయవార్ కన్సూమర్లకు చెల్లుతున్నది. 25 బుడ్లను పంపవలెను. ఎస్. జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధివీధి, సిలిమాలిమ్ తంజావూరుజిల్లా.
3. మీలోకావయవార్ కన్సూమర్లు పసిబిడ్డలకు గలగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును ఇది పసిబిడ్డలపాలిటికి గొప్పవరప్రసాదము. అయ్యగారి వెంకటరామమూర్తి క్లాసు, తాలూకాఆఫీసు అనకాపల్లిపోస్టు, 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1 కి ధర రూ 0-4-0 250-300 మాత్రలుగల సీసా 6 కు 1-8-0 సారస్వతానవము శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన టూనిక్, 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0. ముఖ్యగమనింపు:—మా కాలాచారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 331 తంబు శెట్టివీధిలో మా ప్రాంతిని తెలియజేయుము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొసగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు ప్రాంతినుండి పంపబడవు. సాశ్వత వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

మంచితరుణము!

త్వరపడుడు!!

ఆంధ్ర పత్రిక

ఉగాది సంచికలు

1910-1920, (1913 మినహా) పది సంచికలు నెట్లుగా కూర్చ బడినవి.

అసలుధర 20 రూ.

అమ్ముడుధర 5 రూ.

కొలది నెట్లు మాత్రమున్నవి.

తిరిగి అచ్చుపడనేరవు.

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

బాలురకు ఆయుర్వేదము ఒక విన్నపము:— ఈ మాత్రలు తాము అనుభవించు కీడులకు అతి ఉపయోగకరము. పెద్దడు వృద్ధిచాందుడు.

వెల డబ్బి 1-కి 1 రూపాయ మాత్రమే.

మా కోవధముల వికరమగు వాటిచాలకు దయచేసి

వైద్యశాస్త్రి

మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆతంకనిగ్రహ కోవధాలయము,

26, బ్రాహ్మ, మదరాసు

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి

ఏ. కే. ఏ. సి. వారి

శ్రీ రవర్ధన్

ఈ దివ్యవృత్తము కల్లులకు పాలను వృద్ధి చేసి కీర పుట్టిన కలిగించును.

పిల్లలకు పంజీవి. పక్ష్యము లేని రుదెగల రసాయనము. వార్షిక్కుమిల్లిన్ను బుడ్లతో పనిలేదు. పిల్లలు, తల్లిలు సుఖపడదురు. బలహీను లగు పిల్లలకిచ్చిన జబ్బులు పోయి దేహపుష్టి కలుగును. వెల బుడ్డి 1-కి 1-8-0 (8847) వి. పి. కో కలసి రూ 2.

మానవ సుపరిధియగు ఆయుర్వేదావయవములను

ఆయుర్వేదనిలయము,

బెజవాడ.

“దేవామృతరసము”

సర్వోత్తమ మగు
జీ శీ య ది వ్యా వ ధ ము.

ధృగంతరీని పరిపూర్ణ అపారకరుణామృతము. లోకప్రసిద్ధిచెందిన జీవదేవామృతము. ఏకాశ్రయం వైసను ఏకయాత్రుని వైసను, వాతపితృ శ్రేష్ఠాదిభేదములు పాటింపక ఏకైక త్రూరవ్యాధులకైనను పథ్యూతపానము లావశ్యము లేకనే లోపలికిని వెలుపలికిని ఉపయోగించుట కనుకూలమైన సాటిలేని సుదీప మూలికారసము. ఈ దేవామృతరసము నొక మారు ఉపయోగించిన వారు దీని యధార్థస్థితిని చూచి అశ్చర్యపడక తప్పదు. ఇట్టి రోగము నివర్తించునా యని ప్రశ్నిశేయ నశ్చర లేదు. ఏ మనఃస్వచ్ఛత మా దేవామృతరస ముండవో, అతిజీ గతలరోగములను నిర్మూలించు నవధ్య వైస వెద్య దాక్షురు ఉపయోగించెడి విధానమును ముందుజెంటు పంపబడును. వైసేమను చూచి తీయుదు. దీని ఆద్యుత్పత్తిని గమనింపలేక అంశ్యమందు, రసము అనెడి పేరుతో మాయరసము లుత్పత్తి యగుచున్నది జాగ్రత్త ముత్తముగా తెప్పించెడి వ్యాపాలకు మంచికమిషను ఈయబడును.

కలయువారలకు ఈ క్రిందివిలాసములకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

(1) ములుగులకు సరసింహ్యవధానముగాదు, (ప్రాప్తి)బిడ, దేవామృతరసము పుచ్చెను, కరూమ, S. I. Ry.

(2) అల్పిక్ అందు కో, (ప్రాప్తి) మదరాసు.

(3) పి. మధ్యకృష్ణ శ్రేష్ఠి అందు సన్న, కమిషను ఏకంటు, నెం 49 కరదామత్తప్పక వీధి- మదరాసు

(4) మును-విట్టి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిలుగాదు, చేబ్రోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ఓటో మోహిని

280కి

నిరు బహుబోయి వచ్చినతరువాత చాలా బహుళికయుండు సమయములోనైనను పెండ్లిండ్లు విందులు యములో నైనను ఈ ఆత్మను యుపయోగించిన మంచి రోజుపువ్వుల వాసనను యిచ్చి మనసుకు ముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోదినీయా తైలము

శ్రీమంకాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శత్రుములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిబలుంబులలోను ఆవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను క్రియించబడును.

ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1.కిరూపు 2, 1, 0-12-0, 0-8-0

రోదినీయా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూపు 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. పి.యూం కంపెనీ, రీబందరు వీధి, మదరాసు

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, రాజమహేంద్రవరము

నవలలు పుణ్యచరిత్రములు నవసభరితము లగు పురాణములు నవలలు

ముచ్చలైన బొమ్మలతో ముద్దలములకు క్యాలిక్రొయెండుతో 250 పుటలకు దమ్ముకగాకుండ 2 మాసముల కొక సారి వెలువడును. పుస్తకము వెల పోస్టేజికాక చందాదారులకు రు 1-0-0 మాత్రమే. చందాదారు లగువారు ప్రతేక రుసుము 0-8-0 లు ముందుకర బంపవలెను. ఇదివఱకు 80 గ్రంథములు ప్రకటింపబడినవి.

సీదముగ నున్న దీక్షిత్తు నవలలు			
1 మాయావి	రు 1-8-0	6 ప్రతిజ్ఞాపాలనము	1-8-0
2 మనోరమ	1-8-0	7 నీలాంబరి	1-8-0
3 మాయావిని	0-12-0	8 లక్ష్మీరూపాయలు	0-12-0
4 మరకతమంజూష	1-5-0	9 మాధవ సేనుడు	0-8-0
5 పరమరహస్యము	1-8-0		

చందాదారులకు వారలకు రు 10-12-0 గ్రంథములు పోస్టేజికాక రు 1-8-0 లకే వచ్చును.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

రాబున్ క్రాడాయిలు ఇంజనులు

(8881)

20, 26, 60

గుర్తులు

పవరుగలవి

స్టాకులో సిద్ధము గనున్నవి.

దరలు సరసము

మానద విలు సామానులు యావత్తు గూడ దొరకును.

ఇంయజిన్ శాకుర్చు అండు ఇండ స్టీను కంపెనీ,

బెలిగ్రాములు "Lucky" 40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నకలవిద వ్యాధులకు

హిందూదేశమునందు తయారైనట్టియు, మిక్కిలి మేల్కట్టియు

హిందూమకరద్వజమును వాడుడు

(ప్రస్తుతమున్న హిందూ దేశములందు శ్రేష్ఠతమమైనది.)

ధనమిచ్చి కొనుటకు సాధ్యమైనది. మానవుడు చేయగలిగిన దానిలో శ్రేష్ఠమైనది.

తప్పక గుణమిచ్చును. ధర 8 మోతాదులు రూ. 1, రూ. 2, రూ. 4. నమూనాలు, ఇందుకు సంబంధించిన క్యాటలాగు యినాముగా పంపబడును.

(3398)

The Hindu Medicine Mfg. Co.
Post Box 841 Calcutta.
(Special terms to the profession and trade men)

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుగ్ధబలపాటిటి సంజీవి:— మేహము, నిక్కాక, శుక్ల నవ్వు, నిస్సత్తుక, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తుడబ్బీ రు 1-4-0.

(8851)

రోజుపువ్వు లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 తుడబ్బీ రు 0-1-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0.

పి. జి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా

Vani Press, Bezwada.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు కనులు, బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎంగ్రేవింగు రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును.

కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చవుకగా దొరకును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడండి.

వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

సమూహటి కేసు

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

క్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

పండిత మదన మోహన మాభవ్య గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

క్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండుపన్ను, 332, ఎస్.ప్లస్.చేడు, చెన్నపురి.

తంతువలము: వావిళ్ల, మదరాసు. (1487-547)

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు

చర్మ వ్యాధులను అత్యాశ్చర్యకరముగా కుదుర్చును.

ఎస్. రంగనాథంశ్రేష్ఠి అండు బ్రదరు, మద్రాసు

అమృతాంజనము తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధిశక్తి-నది ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడేసంత మాత్రమున నయముగను. సులభ వెల 0-10-0 అలాగే అమృతాంజనం దీపో, బొంబాయి బిడరాసు.

Printed and Published By K. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, MADRAS.